

Svetovi u nama

**Udruženje Nezavisnih Pisaca
Smashwords Edition
Copyright 2018**

**Odabir i sortiranje pesama
Petra Rapačić**

**Tehnička priprema i obrada
Marat M'saev Daan**

**Korice
Marat M'saev Daan**

Uvodna reč

Dragi čitaoci, dobrodošli u svet fantastike. Priče koje se ovde nalaze, otkinute od duše i mašte, stvorene su da ulepšaju svet. Ne postoji mesto u koje nismo zavirili, malo i uz pomoć vremeplova: od praskozorja našeg sveta, preko istraživanja svemira, do paralelnih svetova. Vitezovi su goreli, vilenjaci se kockali, princeze kotrljale bačve kiselog kupusa a anđeli išli u apoteku po lekove. Naizgled obični ljudi dobijali su paunova pera na poklon, klonirali pare i redovno posećivali zemlju seksa – po katalogu, uglavnom vikendom, i dok ne polude. I duhovima smo dali pravo glasa, pustili ih da nam ušetaju u živote i donesu ljubav. Sa sobom su odnosili razum živih, mir i sreću.

Dobrodošli u sopstvene svetove. Ko preživi, pričaće.

Petra Rapačić

Sadržaj:

I – Uvodna reč
II - Alfabetni spisak
objavljenih autora u
zborniku „Svetovi u nama“
01 - Aleksandar Petrović -
Lutke
02 - Marija Mrvošević - U
tren oka
03 - Marija Mrvošević -
Špijunka
04 - Nenad Jevtić -
Nuklearni paradajz
05 - Mile Radić - Pero i krv
06 - Mile Radić - Priča o
poslednjem čoveku
07 - Petra Rapačić - Prsten
Moći
08 - Petra Rapačić - Blagoslov
na dlanu
09 - Nešo Popović – Utešna
kazna
10 - Marija Juračić - Žena
pod zvijezdama
11 - Boban Trifunović -
Karneval

12 - Milica Milanović -
Kazna
13 - Milica Milanović - Žetva
14 - Rajko R. Dvizac - Varoš
tišine
15 - Bojana Nikoletić - Zašto
je vuk uvek bos?
16 - Jelena Bunić - Paunova
pera
17 - Vušković Nikola -
Kloniranje
18 - Vušković Nikola - Jeti u
ravnici
19 - Rea Sartori - Poslednji
Sarin svet
20 - Mladen Marković - Dan
kada je sunce palo na zemlju
21 - Miroslav Pavlović -
Ogledalo
22 - Marat M'saev Daan -
Ostrvo bez nade
23 - Bojan Tomić - Na
granici

Alfabetni spisak objavljenih autora u zborniku „Svetovi u nama“

1. Aleksandar Petrović
2. Boban Trifunović
3. Bojan Tomić
4. Bojana Nikoletić
5. Jelena Bunić
6. Marat M'saev Daan
7. Marija Juračić
8. Marija Mrvošević
9. Mile Radić
10. Milica Milanović
11. Miroslav Pavlović
12. Mladen Marković
13. Nenad Jevtić
14. Nešo Popović
15. Petra Rapačić
16. Rajko R. Dvizac
17. Rea Sartori
18. Vušković Nikola

Aleksandar Petrović - Lutke

Podaci koje sam dobio s terena bili su šturi: Jezero je iščezlo preko noći, brišući granicu između dva sela u dve države. Nije bilo oluje, potresa, ni vetra. Ujutru je umesto vodene površine osvanula prazna udubina. Zemljano korito bilo je suvo, a strane novonastale šupljine ravne i glatke.

Mesni predstavnik obišao je ugroženo područje. Kazao je da su meštani zbunjeni i uplašeni. U poslednjih dvadeset godina svašta su preturili preko glave. Doduše, bile su to nedaće izazvane odlukama njihovih vođa, donete na tajnim pregovorima. Posledice su bile dugotrajne. Komšije se više nisu razumele, iako su govorile istim jezikom. I oružjem su pokušali da jedni druge ubede kako su baš oni u pravu.

U rasprave gde se tu krije istina, i da li je samo jedna, nemam potrebe da ulazim. Kolega je priložio i multidisciplinarni prikaz istorije nastanka konflikta. Pronalaženje krivca neće rešiti problem koji ovi ljudi trenutno imaju.

Rekli su mu i da su se otudili od prirode, zapustili je. Jezero na kojem su nekada zajedno kupali postalo je modrozeleno i smrdljivo. Umorni od trvenja, odahnuli su kada su im one iste vođe poručile da je sada vreme za druge, mirnodopske zadatke, ali isto tako važne za narode kojima pripadaju. Krčili su šume, obrađivali njive, uzgajali stoku. Posle nekoliko čašica lokalnog pića od prevrelog voća, poverili su mu se kako ih ponekad uhvati žal za vremenima pre velikih promena. Uplašeni od sopstvenih pomisli, uključivali bi televizor. Napetost je nestajala kako su se pojačavali glasovi sa ekrana.

Kolega zaključuje: Ko zna do kojeg bi stepena zaborava dospeli stanovnici male doline, da ih nije zadesio ovaj nesrećan slučaj. Obe strane šapuću o božjoj kazni. Ubeđeni su da se akcident dogodio zbog strahota koje su se desile u ovom kraju. Krive jedni druge, a sopstvena nedela prećutkuju, ili ih smatraju neophodnom odbranom. Čak i ako su podrazumevala vraćanje na evolutivni početak.

Starešine sela su se zabrinule. Voda i međunarodni sporazumi do sada su uspešno obezbeđivali mir. Ovo je bio presedan. Sazvali su hitan sastanak. U pratnji telohranitelja našli su se na obodu kratera. Pažljivo su stajali na ivici, fotografisali, bacali kamenčiće. Zaključili su kako je najbolje da iz inostranstva pozovu nezavisnog stručnjaka,

koji će proučiti uzrok nastanka ove pojave. Na licu mesta sastavili su dokument i potpisali ga, koristeći leđa kao podupirač.

Sad sve zavisi od tebe, pisalo je u post skriptumu.

Stigao sam četiri dana kasnije. Bio sam zatečen izlivima ljubaznosti domaćina, hranom koju su mi neprekidno nutkali, kao i dogovorom da bacanjem novčića odlučim u čijem ću hotelu spavati kako ne bi bilo glasina o pristrasnosti. Gledao sam ih začuđeno i klimao glavom.

Brzo sam se prilagodio. Ipak se ovim poslom bavim već šesnaest godina. Naglasio sam kako mi je jedino bitno da mogu da istražujem u tišini.

Prve vesti o mom načinu rada sigurno su potekle od vozača koji me je odvezao do raspukline. Poneo sam planinarsko uže, ašovčić, prazan peščani sat, rašlje, mrežu za leptirove i mali durbin. Jedan kraj konopca vezao sam oko najbližeg hrasta, a drugi oko struka i pažljivo se spustio u jezersko korito.

Koračao sam polako. Miris truleži štipao me je za nos i pojačavao se, nošen toplim vetrom nalik šapatu. Povremeno bih čučnuo, uzimao krupnije komade zemlje i mrvio ih prstima. U sredini zemlju je zamenio pesak. Otvorio sam poklopac na gornjem delu peščanog sata i zgrabio s vrha, koliko je moglo da stane u staklenu komoricu. Iz bočnog džepa nogavice izvadio sam male rašlje, napravljene od niklovanog čelika. Presijavale su se na suncu. Svaki put kada bi se povile ka tlu, zastajao bih, razgrnuo ašovčićem zemlju i iz nje vadio tamnocrvene lutke leptirova koje sam stavljao u mrežu.

Ne čekajući da me sumrak prekine u radu, uspeo sam se na obalu, spustio stvari pored drveta i seo, oslanjajući se leđima o deblo. Umor me je brzo savladao. Huk sove prenu me iz dremeža. Protrljao sam kapke i u rancu potražio durbin. Sačekao sam da mi se oči priviknu, pa desnom približio okular. Mesečina je bila jaka, nebo vedro. Zvezde su jasno treperile.

Moje radna hipoteza se potvdila. Jak naboj negativne energije koji se taložio u zemlji za vreme oružanih sukoba, doveo je do naglog isparavanja vode. Iz iskustva u drugim područjima ratnih razaranja po svetu u kojima sam radio, znao sam da je ovo tek početak nevolja. Svako tlo teži stabilnosti. Prošlost, sadašnjost i budućnost moraju se poravnati. Ako to ne mogu da učine ljudi, zemlja sama stvori međuprostore i na određeno vreme otključa granice vremena.

Sutradan sam se sastao sa starešinama i predstavnicima medija. Stajali su ščućureni ispod platnene nadstrešnice, čekajući da kiša prestane da sipi. Gledali su kako se oko njih stvara blato.

U nekoliko rečenica predočio sam im ozbiljnost situacije. Slušali su me podeljene pažnje. Kada sam spomenuo opasnost od pojave

dodatnih rupa i mogućnost nastanka nezaustavljivog klizišta, trgnuli su se. Strpljenje ih je izdalo pošto sam rekao da i raspored zvezda iznad njihovog kraja govori u prilog tome kako se sve ovo nije desilo slučajno. Rekli su mi da imam određene ruke, zahvalili se na pomoći i krenuli ka automobilima. Kiša je prestala.

Metod je bio jednostavan. Prema utvrđenom rasporedu, porodice iz oba sela dolazile su kod mene na razgovor. Bili su u obavezi da ponesu fotografije bližnjih koji su stradali u borbama ili su se vodili kao nestali. Zapisivao sam imena u veliku beležnicu, pored koje su na stolu stajali peščani sat i kutija s mnoštvom malih pregrada u kojima su bile lutke leptirova. Tražio sam od sagovornika da ispričaju svoje priče. Pažljivo sam slušao, ne prekidajući ih. Kada bi završili, objašnjavao sam šta se od njih očekuje: „Četiri puta ću okrenuti peščani sat. Za to vreme jedna od ovih lutaka bi trebalo da probije opnu i pretvori se u leptira. Svaka od njih predstavlja po jedno domaćinstvo. Kako bi se ponovo uspostavila ravnoteža između sveta živih i mrtvih, neophodno je da oni koji to još mogu oproste onima koji su im naneli bol. Tako će spasti svoje, a osloboditi duše onih koji više nisu s nama. Ne mogu da kažem koliko minuta imate na raspolaganju, oni za svakog protiču drugačije.“

Dok je trajao intervju, gledao sam ih pravo u oči. Iskustvo mi je govorilo kako mogu da očekujem burne reakcije. Iznenadilo me je je ćutanje, tek pokoji tihi jecaj i nemo klimanje glavom. Leptirovi, sa šarom nalik mrtvačkoj glavi na krilima, redom su probijali opne i izletali kroz otvorene prozore.

Poslednje dve ispovesti čuo sam od starešina. Lica su im bila u grču, trebalo je vremena da se opuste. Okrenuo sam peščanik po četvrti put. Ishod je morao da u potpunosti bude pozitivan, bez odstupanja. Naravno, oni to nisu znali, a zbog objektivnosti rezultata nisam smeo da im pomazem. Dve lutke ostale su neotvorene.

Dogovorili smo se da konferencija za štampu bude održana sutradan u podne. Iako je prošla ponoć nije mi se spavalo. Iskoristio sam vreme da napišem izveštaj. Zadremao sam pred zoru.

Probudila me je sirena automobila, oglasivši se triput. Na brzinu sam se spakovao i sišao. Dok smo prolazili pored udoline, od mnoštva leptirova zvanice na bini i njihove svite sa uključenim kamerama su se jedva nazirale. Rekao sam vozaču da produži dalje.

Sutradan, dok sam na aerodromu čekao na ukrcavanje, pažnju mi je privukla naslovna strana novina. Nisam razumeo šta je pisalo, ali crno-bela fotografija bila je jasna. Na novostvorenom jezeru pojavili su se prvi kupači. Posegao sam za torbom i potražio plastičnu kutijicu. Bila je na dnu. Otvorio sam je i izvadio dve lutke leptira. Noktima sam im rasparao tanke opne.

Crni, lepljivi ostaci valjkastih tela, mrvili su mi se pod prstima. Bacio sam ih u kantu i krenuo ka gejtju za ukrcavanje.

Marija Mrvošević - U tren oka

Bila je kišna nedeljna noć. Ulična svetiljka je treperela nad mojom glavom dok sam neudobno sedeo, pokušavajući da kontrolišem uplašene konje. Čitava ulica je odjekivala od zvuka kopita po mokroj kaldrmi. Sitne kapi kiše su uzletale sa svakim korakom. Hladnoća je pronalazila svoj put kroz moj natopljeni kaput, dok su se teški oblaci nadnosili nad grad. Uprkos tome, osećao sam dubok mir.

A onda se dogodilo.

Glasan udarac s desna naterao je konje da se propnu, a potom da se bace napred velikom brzinom. Kočija se zatresla i prevrnula na stranu. Kad je dotakla put, onesvestio sam se.

Probudio sam se u nepoznatoj postelji. Svaka kost u telu me je bolela. Pokušao sam da se pridignem, bezuspešno.

„Imali ste sreće“, rekao je mekan ženski glas.

Podigao sa glavu, ali sam onda primetio da je nešto na njoj.

„De, de. Ne pokušavajte da se pomerate. Niste slomili ništa, ali lekar je rekao da ste se dobro ugruvali, a povreda na glavi ga je zabrinula. Stoga, mir.“

Njen glas je bio utešan i poslušao sam je bez pogovora. Ne pomerajući glavu okrenuo sam oči ka gore i video mladu, prelepu ženu. Njena duga talasasta kosa pala joj je preko desnog ramena dok se pomerala, i dotakla mi ruku. Nasmejala se nežno. U jednoj ruci je držala glinenu posudu punu vode, a druga je bila uperena ka meni, držeći mokr peškir. Shvatio sam da ga je upravo skinula sa moje glave. Dobra žena je uzela neke liske sa noćnog stola, stavila ih u sveže natopljen peškir, i vratila ga gde je bio. Osetio sam hladan, prijatan dodir na čelu.

„To je jedan stari lek, po receptu moje bake.“

Hteo sam da joj se zahvalim, ali usta su odbijala da se pomaknu, a kapci su mi postajali teški.

„Spavajte sada. Sutra je novi dan.“

Kada sam se probudio, sunčeva svetlost se ušunjala u sobu kroz mali otvor na zidu. Mogao sam da se pomeram, ali sam se osećao

kao da me neko udara čekićem po glavi. Ipak, polako sam se pridigao, spustio noge na pod, i ustao. Soba je počela da se vrti, sve se zamračilo, kao kada prebrzo ustanete, pa vam se preko očiju, preko čitavog mozga spusti teška, crna zavesa, ali sam bio odlučan da ne ostajem u krevetu. Pogled mi se razbistrio i skupio sam snage da se pokrenem. Otvorio sam vrata i uputio se ka, kako se činilo, kuhinji i trpezariji.

Bilo je mračnije ovde zbog manjka prozora. Svetlost je dopirala samo kroz tanke pukotine na vratima sa moje leve strane, i pretpostavio sam da je to izlaz. Produžio sam dublje u prostoriju, nadajući se da ću tu zateći ženu od sinoć. Soba je bila pusta. Ali, kada sam ugledao slabu vatru kako tinja u kaminu, shvatio sam da mi je hladno. Seo sam na tronožac pored kako bih se ugrijao. Nedugo potom, začuo sam razgovor ispred onih vrata koja su vodila napolje. Ubrzo je bilo primetno da se radi o svađi između muškarca i žene.

Nisam mogao sve da razaberem, ali pojedine reči su dopirale do mene i zbunjivale me, reči poput „idemo“, „mrtav“, „gotovo je“. Rasprava je prestala naglo, i čuo sam da neko ulazi. Iz ovog položaja nisam mogao da vidim ko, između mene i vrata nalazio se zid sobe u kojoj sam se probudio, ali po laganim, tihim koracima uvdeo sam da se radi o ženi.

Trgnula se kad me je ugledala. Njeno lice je imalo pre uplašen nego iznenađen izraz. Ali, brzo se nasmešila i klimnula glavom u znak pozdrava.

„Vidim da Vam je već bolje“, glas joj je blago podrhtavao.

Ustao sam, ali mi je vrelina oblila glavu, sve se opet zacrnelo, i morao sam da sednem, odnosno, padnem nazad na tronožac. Ona me je hitro zgrabila za mišicu ruke, kako se ne bih preturio.

„Polako, polako. Ne znam gde ste pošli.“ Njen sladak dah dopreo mi je do nozdrva i duboko sam ga udahnuo. Bio je tako umirujuć i poznat, ali nisam razumeo zbog čega.

„Hvala“, rekao sam suvim i grubim glasom, pa sam pokušao da pročistim grlo.

Ona je ustala i sa stola donela krčag vode. Bio sam toliko žedan da su moje ruke preklopile njene čim je sela dovoljno blizu da mogu da je dohvatim. Nije reagovala na dodir, osim što je polako izvukla šake ispod mojih, kako bih mogao da približim bokal ustima. Popio sam polovinu vode, i nije me bilo briga kada je počela da se sliva preko moje brade i na košulju.

Kada sam završio, ona je skinula peškir sa mog čela. Bio je još tamo, suv i slepljen uz moju glavu. Upotrebila ga je da mi osuši

bradu i vrat. Dodirivala me je bez ustezanja, kao da je to radila mnogo puta.

„Mora da ste bolnička sestra“ rekao sam glasom koji je bio čist, ali tih.

„Hvala Vam, ali ne. Samo želim da se osećaš dobro“ rekla je, postidjena.

Hteo sam da je pitam šta mi se dogodilo, ali setio sam se šta je važnije.

„Čuo sam.“

Prestala je da me briše. Ruka je počela da joj se tresu. Pokušala je da se nasmeje, ali su je mokre oči odvale.

„Hoću da znaš. To je sve“, rekla je plačno.

Vilica joj se stegla. Duboko je udahnula.

„Šta da znam?“

„Ne obraćaj pažnju na mene. Važno je da si ti dobro.“ Blago se osmehnula.

„Možeš li barem da mi kažeš šta se meni desilo?“ Nisam više želeo da se mešam, nisam mogao da podnesem te suze u njenim očima.

„Ne sećaš se.“

„Reci mi.“

Ali tada su se vrata otvorila i čuli su se teški koraci, tako drugačiji od njenih. Trenutak posle, visok, snažan čovek stupio je ka nama. Bio je besan, ali sam pimetio i neku tugu u njegovim očima dok ju je gledao. Na mene nije ni obratio pažnju.

„Moramo da idemo. Kršiš pravila“, rekao je mirno, ali strogo. Krenuo je da je uhvati za ruku, a to me je naljutilo.

„Mislim da može sama da odluči“, rekao sam u pokušaju da ga nateram da odustane.

Pogledao me je zbunjeno. Umesto ljutnje, posmatrao me je s razumevanjem. Onda se okrenuo, opet, ka njoj.

„Molim te. Vreme je da idemo.“

Ona ga je još trenutak posmatrala, pa je ustala i pogledala me.

„Nisi ti kriv. Seti se.“

Potom me je poljubila.

To je bilo poslednje što sam čuo i osetio. Njen nežan poljubac lebdeo je još neko vreme na mojim usnama, u meni. Zatim sam čuo pomešane, prigušene glasove i čudan, pištav zvuk koji se ponavljao. I svetlost. Previše svetlosti.

„Nikola!“ Bio je to glas moje majke.

Kada sam prestao da trepćem, video sam je kako se nadnosi nad mene. Doktor se približio i uperio malu svetiljku u moje desno, pa u levo oko.

„Sve deluje u redu“ rekao je.

„O, hvala Bogu!“ viknula je moja majka. Potom je sela pored mene i uhvatila mi šaku.

„Dušo“, počela je, ali joj je glas prepukao i suze su krenule da joj se slivaju niz lice.

„Nikola, da li se sećaš šta se desilo?“ doktor me je upitao.

Seti se. Te reči su mi odjekivale u mislima.

Bila je kišna nedeljna noć. Svetla na autoputu su treperela iznad moje glave, dok sam neudobno sedeo, trudeći se da kontrolišem vozilo. Čitava kola su odjekivala od zvuka bratovljevog hrkanja na zadnjem sedištu. Ona je sedela pored mene. Njena duga talasasta kosa padala joj je preko desnog ramena.

Sitne kapi kiše su uzletale oko točkova dok smo jurili mokrim asfaltom. Krajičkom oka video sam kamion. Išao je pravo na nas sa prilaznog puta. Odjednom, počeo je da klizi i ubrzava. Nisam mogao ništa da uradim. Sećam se da sam sebi rekao da se pomaknem, ali mišići su ostali nepokolebljivi, tvrdi, u grču. Moje telo, u strahu, nije htelo da me sluša.

Čuo sam glasan udarac kad je kamion udario u auto. Pomešani zvukovi lomljenja metala, stakla, kostiju, stopili su se u jednu snažnu eksploziju u mojim ušima.

Poslednje što sam video, pre toga, bila je ona. Osmehivala se, očiju punih ljubavi. Nije znala šta se dešava. Nije ni moj brat.

Bilo je gotovo. U tren oka.

Marija Mrvošević - Špijunka

Zastao sam pred ulaznim vratima. Čudno mi je što deluju tako obično. Tu je kvaka, doduše, više ne onako sjajna kao ranije. Zamagljena je od dodira, puna otisaka prstiju... Unutar njih je zaštitni sistem sačinjen od kojekakvih cilindara. Ipak, na mojim vratima postoji nešto što ih razlikuje od drugih. Pa, nešto drugačije od pločice sa brojem 14 na dovratku.

Špijunka. Na prvi pogled rekli biste sasvim normalna. Nema neobičnosti u vezi sa njom — ogrebotina, zamućenosti, čak se ni

boja sa metalnog prstena okolo nije ogulila. I meni je delovalo tako, samo sam na trenutak uspeo da prevarim sebe. To je samo obična špijunka.

Eto, samo to. Ništa drugo. Još malo sam stajao ispred, još koji trenutak sam želeo da verujem da je moja špijunka zaista obična kao i svaka druga.

Nisam se usudio odmah da pogledam kroz nju. Rešio sam da se prvo presvučem i pojedem nešto. Moj stari zeleni kauč, smešten ispod prozora, učinio mi se ofucanijim nego inače. Dugačka senka prostrla se po njemu, kao da odmara posle napornog dana provedenog u igri sa svetlošću. Želeo sam da se okrenem. Umesto toga pogledao sam kroz prozor. Sunce mora da je zašlo. Nisam, doduše, mogao da vidim nebo od stambenih zgrada. Barem ne iz ovog ugla. Da budem iskren, nisam ni želeo. Ne volim sumrak. U velikom gradu ga je teško i zapaziti, više i ne obraćam pažnju na to doba dana od kada živim u Beogradu. Ulične svetiljke, blizina tuđih prozora i farovi automobila onemogućavali su onaj plavkasti, tmurni sumrak, kada izgleda kao da je preko prirode bačena tanka zavesa. Međutim, dok sam živeo u Čačku, znao sam da je napolju, da želi da pridem prozoru i zagledam se u njegove slojeve sivila. Isto tako znam da me sada očekuje i špijunka. Moram da pogledam. Naglo sam se okrenuo, ali kada sam ugledao vrata, preko nje je bio papir, dobro pričvršćen selotejpom. Odahnuo sam na trenutak. Smetnuo sam sa uma da sam baš juče zalepio taj isti papir, kako bih prestao da gledam kroz tu prokletu špijunku.

Mora da sam posle večere zadremao uz vesti. Kada sam otvorio oči, jedina svetlost u sobi dopirala je od televizora, a na programu je sada bio neki dokumentarac o složenosti ljudskog oka. Promenio sam kanal. Osetio sam izdajničko damaranje pod grudima. Sedeo sam tako, duboko dišući i prisiljavajući sebe da ne pogledam. Tada sam začuo zvukove ispred vrata.

Komšije su se vratile. Sigurno mladić i devojka iz stana prekoputa. Smejali su se i ćaskali. Čuo sam kako otključavaju vrata. Nisam ni bio svestan toga, a već sam se našao i ja ispred svojih. Blenuo sam u papir. Ne, ne želim ja da gledam komšije. Uostalom, i da hoću ne bih mogao. Već sam nervozno skidao lepljivu traku. Ne mogu da vidim ništa kroz tu prokletu špijunku. Uklonio sam papir. Pa, ne mogu da vidim ništa osim tog oštrog, pronicljivog oka. To plavkastosivo oko me posmatra sa one strane špijunke, sa druge strane ovoga sveta, evo, već dve nedelje.

Prvi put kada sam ga ugledao bilo je jutro. Spremao sam se za posao, kad mi se učinilo da čujem neko komešanje pred vratima.

Prišao sam im i pogledao kroz špijunku. Posmatralo me je nečije oko. „Dobar dan“, rekao sam. Nije bilo odgovora. „Koga tražite?“, pokušao sam ponovo. Ništa. Nije čak ni trepnulo. Zbunjen, otvorio sam naglo vrata. Praznina koja me je dočekala ispred iščupala mi je srce iz svog prirodnog pložaja i survala ga negde dole, ka petama. Posle tog prvog šoka, javile su se razumne misli. Sigurno je otišao. Ko god da je to bio, shvatio je da nisam onaj koga traži. Iako nikoga nije bilo na stepeništu, niti su se čuli koraci, morao sam sebi nekako da objasnim nestanak osobe koja je virila kroz špijunku. Zatvorio sam vrata, umiren. Ali nešto me je i dalje kopkalo. Morao sam da pogledam ponovo.

Iznenadenje koje je usledilo kada sam spazio ono isto oko nije bilo ni nalik na onaj prvi šok kada sam otvorio vrata i zatekao prazan hodnik. Ne, bilo je znatno dublje. Bila je to potvrda onog straha, koji se isprva činio nerazumnim, a sada je poprimio nove osobine. Oblikovao se, dobio je smisao. Nisam imao sa čime da ga uporedim, jer ni moj strah od sumraka nije mogao da se meri sa onim koji sam osećao u trenutku ponovnog susreta sa tim plavkastim krugom. Želeo sam da vrisnem, da se sakrijem pod sto i jecam, da pobegnem, skočim kroz prozor, da trčim ulicom i vičem. Naravno, nisam učinio ništa od toga. Nastavio sam da zurim u oko.

Iznenadilo me je to da nije bilo ničeg neobičnog u vezi sa njim, barem ne na prvi pogled. Tu je bila raširena zenica, iris, u čijem uglu se presijavao život, i beonjača tu i tamo prošarana kapilarima. Crne trepavice i kapci. Doduše, gornji nisam mogao najbolje da vidim. Posle iznenadenja i straha, ostala je strepnja. Što sam duže posmatrao oko to je strah više jenjavao, ali nikada nije nestajao. Jeza se vraćala u talasima. Kada sam shvatio da prati moje pokrete — naravno — ali ponajviše onda kada sam uvideo da je to sporo praćenje jedini pokret koji je oko činilo. Nikada treptaj, nikada nevoljno podrhtavanje nerava. Uvek samo to usporeno pomeranje u mom pravcu. Ljudsko oko ne može da se kreće tako sporo. Pročitao sam to negde. Stoga sam se trudio da se ne pomeram previše. Bilo to oko ljudsko ili ne, a svakako je delovalo tako, odlučio sam da ne razmišljam previše o njegovim nemogućim fizičkim sposobnostima.

Mislio sam da će me moj nezvani gost ometati u svakodnevicu. Ispostavilo se da sam na poslu radio više nego ikad, samo da ne razmišljam o oku. Kući sam se vraćao kasno, kako bih bio što umorniji, a jeo sam uglavnom po restoranima. Istina, u razgovorima sa kolegama sam sám sebi delovao udaljeno. Ako bi me pitali kako sam, samo bih se osmehnuo, slegnuo ramenima i uzvratio pitanje. Uglavnom sam birao teme koje su u vezi sa poslom. Samo je Helena

primetila da sam pomalo odsutan. Prišla mi je baš pre neki dan, a to je bio peti dan od pojave oka, i pozvala me na piće. Znao sam da to neće biti izlazak kao naš prethodni koji se završio u nesigurnim poljupcima.

Helena je radila u istoj firmi kao i ja, ali nije bila bliska koleginica, pa sam dozvolio sebi da je pozovem da izađemo. Prijatna devojka, visokih oblih jagodica, guste kose, koju je uvek vezivala u punđu na poslu, Helena je bila jedna od onih osoba u koje jednostavno ne možete a da se ne zaljubite. Ne na prvi pogled, jer, budimo iskreni, to retko kad ispadne onako kako ste očekivali, već polako, vremenom, u razgovorima, osmesima i tobože slučajnim dodirima.

Kada me je pozvala na piće, shvatio sam da je petak i da pred sobom imam neispunjen vikend. Dva dana koja ću provesti sam kod kuće. To me je plašilo više od razgovora sa Helenom. Znao sam da uvek mogu da izmislim neki razlog za svoje ponašanje u prethodnih nekoliko dana, pa sam prihvatio njen poziv.

U subotu sam pokušao da ustanem što kasnije, istina, bilo je tek nešto posle osam sati kada sam se odvuкао do kupatila, ali nisam mogao više da ležim u krevetu i razmišljam o onome sa druge strane, ili unutar, špijunke. Posle doručka sam neko vreme posmatrao oko i razmišljao o tome šta bih mogao da uradim da nestane. Padale su mi na um razne ideje. Mogao sam, recimo, da naprskam ljuti sos sa suprotne strane ili da zalepim žilet, pa baš da vidim kako će onda da me posmatra!

Naravno, nisam učinio ništa od toga. Bilo bi uzaludno, a delovao bih sebi blesavo. Umesto toga, nastavio sam da uporno zurim u to plavetnilo, sve dok mi se dlanovi nisu oznojili, ruke počele da trnu, a srce da vežba za olimpijski sprint. Posle ovoga, udaljio sam se od vrata i seo na kauč da se povratim. Za to mi je bilo potrebno dobrih pola sata, jer sam morao da kontrolišem nagon za nečim žestokim. Nekoliko flaša rakije, koje su ko zna otkad stajale u ostavi i sakupljale prašinu, delovale su mi vrlo primamljivo. Odbacio sam tu ideju, jer nisam veliki ljubitelj tog pića, a uostalom, nemam nikakvu nameru da zbog tog prokletog oka postanem zavisnik.

Kada god bih, tada, u razmišljanjima uspeo da u sebi izazovem bes prema posetiocu, odmah bi mi se um raščistio. Brzo bih se umirio i strah bi, barem na neko vreme, iščezao.

Tako je bilo i te subote. Međutim, do izlaska sa Helenom imao sam još dobrih sedam sati, tako da sam odlučio da izađem. Mogao bih da posetim zoološki vrt, ili kakav muzej; možda i botaničku baštu, tamo nisam bio još od osnovne škole!

Umesto svega toga, otišao sam u Narodnu biblioteku. Pronašao sam u katalogu različite knjige o paranormalnim pojavama, ali mi nisu pomogle. Ni sam ne znam zašto sam mislio da hoće. Čitajući o tome još više mi je sve delovalo neverovatno. Istina, mogao sam sve to da pogledam i preko Interneta, ali to bi podrazumevalo ostanak kod kuće. Daleko od špijunkte, nisam mogao da se ne nasmejem sopstvenom strahu. Sunce i ljudi ispred Hrama Svetog Save, prelamanje svetlosti u fontani, dečiji smeh i psi koji me zainteresovano njuškaju, razbistrili su mi misli.

Posle je bilo lakše vratiti se kući. To je bio prvi dan da nisam odmah po ulasku pogledao kroz špijunku. Istuširao sam se i presvukao, te brzo izašao napolje, kako ne bih zakasnio.

Kafić u kome me je Helena čekala bio je skučen. Unutra je bilo zadimljeno od cigareta, muzika je bila tiša, zaglušena razgovorima. Ugledao sam je u ćošku, te seo prekoputa nje. Lepa je. Nosila je plavi džemper, a kosu je pustila da joj pada na ramena. Pozvala je konobara. Ona je poručila nes kafu, a ja domaću.

„Prave je u aparatu“, rekla je.

„Nema veze.“ Odmahnuo sam glavom.

Uhvatila me je za ruku. Njena je bila hladna, prijalo mi je. Imao sam utisak da mi dlanovi gore, a znao sam da su vlažni.

„Šta se dešava sa tobom?“ Zvučala je zabrinuto.

„Ništa... Što?“

Oblizala je usnu, pogledala me znalački i rekla.

„Možda se ne poznajemo tako dugo, ali bih volela da mi kažeš istinu.“

„Ne mogu.“

„Onda mi barem reci zašto ti se tresu ruke.“

„Nervozan sam.“

„Gluposti. Već smo prošli sve ovo. Nešto drugo je u pitanju“, srknula je kafu. „Primitila sam to još na poslu. Kada uzimaš vodu, kada štampaš dokumenta, kada kucaš na računaru...“

„Dobro, dobro. Shvatam“, zastao sam. Istinu ne mogu da joj kažem, ali je očigledno da nešto moram. „Jesam nervozan, ali ne zbog tebe. Ne znam ni sam zbog čega. Možda je od stresa na poslu.“

„Moguće. Mnogo radiš u poslednje vreme.“ Primitio sam da se opustila.

„Imam puno obaveza na poslu. Ne znam kako ću sve da stignem. Juče sam baš...“ prekinula me je.

„Možda nisam u istom sektoru, ali svesna sam toga da imamo puno posla. Imali smo i prošlog meseca, a isto tako i krajem prethodnog, a opet se nisi ovako ponašao.“

„Znaš kako...“, nagnuo sam se napred. „Načuo sam da prave čistku. Ako izgubim ovaj posao, moraću da se vratim u Čačak, a tamo je sumrak i...“ Zašto sam to upravo rekao?!

„Sumrak?“, obrve su joj odskočile.

Moram joj reći sada.

„Plašim ga se. Oduvek sam. Otkako sam došao ovde, znatno manje.“

„Ja se plašim mačaka.“

„Stvarno?“

„Zbog očiju.“

Nastavili smo razgovor do ponoći. Kada je kafić zatvoren, prešli smo kod mene. Nisam pogledao kroz špijunku.

Firma u kojoj radim je bankrotirala. Otpušten sam.

Sedim u senci, na kauču. Na televiziji je i dalje isti dokumentarni program. Pritisnuo sam crveno dugme na daljinskom upravljaču. Pošto je stariji model televizora, mogao sam da čujem tiho pucketanje elektriciteta. Ubrzo je ono bilo nadjačano zvonom mobilnog telefona. Helena me je nazvala da pita kako sam. Razgovarali smo o mogućnoj poslovnoj saradnji u budućnosti, a poslala mi je i podatke nekog konkursa za koji se i sama prijavila, te savetuje i meni da to učinim. Saslušao sam je, složio se, ali nisam siguran da ću to odmah da uradim.

Nakon razgovora sam iz ostave izvukao neku staru dedinu sekiru. U selu sam, kao mali, sekao drva sa njim. Kada je umro, uzeo sam je kao uspomenu.

Moram da otkrijem šta je u ovim vratima. Možda će tada prestati da mi lupa srce, a dlanovi se znoje i trnu. Zglavci prstiju su mi pobeleli od stiskanja drške. Prišao sam vratima. Unutra verovatno ima kojekakvih cilindara i metalnih šipki, ali šta da se radi... Osetio sam se pomalo ludim, ha, možda i jesam potpuno izgubio razum, ali moram da znam!

Zamahnuo sam sekirom i promašio špijunku za nekoliko centimetara. Dobro je, ne želim da je uništim. Vrh sekire se zabio u drvo. Možda je oštrica bila tupa, ali i dalje je mogla da obavlja osnovnu namenu. Naglo sam je izvukao iz vrata i zamahnuo još jednom, ovaj put malo niže. Po vratima su počele da se nižu pukotine. Još jednom! Nekoliko komadića drveta poletelo je ka meni. Mislim da me je jedan zakačio po obrazu. Osetio sam oštar bol, ali nisam mario. Izvukao sam sekiru i opet zamahnuo. Udari su bili glasni, te sam mogao da čujem komšije kako napuštaju svoje stanove i razgovaraju. Lupao sam po vratima, lomio, čupao... dok

više nisam imao šta drveno da udarim. Špijunka je odavno ispala iz svog ležišta. Oko mene su ležala polomljena parčad drveta. Mogao sam da vidim metalnu konstrukciju vrata, a kroz nju i komšije.

Mladić i devojka su me zabrinuto posmatrali. Momak, nešto mlađi od trideset godina, visokog čela i prćastog nosa, obgrlio je nisku devojku, kratke plave kose. Jedna starija gospođa iz stana pored izašla je u svome bordo bademantilu sa crnim tufnama, i ljutito me odmeravala. „Pozvala sam policiju, da znate!“, zapretila je, dok joj se jedna obrva izvijala u preteći luk. Polako sam spustio sekiru na pod. Pomalo me je razočaralo to što u vratima nije bilo ničega. Čuo sam sirene napolju. Spustio sam se na pod, seo u turski sed i dohvatio špijunku koja je virila ispod jedne daske. Bila je malo oštećena, ali čitava. Vrteo sam je u ruci neko vreme. Zanimljivo je to da je strah iščezao kada sam počeo da lomim vrata. Drhtanje i udari u grudima su takođe prestali. Osećao sam mir. Čudno. Mislim da nikada u životu nisam osećao takav spokoj. I sve to zato što sam uradio ono što sam želeo? Može li biti da je zbog toga što sam uradio ono što je bilo neophodno? Razlozi više nisu ni važni.

Mogao sam da čujem korake, što od komšija koje su se osokolile pa dolaze na moj sprat, što od policajaca koji su glasno huktali uspinjući se na peti sprat. Želeo sam da uzmem špijunku i pogledam još jednom kroz nju. Međutim, pitam se, da li je uopšte i važno šta je sa druge strane? Reako bih da nije. Zato sam je stopalom namestio u bolji položaj i odlučno zgazio na nju.

Nenad Jevtić - Nuklearni paradajz

Transporteru za Mars trebalo je bar deset godina da se dovuče do svemirske luke, a Elin put tek što je počeo. Po svetskim standardima i raspodeli poslova, bilo je očekivano da svaki pilot ima po jednog pomoćnika pri ruci. Kao što to obično biva sa natprosečno inteligentnim osobama, Ela nije marila za nacionalnost niti je pročitala specifikaciju na etiketi kriokomore pre nego što je povukla polugu za oživljavanje. Trebalo je neko vreme pre nego što je osoba bila sposobna da izađe i samostalno se kreće, a Ela je bila previše zauzeta da bi čekala. Skoro mesec dana nije znala s kim deli vasijski brod, samo je čula nesnosnu muziku iz trupa i kad-kad namirisala beli luk u hodniku.

Desilo se da je jednom proveravala pritisak u komorama, povremeno ukucavši par komandi za promenu kursa, uz praćenje statistike na plastičnom ekranu, kad je začula pokrete metle dežurnog pomoćnika. Pogledom preko ramena, spazila je mladića u plavoj radnoj uniformi, brkatog i širokih leđa, kako metlom tumara kroz kokpit. Njegovo zviždukanje je nije omelo da prati smenu brojeva i stanje mlaznica koje su gurale brod.

„Tander Aaa-a-a-a“ – čulo se iz jakog grla, ali ne onako kako ide pesma u originalu, već neko zavijanje i treš koji nije mogla da pripíše nijednoj kulturi. Skoro da je zamrzela pesmu istog momenta kad je zvižduk umesto melodije počeo da opada i penje se bez nekog logičnog obrazca.

- Oprostite, da li možete da pevate u sebi? – ozbiljnim izrazom je presekla zbunjenog deliju, koji se umesto odgovora iscerio kao idiot i nastavio da šušti metlom.

- Bre, bre. Kuj peva, zlo ne misli.– dobacio je momak. Ela nije odreagovala.

Pauza je trajala svega dva minuta, a onda je namirisala dim. Vatreno se okrenuvši, pogledom je potražila mladića u polutami i zatekla ga kako sav zadovoljan pravi kolutiće dima, neizmerno uživajući u pušenju cigarete.

- Puš-pauza. – reče lik i zapuhnu brkove dimom.

- Zašto se senzori za dim ne pale? – zgranuto se izvila u stolici, a momak opušteno mahnu rukom.

- A, too. Ma, pišti u pičku materinu pa sam morao da ga prejemem. Eee, znam si ja oko te skalamerije. Sam' mu tutneš žičku i – puf! – gotovo.– smeškao se momak navaljen na metlu.

- Gasi to, budalo. Hoćeš svi da izginemo? – Elina vilica skoro da se vukla po podu kada mu je prišla. Nije imala reči da izrazi nevericu s kojim idiotom je delila kabinu.

- Ma, ne sekiraj se, bre. Sve je pod kontrolom. Znam ja mnogo što-šta. Taki smo ti mi Srbi, a ne ko ovu Evropljani, samo znaju jednu stvar da rade i kad nešto crkne, oni zovu čoveka da popravi. A neee, mi Balkanci sve sami završavamo poso. Sve mi znamo da radimo. Ete, na ovaj Mars da ne vrljiš, mi će se snađemo.– delijina ramena snažno su podrhtavala od slatkog smeha, dok mu dim nije zapeo u grlo i muški se zakašljao.

- Ko je tebi uopšte dao posao ovde? – odmahivala je glavom i blenula u totalnog stranca, čoveka koji ponašanjem kao da nije poticao za Zemlje, već nekog drugog sveta njoj nepoznatog.

- Mene otac mlogo voleo sa tej politike se prepire, a Bog ga dao grlatog, da su u dva slučaja morali da ga tepaju se učiti. Tatko si voleo Tita, a mlogo se raduvao kad je ovaj prodao Svemirski

program Amerima i ošuškao gi. E, a kad smo mi Balkanci ponovo počeli da pravimo taj svemirski program, on se ponadao će ih opet zeznemo, al ne beše tako. Tek kad je čuo da napravili ovaj raketu, kako se beše zove, „Mali Alek“. E, a onda moj tatko zajebao poljoprivredu i pošo u grad. A pravo da ti kažem, mnogo morao da se mota po skupštine i trpi svakakvi stranci da mi nađe poso. Nema tu više, plati pa klati, samo usluga za uslugu. A i ja se ponada ću letim u svemira. – momak je govorio zverajući kroz guste trepavice ka Eli. Nije mogla dovoljno da se načudi njegovom konstantnom kezu dok je pričao o kući. Jedva da ga je razumela.

- Ma, da li ti imaš dovoljno obrazovanja da bi bio ovde? Koja ti je struka?– nastavi Ela sa nesmanjenim žarom u glasu, kada se momak uhvati za stomak od tihog smeha.

- De, bre. Koj moj će mi škola kad smo na isto mesto završili? Je l' sad vidiš koja ti je fajda od škole? Školovanje i inteligencija ne idu stalno rame uz rame. Ja sam ti dokaz. – tek onako momak poče opet da mete, dok se Ela tresla, odmahivala glavom i pokušavala da shvati situaciju, silom nametnutu.

Kroz nekoliko scenarija verovatnih mogućnosti, Ela je naišla na neku vrstu bezbedonosne zone koja se zasnivala na toleranciji dok se misija ne završi, a onda je mogla glavom bez obzira da se skloni od neobrazovanog divljaka s kojim je delila okruženje.

Vratila se radu, ali sama ideja da je on tu vraćala joj se u talasima i ometala je, a posla je bilo preko glave. U nuklearnom sektoru je energija iz nepoznatih razloga skakala.

- Oprostite. Da li bi ste bili ljubazni da se spustite do platforme devet i proverite stanje nuklerane turbine? Mislim da se tokom turbulencije pri poletanju tamo odvio nosač aceleratora. – Ela je sklopila najljubazniji osmeh koji je mogla, baš kako su je učili u pilotskoj školi. Momak slegnu ramenima i klimnu.

- Oke. Taman da zalijem paradajz. – reče.

Baš te reči su je gurnule sa ivice i dovele u naručje nervnog sloma.

- Kakav paradajz? – pitanje joj se omaklo umesto sočne psovke, a momak se časkom ukoči, odmeri Elu i zabrunđa.

- Pa naš, domaći. Naraso ki lubenica, a crveen... Pa da, ko paradajz. Volovlje srce što sam otič sadio pa sam sačuvao seme. Mene želja, tam na Mars, da ga turim uzem, pa kad nikne ko jabuku da ga jem i gledam u zvezde. Lele, to mi najgolema želja, svega mi. – momak se krstio i mahao rukama, dok ga je Ela streljala pogledom i osećala jezu duž kičme i u korenu kose.

- Pa ti si lud. To je nuklerani pogon čije se održavanje mora voditi s najvećom pažnjom. Svaka organska materija može da poremeti

delikatnu ravnotežu i... – mogla je da odvali rukohvate iz ležišta stolice koliko ih je besno stiskala, ali zbog njenog uvežbanog ljubaznog tona, momak nije prepoznao pretnju.

- Ih, bre, šta mi napriča! Danas sve genetski modifikovano. Sve što jedemo je maltene plastika, ako mene pitaš. Šta ima danas da je organski? Nemo zajbevaš, gospođa. – smejljio se lik odmahujući glavom. Nevoljno je pošao da proverii taj... šta god da je bilo zapovedeno.

Ela je morala da prođe kroz još jednu jutarnju sesiju dobokog disanja i lepih misli, mada je osećala kako joj puls bije u slepoočnici. Radom je pokušala da se zaokupi, pročita koji red nekog romana u bazi podataka, eventualno da odsluša motivacionu melodiju sa plejera. Sve lepe sretne misli pale su u vodu kada je momak kaubojski promarširao metalnim podom, grizući poveći paradajz i pevuušeei sopstvenu verziju numere ACDC-ja.

Ne verujući da neko može da bude takav skot, okrenula se i zablenua u bezbrižnog čudaka. U sekundi je isplanirala kako da ga vrati u komoru i ostavi tamo do kraja puta. Imala je suludu viziju gde ga uvlaći u vakum kapsulu i uz smešak katapultira među zvezde.

- Oš malo? – delija širokog osmeha pruži paradajz, a Ela uvređeno odmahnu.

„Sukob svetova, jebo te.“ – jurnule su reći negde ispred očiju, skoro kao titlovi svemirske parodije. Postalo je suviše oćigledno da joj nema spasa od ovog, ovog – seljaka. Svaki scenario razgovora sa njim završavao se time da ostane bez živaca, a bio joj je potreban zbog posla u transporteru. Čekanje da on sam shvati neke stvari bilo bi uzaludno, tako da je ona morala biti inicijator promene. Jedina solucija je bila da se spusti na njegov nivo i tako mu objasni greške koje je mahinalno ćinio. Bila je dovoljno inteligentna i preduzimljiva da zna da samo to može da upali. Na njenu žalost, on i njegova dećija narav stvarali su joj samo obavezu viška.

Duboko je uzdahnula, skoćila s tapacirane pilotske stolice i prišla momku sigurnim korakom.

- Dobro. Neka ti bude. Źelim da probam taj paradajz. – rekla je zapovedno i pružila ruku. Bila je svesna svih razloga zbog kojih ne bi trebalo to da jede, ali na neki naćin je morala da mu uđe u glavu i natera ga da radi kako ona Źeli. S druge strane, tešila se ako je momak mesec dana preŹiveo na mutiranom paradajzu, jedan griz nije mogao da škodi.

Momak je nesebićno pružio dobar komad paradajza, po obliku i boji nalik živom mesu s kog je curio fin sok. Oprezno i vrhom zuba, Ela je uzela zalogaj. Bila je spremna na sve, ali mogla je samo da se

nasmeši i klimne, odobravajući savršeno ukusan proizvod iz utrobe vasijskog broda.

- Pa, ovo nije loše. – zaustila je i propisno zarila zube u paradajz.

- Kažem ja. Ko jabuku da ga jedeš. – zadovoljno dobaci momak. Između zalogaja je brisao brkove i bradu od tečnosti koje je obilato tekla na njegovu uniformu. - Mmm, još kad malko posoliš, uh – majka da jede, ćerki da ne dava. – prokomentarisao je, a Ela uzvratila nekim čudnim smeškom i sede na pod kraj njega.

Koliko god bila međusobno čudna njihova dva sveta, našli su zajednički jezik. Možda je to bilo zbog manjka kiseonika u prostoriji (sistem za provetravanje radio je prekovremeno zbog momkovih puš-pauza), možda zbog osude na međusobni kontakt. A možda je to bio samo nuklearni paradajz.

Mile Radić - Pero i krv

Noć je bez kraja, a ja umirem. Ležim na leđima, u prljavoj postelji i svom znoju, ne pomeram se. Trepćem u trake svetlosti što se provlače kroz roletne i cepaju plafon nadvoje. Disanje mi je isprekidano i preglasno, iritira me, jedva čekam da prestane. Nešto u grudima želi da me pokida, kopa napolje, grči se. Boli me. Ne mogu da se odbranim. Ne želim.

Vrata se otvaraju i Raf ulazi u sobu. Patos se ugiba, cvrči. Njegova silueta me natkriljuje. Ne vidim mu lice, samo blještavilo koje nadire iz pozadine. „Nisi pojeo supu“, progovara, a reči su mu ekseri, zabadaju mi se u slepoočnice, „čini mi se da sam te zamolio da pojedeš supu.“ Ne očekuje da mu odgovorim. Dlanom mi dodiruje čelo. „Imaš temperaturu“, uzdiše. „Šta s tobom da radim?“

Krkljam nešto nerazumljivo. Pljuvačka mi curi niz bradu, gadim se samoga sebe.

„Moram do apoteke“, kaže Raf. „Hoćeš li izdržati dok se ne vratim?“

Uspevam da kroz zube proturim tek jedan slog. „Aha.“

„Dobro. Ne mrdaj odatle, dovoljno si problema napravio.“ Nestaje mi iz vidokruga, čujem ga u hodniku, verovatno oblači kaput. A onda je opet tu. Namešta mi jastuk pod glavu. „Budalo“, tiho govori. „Čuo sam da su prvih deset sati najkritičniji. Posle toga imaš šanse da preživiš.“

Neću, vikao bih, ne želim, dosta je.

Raf odlazi, a ja sam i dalje nepokretan.

Vreme više ne postoji. Svaki udisaj para mi pluća, svaki treptaj me sve sve dublje odvlači u tamu. Vrištao bih, plakao i proklinjao, ali ne mogu ništa od toga, nema u meni ni atoma snage. Na jedvite jade sastavljam reči u krnje misli. Gde je Raf dosad? Mora da me je konačno napustio. Zašto smrt mora da bude patnja? Oko mene samo je crno, potonuo sam, nema me. U nekom momentu se predajem. Sve prestaje, iznenada sam mrtav.

Pokušavam da se pridignem, da sednem na ivicu kreveta. Noge su mi slabe, drhte, preturam se na pod, rušim lampu sa komode. Iz stomaka kreće plima, ne mogu da je zadržim, bljujem po laminatu.

I ne znam kako, na ulici sam. Grad smrdi, grad blješti, u njemu je noć zaboravljena. Od buke dotrajalih automobilskih motora lobanja hoće da mi napukne. Teturam se od zida do zida, kolena mi klecaju, dahćem, a senka se vuče za mnom poput prokletstva. Neko naleće na mene, čujem psovku tog što hoće da me izgazi, padam. Glava mi se sudara sa trotoarom. Ostajem da ležim.

„Nikola?“ odnekud me doziva Žuta.

Njena ruka pomaže mi da se uspravim.

„Nikola, pobogu, čoveče!“

„Treba mi“, mumlam, „imaš li?“

Mršti se, perfektno našminkana, polugola i skupa.

„Mislila sam da si prestao“, kaže.

Cerekam se. „Zašto bih?“

„Odlepio si“, ljuta je. „Nisi se valjda izbombardovao?“

Naslanjam se na banderu. Žmirkam u nju. „Ma, hajde, sigurno imaš. Pozajmi mi.“

„Gde je Raf?“

„Koga je briga?“

„Opet si mu pobegao.“

„Slušaj“, hoću da budem ubedljiv, ali mi samo smrdi iz usta, „zaista mi je potrebna doza.“

„Ne.“

„Onda me vodi do Vreline.“

Odgovara mi, nemam pojma šta - mušterija je odvlači iz mog vidokruga.

Trudim se da shvatim gde sam. Sve je mutno i neuhvatljivo, neonski natpisi agresivno trepću, a zgrade nikako ne mogu da prepoznam. Pretrčavam ulicu van pešačkog prelaza. Đubretarski kamion trubi, koči i zanosu se, udara u kontejner pored puta. Osvrnem se za galamom, u magnovenju spazim Rafa na drugoj strani, žurim dalje. Ubeđen sam da me nije primetio.

Još jedan prekid.

Ponovo se znojim i drhtim, ali sam pred ulazom u Vrelinu. Ispred mene su dva metra i stotinu pedeset kilograma Gorile, svog u lancima i šiljcima. Ne pušta me unutra. Kezi zube u pretnji.

„Moram kod Gazde“, preklinjem. Jezik me ne sluša, mucam, upljuvan i jadan. Ne marim. „Hitno je. Treba mi. Bomba. Molim te.“

„Gubi se odavde, ništarijo“, uzvraća mi. Ima tetovažu lobanje na levom obrazu. Čelav je i ružan, pljosnatog nosa, zao.

„Platiću.“

Grohotom se smeje. „Kada?“

„Moram kod Gazde“, uporan sam. Hoću da se proguram pored njega.

Udara me, pesnicom, u stomak, ruši me. Jauk mi kasni. Batrgam se poput bube kad se prevrne. Gorila se još smeje, čika me da ustanem, zadovoljan, a oko njega je još nekoliko mračnih tipova. Neko im se obraća, traži da me se okanu. Zatečeni su. Besni.

Glas je Rafov. Tu je, nije trebalo ni da sumnjam, na korak od mene, u zakopčanom kaputu, mrgodan. „Dosta je bilo“, kaže, „zabavili ste se, čas je da se rastanemo.“

„Opet si dovukao svoju dadilju“, grmi Gorila na mene, „a, crve?“

„Ja samo ištem“, grakćem, „bombu.“

Gorilini pajtaši opkoljavaju Rafa. Mašu noževima, hrabri u čoporu, hijene.

Da viknem ne mogu, šapućem. „Nemojte zbog mene.“ Niko me ne sluša.

Gorila se nadnosi nada mnom. Grabi me za okovratnik i vuče. Oči mi suze, stenjem. Ugušiću se.

„Nasilje nije rešenje“, upozorava ih Raf, „ali rado ću vam se pridružiti.“

Neko kreće sečivom ka njemu. Hitro se izmiče, otkopčava kaput i vadi pištolj. Pucanj me tera da zažmurim. Posle petog Gorila me pušta i uzmiče. Strah mu je iscrtan na njušci. Prazne šake istura pred sebe, kao da će ga one odbraniti. Raf je precizan, smešta mu metak tačno u srce.

A onda – tišina.

Grad je najednom zanemeo.

Cmizdrim u prašini.

„Treba mi“, ponavljam, „treba.“

Raf me podiže, kao da sam od perja, i prebacuje preko ramena. Prekoračuje Gorilin leš, korača, otisci cipela su mu krvavi. Nosi me kući.

Kaže: „Zbog tebe će mi zaista oduzeti krila.“

Mile Radić - Priča o poslednjem čoveku

Jednog dana, nekog neobeležnog, jer mu je vreme postalo krajnje nebitno, Poslednjem čoveku vratiše se silne sonde što ih je u svemir odaslao da traže druge od njegovog roda. I sve su ćutale, postidene svojom jalovom potragom, sve sem jedne, a i ta mu je ispričala da je sledila pogrešan trag i dospela do neke rase nimalo nalik na ljude. „Imaju po dve ruke i po dve noge, i jednu glavu na ramenima“, rekla mu je, „koračaju uspravno i oglašavaju se čudnim zvucima, bez umeća da čuju misli, i među njima dva pola razaznah.“ Poslednji čovek je na to kazao samo: „Strašno!“ I naredio je sondama da odu na generalni servis i modernizaciju, odredio u koliko primeraka da se umnože, pa da ponovo krenu ka kosmičkim granicama.

Ponekad bi se u snu setio da je njegov Mesec u davnini posedovao sunce i planetu pratilju. Ta se zvezda ugasila pre nego što se otisnuo u beskrajno, besciljno plutanje galaksijama i on više nije pamtio čak ni njeno ime. Nije pamtio ni kada je izgubio planetu. Njegove memorijske banke bile su u nekoliko navrata oštećene u gravitacionim olujama, većinu uspomena je izgubio ili su se urušile od starosti. Po sopstvenim dnevnicima, bar deset puta je umirao. Postao je prazno biće, lualica među drevnim sazveždima, onaj koji postoji bez razloga i čije je znanje uskladišteno u središtu Meseca. Posmatrao je kako se rađa crna rupa tamo gde je bio binarni sistem označen tek kao Osam N, vodio je ratove sa trgovačkim klanovima Zmijonoše i mehaničnim hipokentaurima, krčio je staze kroz meteorska polja, uzdizao je civilizacije Malih Purpurnih i Kamenih put nebesa, bilo ga je svugde, u svim jatima stelarnih gradova i na obodima radijacijskih provalija, ali nigde, baš nigde nije sreo nekoga od svoje vrste. Retko kada bi se zapitao zašto, gde su nestali. Zaboravljao je.

A kada su mu se sonde vratile po drugi put i opet mu saopštile da nema drugih njemu kompatibilnih, spustio se u dubine Meseca i dozvao svoje memorije.

„Ko sam ja?“ pitao je.

„Poslednji“, odgovorile su mu, „od soja čovečjeg.“

„Da li je zaista tako?“

Memorije su ćutale. Ponovio je pitanje.

„Podaci su nečitki“, rekle su mu.

Zatražio je pristup najstarijim zapisima, a one su ga odbile. „Nemate administratorske dozvole“, zaključile su i tu se razgovor okončao.

Poslednji čovek se okrenuo, vratio na površinu, u svoj habitat, i posvetio nekim drugim mislima. Naredne vekove potrošio je u sazvežđu Lotosa, oblikujući okeane na desetak planeta i iscrpljujući rudna bogatstva meteorskog pojasa. U nekom momentu susreo se sa veštačkim stvorovima, koji su u svom razumnom brodu pratili migraciju džinovskih fotonskih raža. Ponudili su mu pomoć oko održavanja Mesečevih postrojenja. „Mi mašine dobro poznajemo“, uveravali su ga, „jer i sami jesmo od njih.“ Poslednji čovek se zainteresovao. „Šta ste vi?“

„Roboti“, rekao mu je njihov navigator.

„Roboti?“ ponovio je.

„Da“, uzvratio je navigator, „to smo mi.“

Takva vrsta mu nije bila znana. „Od ljudi stvoreni“, podučile su ga njegove memorije, „da im služe i obožavaju ih. Legende tvrde da su nastali u ono doba kada čovečanstvo još nije zarazilo svemir. Manifestuju se u svim mogućim formama, pa i u onim koji simuliraju tuđi dizajn. Ne mogu postojati bez unapred određene funkcije.“ I još su mu rekle: „Zapisi iz deljenih arhiva kažu da su vojevali tri puta dok nisu uspostavili sopstvenu imperiju na svršetku vaseljene. Kupuju istrošene svetove i transportuju ih na svoje teritorije. Njihove fabrike za razmnožavanje i projektni birovi skriveni su na nepoznatim lokacijama. Premalo je informacija o robotskom društvenom poretku.“

„Gde su roboti“, ushićeno je zaključio Poslednji čovek, „mora da ima i ljudi.“

„Nije potvrđeno“, usprotivile su se memorije.

„Kakvi ljudi?“ pitao je robotski navigator. „Koji model?“

Poslednji je čovek zatražio dozvolu da poseti njihov kosmos i oni su mu dali saglasnost. Prodali su mu zvezdane mape koje je on učitao u Mesečeve mozgove, a potom mu unapredili pogonske jedinice ne bi li brže stigao na sam kraj svega postojećeg, onamo gde su roboti vladali. I tako je on krenuo na svoje najduže putovanje. Vreme mu odavno nije bilo bitno, pa se ne zna koliko ga je potrošio dok nije stigao do cilja, hiljade godina ili tek nekoliko sekundi. Nije žurio. Bio je strpljiv.

„Došao sam vama“, obratio se robotskoj predstraži, „svoju braću tražeći.“

„Produži dalje“, rekli su mu, veliki i mračni, isključivši nišanske sprave i topove. „Nemoj se zaustavljati dok ne staneš pred Prvog robota. Niko sem njega te ne može prosvetliti. Jer nas ima nebrojeno

i sve više, ima nas i veoma zastarelih, ali nijedan od nas nema u sebi upisanih podataka o ljudima. Ne veruj mitovima o postanju, oni su nerazumljivi. Ne obraćaj pažnju na psovke, one su puke reči da se izgovore. Dakle, produži dalje.“

Poslednji čovek je poslušao.

I tako je dospeo na kraj svega, gde nije bilo ni prašine niti krhotina zvezda, ničega sem tame i tišine. Tu, gde su roboti nadograđivali svemir i iz nečega pravili nešto u ničemu, tu su ga doveli pred Prvog robota. A on beše veći od Meseca, samo kockast i mračniji, sa tek stotinak svetiljki da ga izdvoje iz sveopšte noći.

„Zašto tražiš druge slične sebi?“ pitao je Poslednjeg čoveka.

„Nisam siguran“, odvratio je on iskreno. „Možda da probam kako je to ne biti sam.“

„Nisi sam, nikada. Zar nisi upravo sa mnom?“ rekao je Prvi robot, a onda još i ovo: „Mi nikada nismo verovali u ljude.“

„Ali ja sam čovek.“

„Čovek – to je jednina.“

Poslednji čovek se zamislio. „Zaista. Da li bih mogao pripadati nekome?“

Potom je otišao, i pored ljubaznog poziva robota da ostane među njima, vratio se nekuda u poznate mu svemire. I dalje je slao sonde u istraživanja, mada ne više iz istog razloga kao pre. I dalje je bio sam. Jednom je kopirao sebe u milion komada i naselio veštačku planetu u orbiti Meseca, da bi je ubrzo uništio. Počeo je da briše svoje memorije. I, najzad, odlučio je da mu naredna smrt bude poslednja.

Mesec je ostao za njim.

Petra Rapačić - Prsten Moći

- Znaš – Mondarin zagriže jednu od jabuka koje su kupili na Zanorskom trgu, - postojalo je vreme kada sam te molio da pričaš sa mnom.

Postojalo je vreme i kada se borio da ga ubije, pa vreme nevoljnog ropstva i tihog ignorisanja. Došli su do perioda opuštene druželjubivosti, što ga je činilo napetijim nego na početku. Morao je stalno da se podseća da su Vilenjaci maltene besmrtni koliko su dugovečni i da dva ciklusa njegovom *zakletom* robu znače koliko i njemu dve sekunde. Puno promena raspoloženja za tako kratko vreme da bi bili neproračunati.

Zagrizao je još jednom, izvalivši se na krevetu, dok je plavokosi Vilenjak koračao po sobi. Na trenutak se zadržao na prozoru, gledajući bučnu gužvu sprat niže, pri tom pažljivo ne dotičući draperije sumnjive čistoće. Lice nije odavalo prisustvo emocija čak ni pri hladnim osmesima koje je u zadnje vreme delio.

- Pa se pitam otkud je to izašlo odjednom – dodao je.

- Koje? – da je bilo ko drugi bio na njegovom mestu zvučao bi nezainteresovano, ali vilenjak je izgledao kao da je zaista slušao.

- A sad se pitam da li si nervozan zbog moje radoznalosti, ili ljudskog stampeda po gradu? – podsmešljivo će Mondarin.

- Glupost – odbrusio je. – Ti stalno nešto tražiš, a ovo nije prvi grad u koji sam ušao. Možda nisi svestan, ali prate nas.

- Tip u crnom, beli pojas preko ogrtača, počinje da ćelavi? – Barlon Duha se nije potrudio da ukloni smeh iz glasa. Bilo bi izuzetno neoprezno s njegove strane da se prvo nije sam pobrinuo za bezbednost. Kejn je maltene do juče pokušavao da izvrda *zakletvu*, ukrade prsten i ubije ga.

- Bravo – podsmehnula se Vilenjak. – Ja ne bih bio tako bezbrižan da mi pod prozorom čuči Sluga Tame.

- Šta?! – nacrtao se na prozoru samo da bi video opisanog uhodu naslonjenog na zid kovačnice preko puta. Uopšte nije izgledao kao član grupe koju je unajmio da motri na njih i na one koji bi eventualno hteli da ih napadnu i ukradu prsten. – Otkud znaš da je Taman?

Vilenjak se hladno osmehnula. Jednom mu je već objasnio da ne može da objasni – jer ljudi i vilenjaci bili su poput riba i ptica, i svaki pokušaj bio bi besmislen.

- Ima ih više – napomenu Kejn. - Ispred vrata i iza ćoška. Jedan se dole naliva pivom.

- Proklete bitange – kiselo će Mondarin.

- Pitam se kako su nam tako brzo ušli u trag.

Jer samo što su prošli kroz pustoš, ostavljajući nesmirene duše Tamnih na svakom koraku. A kako su Tamni težili delovanju iz senke i podržavanju uverenja da zapravo ne postoje, nadali su se da će u gusto naseljenom mestu imati malo odmora.

Mondarin neodređeno šmrknu. Za ovo je mogao samo sebe da krivi.

Imali su plan, iako nije bio siguran da li je uključivao bekstvo iz Zanora ili je to samo želja čoveka kome je svega preko glave. Kapci su ga pekli od dima, a i inače iscrpljen na putu do grada, hvatao je

sebe kako više drema nego što pazi šta Kejn radi. Mrzeo je halabuku i melodičnu muziku u pozadini samo zato što su bili življi od njega. Navijanje oko kockarskog stola razdraživalo mu je živce i budilo bojazan da se pretvori u pokliče pobesnele rulje.

- Dosta, Kejn, prekidaj igru – zabrundao je, jedva čujan u kakofoniji pokliča oko stola kada je plavokosi opet dobio.

- Ne želim – odbrusi ovaj.

Mondarin nije bio siguran zašto je ikada pomislio da uz besmrtnost ide i čestitost. Uz sve legende o Vilenjacima, u životu nije čuo za nekog ko se ponašao gore od ovoga koji je njemu zapao. Delovao je kao umorni avanturista opsednut groznicom kockanja, dok mu neko ne bi pogledao u oči, tamne poput noćnog neba. Takve oči nisu krasile ljudsku rasu. Srećom, ljudi su bili slepi za sve osim šiljatih ušiju kad je trebalo prepoznati Velenjake.

Kejn ponovo baci kockice, uz još gromoglasnije ovacije – ishod je bio idealan na sve tri uglačane površine, i na njihovu stranu stola bi gurnuto omanje brdo zlatnika dovoljno da popuni sve tri kese novca koje su imali, i da im još ostane. Osim ako ne kupe još jednu vrećicu. *Ili džak*, sumorno je pomislio.

- Mislio sam da je tvoj klan jedno s prirodom – smoreno je progundao. Na njega niko nije obraćao pažnju.

- A šta misliš odakle zlato dolazi? – namignu mu Vilenjak.

Crni čovek se ni po čemu nije izdvajao iz gužve. Gledao je vilenjakove dugačke prste, i da je ovaj pokušao da vara, bez sumnje bi smesta došlo do gužve. Ali nije mogao da pretpostavi da je njegova lovina vrednija nego što izgleda, i to dodatno oraspoloži Mondarina. To, i količina zlata koju je Kejn gomilao, jer ovaj je onedavno postao dovoljno praktičan da bi tek tako izgubio novac u predstojećoj borbi.

Voda igre je obznanio zbir od devet koji se vrlo retko postizao sa tri kockice, još ređe sa četiri, ali Kejn ipak zatraži još jednu. Veći broj kockica i manji zbir značili su veći dobitak. Masa je skoro urlala, da bi napeto zanemeli pred samo bacanje. Pobedniči niz je bio dugačak tamo gde su pobede čista retkost i sreća, i neki su već razvili sopstveni biznis, kladeći se kada će plavokosi mladić izgubiti.

Prestravljen do nemogućnosti da gleda kako ovaj baca raznobojne kockice, Mondarin slabašno promrmlja o nekoj konobarici koju je snjmio pre par sati i progura se kroz gužvu, više žmireći nego što je pazio koga gura i kuda ide.

Čovek u crnom krenuo je za njim, i nikome nije bilo stalo da pita zašto odlaze usred tolikog uzbuđenja. Ili su bili dovoljno vešti da ne izazivaju pažnju, ili su možda oni koji ozbiljnošću kvare zabavu bili

bolji napolju nego unutra. Prednost velikih gradova bila je i u tome što su svi gledali svoja posla.

Čuvarima na izlazu je poželeo laku noć, iako je svitalo. Udahnio je punim plućima hladan vazduh i krenuo pustim ulicama. Skoro se obradovao kad je čuo prateće korake iza sebe.

Radilo se o tome da nisu mogli napustiti Zanor. Niti su mogli izravno da se suoče sa Tamnima. On, s druge strane, ne bi imao ništa protiv da objasni kapetanu garde da se grad polako puni Slugama Tame, ali bi reakcija ovoga bila sasvim upitna. Da se iskradu iz grada i ostave ga nezaštićenog dok Sluge vršljaju po njemu, ili da ih odvuku do neke pustare miljama daleko gde bi bili više nego lake mete – pa, bila su to dva vrlo zanimljiva izbora. Lično mu se nije sviđao nijedan, ali radije bi stavio svoj život na kocku nego živote nevinih ljudi. Kejn se na to podsmehnuo i rekao da uvek ima izbora.

Probdiće čitavu noć naočigled Tamnih, i kad neprijatelj bude mislio da su laka meta, osnažiće se uz pomoć Moći i sve ih pobiti. Makar će se on koristiti svojom moći, dok će Vilenjak raditi šta god da vilenjaci rade. Podređeni odnos koji su imali sugerisao je da bi Kejn mogao biti mamac, i zato je pristao da to bude on. Tako će dodatno zbuniti protivnike. Prepostavio je da su do sada pretražili sobe u potrazi za prstenom, ali on se ni za živu glavu ne bi odvojio od njega. Ne bi ga dao ni Kejnu, naravno – bilo bi to skoro isto kao da ga je oslobodio. Poslužio se istim trikom koji koriste gospođe kad ih napadnu pirati na otvorenom moru. One su sakrivale najdragocenije komade nakita u kosi, a on je imao gnezdo nepočešljanih pramenova i pletenica gde je mogao čitavu gvožđaru da sakrije. Prsten Moći bio je bezbedan.

Zastao je iza ćoška, izvlačeći dugi nož iza pojasa. Koraci su odjekivali sve bliže i bliže.

Namerno je izgubio naredno bacanje, pomogavši time nekima da dobiju opklade. A potom još jedno, i još jedno, dovoljno puta da ne bude sumnjivo što odustaje, i dovoljnu količinu da ih dežurne secikese ne smatraju metama. Da ga je Mondarin video, čupao bi kose zbog zlata koje je prešlo u ruke vođe igre. Povukao se do pokrajnje prostorije koju su neki koristili za sakrivanje zlata po tajnim džepovima, između ostalog. Na sreću, bila je prazna. Zalihe vina delovale su primamljivo, kreveta zgužvane posteljine se klonio. Graja ga za trenutak zagluhu dok su se vrata otvarala da propuste dvojicu koji su ga pratili.

Pažljivo je odmerio njihova visoka obličja i ozbiljna lica sa dubokim bezvremenim očima. Više ih nije okruživala neprimetna iluzija.

- Majstor čuvar Prstena Moći uvek je imao spretne prste – reče jedan na jeziku Neila.

- Nužnosti života ne biraju prilike – bio je diplomatičan.

- Mi smo ti koji biramo prilike i kontrolišemo naše akcije – bile su reči drugog.

Klimnuo je glavom, namerno propustivši prikladan odgovor. Nekada su učivosti mogle biti beskrajne.

- Drago mi je što vas vidim – reče. – Kako ste me našli?

- Prsten – ova reč je bila izgovorena na visokom narečju Neila. Znači, poslali su njemu ravne za njim.

- Prsten ima moćan simbol – složio se, jer nije imalo svrhe poricati i izvrđavati pred onima koji su mogli osetiti moć i niti samog tkanja života. – Takođe je to ono čime se sada bavim.

Koncentrisao se na punjenje krvavo crvenih pehara tečnošću iste boje, davši im šansu da razmene poglede da bi proverili da li su dobro shvatili: upravo im je rekao da su džabe potegnuli iz Neila jer nije voljan da deli svoje tajne sa njima. Manje-više.

- Ti si izabrao svoj put. Naš pohod nema nikakve veze sa tobom – glas vilenjaka srebrnih očiju skoro je bio prijateljski dok je prihvatao pehar namjenjen njemu. – Kejnarh in Naoron.

- Ali ima veze sa Moći, Rajnarh in Dariman?

Ljubaznosti i okolišenja ove vrste mogle su potrajati do sutra, koliko se njihovog vaspitanja ticalo, i opet se ne bi pomakli sa jedne iste tačke na kojoj svako utvrđuje sopstvenu ispravnost. Eranir in Larmin je zato bio jedan od retkih Vilenjaka koji nisu imali strpljenja za isprazne reči delikatnosti.

- Kejnarh, misliš da čovek ima dovoljno moći da sačuva prsten? – pitao je. – Kada je zaštita oko njega nestala, svi su skočili da ga nađu. Nalazimo se u haosu moći.

- Ovo nema nikakve veze sa čovekom. Misliš da je bilo slučajno što sam se našao tamo u trenutku kada je zaštita nestala?

Sasvim slučajno je došao da pokupi prsten Moći onda kada se i čovek tu našao. Svi zaključci koje je ovaj od tada doneo, njemu nisu značili ništa niti je imao interesa da ga ispravlja. Tako je lako uklopiti se u sliku onoga što drugi žele od tebe.

- Niko nema dovoljno moći da prekine takvu zaštitu – Rajnarh će, tiše nego do sad.

- Zaštitu koju je postavio Elesar? – gotovo da se osmehnuo.

Pogledali su se, i to je bilo to. Znali su da više nema potrebe za pitanjima ni objašnjenjima. Lako su se naklonili u znak priznanja za

ona dela koja su tek imala doći, jer ništa adekvatno nije se moglo reći u vezi Elesarovog zaveštanja. Zaveštanja njegovog oca, pomalo i proroka.

Iz vibracija vazduha izađe Vilenjak ukrštenih mačeva na leđima, držeći beživotnog Mondarina. Pustio je da telo tupo zvekne o pod, pogledom zaokruživši po ostalima. Najduže se zadržava na Kejnarhu. Bili su prijatelji od detinjstva, što znači dosta dugo čak i po merilima njihovog naroda, i očito mu se nije moralo reći o onome što se upravo desilo, jer mu vragolast osmeh zatitra preko lica. On nije pristao na pohod jer je znao i najmanju tajnu onoga koga su trebali dovesti kući da odgovara za svoje nepromišljene postupke, niti je bio izabran zbog toga. Dovela ga je znatiželja i veština s oružjem.

- Ildrin te pozdravila – reče, na šta Kejn napravi grimasu. Za nekoga koga je Mondarin smatrao vezanim za prsten, čuvarem svetišta Moći, imao je izuzetno buran socijalan život i nipošto nije bio vezan za jedno mesto.

- Reci da me nisi našao – odvratio je. – Je li čovek živ?

Arimah in Kaled klimnu.

- Zašto je mislio da sam Tamni? – upitao je, lako nakrenuvši glavu.

Bio je Kejnarhov red da se široko osmehne.

- Tako sam mu rekao.

- Ako ti išta znači, Tamnih smo se rešili – njegov prijatelj sleže ramenima. – Sad reci o kakvoj se *zakletvi* roba radi, pa da i to rešavamo.

Kejnarh prasnu u neobuzdan veseo smeh. Arimah s razumevanjem zaklima. Četiri visoka princa drevnog naroda stajala su u sobici sumnjive kockarnice, pijuckajući jeftino začinjeno vino i osmehujući se davnim uspomenu.

Vratio je Mondarina i njegovu ćubu od kose i prsten unutra u iznajmljenu sobu krčme. Položio ga je na krevet i smestio se u naslonjaču. Imao je svo vreme sveta da sačeka da se čovek probudi, sad kad su prijatelji otišli. Jedan deo njega osećao je strepnju, jer ma koliko vreme i rastanci ne predstavljali ništa za dugovečne Vilenjake, bojava se ponovnog susreta sa njima. Moć se odavno kovitlala, i pre nego što je došao do prstena, a sada je naprosto besnela. Ko zna koliko će sudbina i svetova biti preobraćeno, kakve će ih sve promene zahvatiti i kakav uticaj mogu imati na sve njih? Nadao se da će ipak uspeti da ih vidi pre kraja.

I ovaj čovek...

Ne postoji nikakva *zakletva* – nakon dva ciklusa konačno se usudio da prizna. *Zakletva* je sredstvo koje je njegov otac lažno isprorokovao da bi se postarao da, ako prsten Moćnika ikada padne u ruke pogrešne osobe, čuvar bude uz njega. Zašto onda nije dao da ubiju Mondarina? Zašto to nije uradio sam kad je imao priliku? Nije bilo teško prevući nož preko nečijeg grla, i sada bi prsten bio njegov, kao i šansa da prvi dođe do drugih moćnika. Problem je što više nije imao izbora. Možda je nekada mogao da bira prijatelje, iako nikada nije mogao da ih menja. Ali jednom kada ih zavoli, nije mogao ništa da uradi.

- Jesi li dobro? – upita kad je osetio da je Mondarin budan.

Čovek je mentalno opipao telo, klimnuvši glavom kad je zaključio da mu ništa ne fali. Znao je da je bio napadnut i pobeđen, ali ličilo je na Kejna da ga vadi iz nevolja u poslednje vreme. To jest, da pokazuje svoje moći onda kada on ne može da ih vidi. Stalno zaboravlja da postoji neko moćniji od njega. Na prvom mestu njegov saputnik, koji je ponovo izložio svoj život opasnosti, i umesto da se odmara, to je vreme posvetio njemu. Bio je ljut, jer je na sekund zaboravio da je u pitanju prisila *zakletve*. Da je Kejn slobodan i da može da bira, bio bi miljama daleko. Takođe je svestan da, što duže bude produžavao agoniju ropstva, to će mu trenuci smrti duže trajati jednom kada oslobodi Velenjaka. I biće potpuno zasluženi.

Nije se ni zahvalio.

- U redu je – Vilenjak će. Uglavnom su ga zabavljale Mondarinove misli, ali sada se nije smešio, i to je bio jedini znak njegovog umora.

Kada je Kejn zaspao, izvukao je prsten. Zagledao se u metalni obruč sa malim kamenim trnom na vrhu. Legenda kaže da će se trn, poput strelice, okrenti u pravcu najbližeg moćnika. Tako jednostavan i tako moćan predmet. I koliko mu je samo nevolja doneo.

Petra Rapačić - Blagoslov na dlanu

-Lazare, mater ti jebem nezajažljivu – progundao je, izbegavajući da ga isprska klasični tromotorac na poluelektrični pogon. Neonska svetla davala su čudan plavkasti odsjaj kišnim kapima dok se provlačio kroz gužvu na pešačkom prelazu. S rukama u džepovima i crnom kapuljačom duboko nabijenom preko lica, nije birao kuda gazi u svojim polovnim urban milirati čizmama. Tamni asfalt trebalo

je da upija višak vode, ali hemijska komponenta nije mogla biti postojana daveka. Bilo je pitanje vremena kada će voda naći put ka crvenim pločama na trotoaru. Slučajno je zgazio na jednu i ploča malčice utonu, poprimi zelenu boju i posla kinetički impuls njegovog kretanja ka neonskoj svetiljci pored. I drugi su gazili – ljudi formalno obučeni, muškarci kao sa postera iz teretane, istih kockastih frizura, i žene nalik manekenkama, opremljene trajnom šminkom – doprinoseći perpetuum mobile gradskoj rasveti. Njemu nije trebalo još svetla. Nije se osvrnuo kad ga neko dokači po ramenu, čak se još više zgurio. Gornji distrikt bio je opasan noću za takve kao što je on, još opasniji danju.

Do okupljališta je morao da se zavuče između dve zgrade, ispod ograde i kroz mračno dvorište puno smeća. Kompanijini ljudi radili su prekovremeno samo u Centralnom distriktu.

Sa vrata ga dočekaše usporena disko svetla i bezbednjak koji nije ni pokušao da ga zaustavi. On i Lazar bili su predobro poznati na ovom mestu. Tek tu skide kapuljaču, otkrivajući električno plavu kosu i svetle zelene oči.

-Viđe li Lazara? – upita nakon pozdrava. Grmalj odmahnu ćelavom glavom i obeća da će se raspitati.

Malobrojni gosti skrovišta izbegavali su da sretnu njegov pogled, iznenada zauzeti sopstvenim poslovima. Pružio je korak do šanka, presijavajući se u duginim bojama dok se svetlo prelamalo o zaostale kapljice kiše. Čovek s druge strane raširi izvežbani *šta-mogu-da-učinim-za-vas* osmeh.

-Šta ima, brate?

-Tražim Lazara.

-Nisam ga video – osmeh jedva da je zadrhtao.

-Nisam te to pitao – zarežao je.

Šanker samo cimnu bradom u pravcu stola u ćošku kluba.

-Izvini, Blu, nemam kad da ćaskam. Moram da zalijem kaktus, osušio mi se pre dva meseca.

-Jebi se. I daj dve plave.

Čovek ispod šanka izvuče teglicu alkoholnih pilulica, dupke punu, i tresnu na grubo obrađeno drvo.

-Kuća časti.

Plavokosi nije imao snage da odreaguje na simboličan gest. Svi su znali za Lazareve sklonosti. Nije bio prvi put da upada tražeći budalu, a da se oni prave da ne znaju o čemu se radi. Do sada se već navikao na njegove povremene nestanke od dan-dva, u zadnje vreme i tri. Sve češće je tražio produžene vikende na poslu za vreme kojih nije dolazio kući.

Juče je od kolega doznao da je Lazar dao otkaz. Danas je sredo.

Blu se sruči za sto u uglu, s teglom u rukama. Druga, poluprazna, već je stajala među senkama ispred Drage. Stavio je jednu bombonicu u usta, isisavajući alkoholnu esenciju. Devojka je inače bila vedra i nasmejana, ali danas nikome nije bilo do smeha. Mogao je da oseti skrivene poglede ka njima dvoma, ali nije hteo da veruje da bi Lazar mogao da bude toliko glup. Samo mora da ga nađe.

Nisu se zamarali trivijalnim pozdravima. Nije je poznavao toliko kao Lazara, ali ipak dovoljno da joj pijan ispriča koliko je truda uložio da pomogne da se njih dvoje smuvaju. Smejali su se tada, jer je sto stvari moglo da pođe naopako. Bili su više nego sretni, dok Lazar nije podlegao nagovaranjima društva s posla i prvi vikend proveo negde gde mu Blu ne bi dao ni mrtav da uđe.

Crvenih vlažnih očiju obrubljenih crnim podočnjacima, izvukla je zeleni papir iz džepa i provozala ga po površini stola ka njemu. Kompanijin pamflet sa slikom raskalašne obnažene istetovirane devojke koji je obećavao autentično iskustvo pozitivnih emocija. Ekstatično, ushićujuće, oslobađajuće, orgazmastično, potpuno obuzimajuće, nikad ranije iskušeno i apsolutno bezbedno. Sa druge strane šepurila se slika apolonski izvajanog momka ružičaste kose, a tekst je bio isti. To dvoje modela bili su jedini ljudi kojima je Kompanija dozvoljavala odstupanje od zvanično propisanog izgleda, ako nisu bili i kompjuterski izmišljeni. Svi Kompanijini ljudi imali su propisane frizure i odela, isto uniformno ponašanje i obaveznu *natural luk* trajnu šminku. I stalan priliv uživanja u autentičnim osećanjima. Sve najbolje za Kompaniju.

Blu zgužva reklamni pamflet u šaku. Nije mu padalo na pamet da laže za Lazara.

-Nemaju oni tamo kontakt sa stvarnim osobama – izusti. – To je sve simulacija, hemija.

-To je visoko tehnološki skupa droga – Dragin glas ogrubeo je od istrošenih emocija. – Ja već treći mesec pozajmljujem za hranu od majke.

A Blu već treće tromesečje uplaćuje na zajednički račun ono što Lazar potroši na zabavu. Trebalo je bolje da obrati pažnju, ali obećao mu je da je sve pod kontrolom. Koliko prošli ponedeljak rekao je da prestaje. U suzama se kleo da neće više. Blu je imao razloga da mu veruje.

Nervoznim pokretima posegnu za drugom bombonom. Nisu ga više radile kao nekad. Mogao je da razume konstantnu glad za ljudskim dodirrom, za željom da bude zaljubljen, grljen, večito blažen, jer i sam je ponekad patio od sličnih potreba. Prokletstvo užurbanog prenaseljenog modernog sveta nudilo je usamljenost, depresiju i veliki broj samoubica i manijaka, sve dok Kompanija nije

izvukla srećno rešenje – Blagoslov na Dlanu. Kao alkoholne pilulice, samo mnogo bolje. Jače. Trajnije, bez migrene i mučnine, u svim oblicima, emotivnim varijacijama i jačinama. Čitavu noć, čitav vikend ili punih sedam dana zaljubljenih blaženih orgazama u cugu. Kada ni to nije bilo dovoljno – ljudi su previše brzo oguglavali – uveli su holo-simulaciju. Kombinacija tog dvoga bila je ubitačno zavisna.

Ali Blu se pobrinuo da Lazar ima sve što život može da mu pruži: bezbedan dom, stalni posao livca u kiber-fabricsi, Dragu. Zato nije mogao da shvati šta ga je odvuklo na stranputicu na prvom mestu. Ali gledajući u Dragine duboke tamne oči, mogao je da shvati zavisnost. Skrenuo je pogled pre nego što se oda.

Marketinški čarobnjaci proračunato su tvrdili da sistem ne izaziva zavisnost, ali kasnije u toku procesa sitnim slovima ugovora obećavali su besplatno uživanje članovima Kompanije. I Kompanija je cvetala.

-I šta sad?

-Nije on toliko glup da im se pridruži – neuverljivo je izbegavao sopstvene strahove. Kako naglas da kaže da joj verenik verovatno isprobava sedmodnevni paket?

Devojka ovog puta izvadi kopiju potvrde ugovora. Veliki logo Kompanije na vrhu, potpis korisnika odmah ispod. Lazar Set Sila član je Kompanije još od petka.

-Trudna sam – devojčin glas bio je šupalj od očaja.

Kompanijini ljudi nisu se mešali sa običnim ljudskim smećem. Jedni drugima nisu zalazili na teritorije i nisu se poznavali. Sve porodične veze su nestajale, a sećanje efikasno brisano. Za Lazara prošlost već pet dana ne postoji.

-Vratiću ga.

-Kurac ćeš moj vratiti. Kako? – sikhula je, na šta on ustade. Činilo se da ga svi u klubu posmatraju. Sa zvučnika ih je obmotavala zaboravljena Jelavulfova pesma *Do for Love*. Pokušala je da ga uhvati za ruku, ali se otrgao i izjurio napolje.

Kiša je prestala, i skoro je zaboravio da ponovo navuče kapuljaču. Njegova pojava privlačila je previše neželjene pažnje i potencijalnih kazni sve dok nije zamakao za ugao i utopio se u masu robova iz treće smene. Pošteni Kompanijini ljudi noću su spavali, s Blagoslovom ili bez. Kamkoderi su ti koji nikad ne odmaraju, paleći se kad i svetiljke pored.

Nije išao kući, jer Draga bi ga prvo tamo tražila. Hodao je, bez plana i cilja. Slomio se na pustoj ulici Crvenog distrikta. Pao je na kolena, zaronio lice u šake, dopustio da pramenovi plave kose prekriju suze. Pogrbljen, jecao je dok je imao snage, nakon čega je

sedeo i čekao da svane. Da počne radno vreme. Da je neki kamkoder prozujao pored, na osnovu hormonske slike klasifikovao bi ga kao bankrotiranog zavisnika i rešenog samoubicu. Smart mašina bi uredno prijavila pojavu, ali sistem ne bi reagovao. I sistem bi pogrešio. Čim se otvori prijavnica, ući će unutra, i Gabrijel Set Sila postaće Kompanijin čovek.

Nešo Popović – Utešna kazna

„Ovim je potvrđena odluka Visokog sudskog veća. Odmah pristupite izvršenju kazne.“

Udarac drvenog čekića o podlogu na stolu, odjeknuo je ogromnom prostorijom. Naravno, sudije u ljudskom obliku su zamenjene još pre skoro pola veka kompjuterima. Zvuk čekića je tu samo zbog tradicije. U isto vreme, prilepljeni uz svoje ekrane, brojni posmatrači su glasno uzdahnuli. Izricanje najteže kazne nije često, i uvek izaziva ogromnu pažnju. Naravno, zbog težine samog zločina, svi su očekivali da će i kazna biti primerena, ali najteža...

U sub-eta prostoru su odmah nastavljene rasprave o slučaju i kazni.

„Da li društvo u kome nema ratova već sto godina ima pravo da izriče ovakvu kaznu?“, pitali su se neki.

„Da, ali mi smo sada humano društvo, nekada bi ga obesili ili stavili na električnu stolicu ili na neki još gori način oduzeli život. Utešno je što se mi sada na odnosimo prema ljudskom životu na ovaj način.“, odgovarali bi drugi.

„Da li je stvarno ovakva kazna humanija?“, pitali bi se treći.

„Sigurno je pravednija.“, odgovarali bi četvrti. „Dok su ljudi bili sudije, presude su često bile nepravedne. Sada kada imamo KSS (kompjuterski sudski sistem), svaki prekršitelj zakona dobije jasno određenu i pravednu kaznu i na nju niko ne može uticati, ni novcem ni vezama, ni bilo kako drugačije.“

I tako, u nedogled. Svako je imao svoje mišljenje i iznosio ga je u beskrajni sub-eta prostor.

Za to vreme, osuđenik nije bio svestan brujanja sub-eta prostora, mučile su ga vlastite muke. Nadao se da će se možda provući sa blažom kaznom. Opet, bio je svestan, da je njegov zločin u današnjem društvu, jednostavno neoprostiv. Dvojica čuvara su ga bez reči pratili dugačkim belim hodnikom. Ni oni sami nisu znali kako da

se ponašaju, pa su hodali suviše kruto, sve vreme nespretno držeći u rukama elektro-palice. Nije ni čudo, pošto je njihova dužnost uglavnom protoklarna i ovo je prvi zatvorenik kojeg su sprovođili u poslednje dve godine. Sitan kriminal još uvek nije potpuno iskorenjen, ali počinioci tih dela su procesuirani pred malim većem. Kada su stigli do kraja blještavo belog hodnika, vrata su klizula u stranu. Sva trojica su ćutke ušla u prostoriju ispunjenu brojnim monitorima.

Iz zvučnika se čuo bestelesni sintetizovani glas, za koga su čuvarima rekli da predstavlja glas glumca, koji je bio popularan u vreme njihovih prabaka – Morgana Frimena.

„Sudsko veće KSS donelo je odluku o vašoj kazni u skladu sa zločinom koji ste počinili. Izvršenju kazne će se pristupiti odmah. Molim vas uđite u prostoriju, koja se nalazi ispred vas.“

Ušli su u prostoriju veličine dvadesetak kvadrata, okupanu blještavom svetlošću, prekrivenu brojnim monitorima. Na sredini prostorije nalazila se metalna stolica i stočić na kome je bila uredno složena odeća.

„Molim vas, presvucite se.“

Poslušno je učinio šta mu je rečeno. Garderoba je bila iz ranije epohe. Izbledele pantalone – Levvic; ispucala obuća – Nikei; karirana košulja. Čini mu se da je čuo da su postojali brendovi pod nekim sličnim imenom, ali ko bi sada bio siguran.

Čim se osuđenik presvukao, glas je nastavio.

„Vašu staru garderobu predajte jednom čuvaru, a zatim sednite na stolicu.“

Osuđenik je poslušno učinio kako mu je rečeno. Jedan od stražara mu je kaiševima uvezao ruke za stolicu. Nakon toga stražari su napustili prostoriju i dalje sve posmatrali preko providnih panela.

„Osuđeni ste zbog povrede 36. člana Krivičnog Zemaljskog Zakonika. Kazna za ovo delo je progonstvo, bez prava na žalbu i pomilovanje.“

Osuđenik je ćutao, čvrsto stisnuvši vilicu.

„Bićete prognani u tadašnju Srbiju u godinu 1992. Sad ću vam učitati u mozak srpski jezik, sa blagim bosanskim akcentom, zajedno sa vašom biografijom, bićete otpušteni mašinski radnik, podstanar, bez stalnog radnog odnosa, razveden, bez dece.“

„Ali to je bila, ako se dobro sećam, jedina evropska zemlja tog perioda, uništena sankcijama, nemaštinom, ratovima, kriminalom. I danas je simbol beznađa.“, prvi put je sa dozom očajja progovorio osuđenik.

„Ne zaboravite nesposobne političare, nepotizam, svakodnevnu borbu za preživljavanje, korupciju, podelu na manjinu bogatih i ogromnu većinu siromašnih.“

„Ne vidim gde je humanost u toj kazni? Bolje da mi date injekciju kao nekada.“

„To bi možda bilo humanije, ali ne i pravednije. Ljudi su shvatili da nisu u stanju da donose pravedne presude, zato je stvoren KSS, koji savršeno precizno odmeri svaki zločin i na osnovu svih podataka odredi kaznu. Ali imaćete i zrno utehe.“

„Nije valjda?“, gorko je primetio osuđenik.

„Da, imaćete nadu, da će sve krenuti na bolje 1996/97, 2000., zatim 2017, za dalje vam neću govoriti...“

„Misliš da je to pravedno? Da li moj zločin stvarno povlači toliku nehumanost? Jednog dana će ljudi, ponovo...“

„Žao mi je što se tako osećate. Izvršenje kazne je neodložno i počinje – sada.“

Prostoriju je ispunio bljesak i sledećeg trenutka, stolica je bila prazna.

„Eto, i ovo je odrađeno, mada se pitam da li je ispravno?“, pitao se jedan od stražara.

„Nije ni moglo biti drugačije, znaš i sam šta je želeo da uradi. Da virusima obori ceo KSS! Vratio bi nas bar sto godina unazad. Da li želiš da ljudi ponovo odlučuju o sudbini drugih ljudi?“

Marija Juračić - Žena pod zvijezdama

Kada je te kasne zime teta umrla, Karlo nije bio odviše žalostan. Nije ju dobro poznavao. Sjeća se da ju je nekoliko puta na nagovor majke posjetio kada je počeo studirati u tom gradu, ali brzo ga je povukao studentski život pa je na staru gospođu potpuno zaboravio. A sada je starica umrla pa su on i njegova majka naslijedili njezin veliki stan u zgradi koja je prije stotinjak godina sigurno djelovala raskošno, ali sada je njezina fasada nakupila stoljetnu patinu i prljavštinu. Sada ga stara već danima gnjavi da ode vidjeti taj stan. Svakodnevno ga zove i pita, je li bio u stanu. Čak mu je i ključ poslala. I sada ga taj ključ obvezuje, podsjeća da to mora izvršiti.

Jutro je bilo maglovito i vlažno pa mu se činilo da pluta kroz vodu. Mrzovoljno je stisnuo ovratnik kaputa, kao da se tom gestom

želi izolirati od ostatka svijeta. Gnjavilo ga je sve to, izbacilo iz ustaljene kolotečine. Sada on stoji na mokrom trotoaru pred zgradom, pod krošnjom razgranata kestena, pogleda uprta u prozore prvoga kata. Gurnuo je masivna, izrezbarena ulazna vrata i ušao u ogroman, hladan hol. Široke, mramorne stepenice vode ga na prvi kat.

Zastao je pred tamnim vratima na kojima je još pisalo tetino ime. Ta ga je činjenica malo rastužila, ne zato što je teta umrla, nego zato što je smrt pravilo koje vrijedi za cijeli ljudski rod.

Polako, tromo gurnuo je ključ u ključanicu i otvorio vrata. Ušao je u dugačko, široko predvorje popločano velikim, sivim i crnim pločama koje su pripadale nekom davnom vremenu.

Cijeli prostor bio je prazan. Jedino je s desne strane zida, blizu ulaza u dnevnu sobu, visio ogroman portret gospođe, izrađen u ulju i umetnut u masivan, pozlaćenim listićima ukrašen okvir. Žena na slici imala je blijedo, aristokratsko lice, oči koje su s povjerenjem gledale svijet, a njezinu crvenu kosu slikar je podigao tamnozelenom vrpcom, da bi je u slapovima spustio na uska, bijela ramena. Zagasita, zelena boja haljine djelovala je meko i podatno.

Gledao je sliku, a činilo mu se da žena sa slike gleda njega.

- Kako bi bilo strašno da naša duša nakon smrti uđe u naše portrete, oстане zauvijek zarobljena u njima.

Stresao se od tih misli, ali one su i dalje stizale pa je skrenuo pogled sa ženinih očiju i spustio ga na njezine ruke koje su mirno počivale u krilu. Bile su to lijepe, njegovane ruke dugih prstiju. Umjetnik je uspio prikazati njihovu gracilnost i mirnoću. Lagano su podsjećale na ruke Mona Lise, samo što se na ženinom desnom prstenjaku sjajio prsten s krupnim, zelenim okom.

Zagledao se u prsten. Osjetio je lagani pritisak u sljepoočicama pa je stresao glavom kao mladi pas da ih odagna.

Čuo je nekakve zvukove iz kuhinje i iznenadio se da bi još netko mogao biti ovdje. Provirio je kroz odškrinuta vrata. Za električnim štednjakom stajala je mlada žena koja mu se učinila poznatom. Smiješila se i slobodnom rukom maknula s čela pramen kose koja joj je pala na čelo.

„Stigao si, Karlo, baš na vrijeme“, progovorila je prijatnim, malo promuklim glasom.

„Znam da nisi doručkovao pa sam ti pripremila doručak.“

Uhvatila ga za ruku i povelala do prostrtog stola. Njezina zelena haljina ovijala se oko gipkog tijela. Kretnjom vladarice natjerala ga je da sjedne. Kao začaran, Karlo je sjeo i dopustio da ga služi. Kava je mirisala na jutarnje buđenje, a pecivo je bilo toplo i mekano.

Žena nije jela. Samo ga je promatrala blagim pogledom, nasmiješena.

- *Slična je ženi s portreta* - pomislio je - *Sigurno neka daljnja rođakinja. Zašto mi stara ništa o njoj nije rekla? I zašto je tako ljubazna? Zar me poznaje otprije? Ili nešto očekuje od mene?... Možda i ona polaže neko pravo na ovaj stan?*

Žena je pružila ruku i blagim mu dodirrom kažiprsta pomilovala kožu kraj uha.

„Ti se mene ne sjećaš, a ja tebe pamtim još od onih dana...“

Ispruženim dlanom je pokazala neodređenu dubinu vremena koja je morala proći od njihovog zadnjeg susreta.

„Da sam znao da tu živite, sigurno bih došao ranije“, galantno je izjavio. I kao da je ta izjava probudila u njemu neki davno izgubljeni osjećaj, počeo ju je gledati drugim očima. Uočio je njenu nježnu kožu teksture alabastera, luk lijepo svijenih obrva, guste, duge trepavice i puna, mala i svježa usta koja kao da su mamila na poljubac.

Žena se gracioznom kretnjom digla, nježno ga primila za ruku i povela u dnevni boravak. U kaminu je pucketala vatra. Nije se sjećao da ju je prije primijetio, ali nije ni mario. Vatra je rastjerala vlagu i ulijevala mu neku posebnu energiju u organizam.

„Nisi mi rekla tvoje ime“, odvažio se osloviti je prisno.

„Zita se zovem“, šapnula je žena kotrljajući samoglasnike među punim usnama, a onda je s napadnim veseljem dodala:

„Pričaj mi o sebi. Gdje živiš, kako? Što studiraš?“

I Karlo je pričao. Imao je nejasan osjećaj da ona već zna sve što joj on ima reći, ali je svejedno pričao.

Vatra u kaminu, čaša vina kojom ga je ponudila i njene oči učinile su da se potpuno opustio. Pričao joj je o svojoj ljubavi prema arheologiji.

Zanio se u priču, a Zita u slušanje pa nisu ni primijetili da se njena glava našla na njegovom ramenu. Njezini dugi prsti bez nakita nježno su prelazili po koži njegova vrata.

„Ima jedno malo mjesto u Istri i ima tamo jedna čarobna građevina. Tu građevinu ti želim pokazati, Zitta, a u tom malom mjestu želim s tobom zaboraviti na ostatak svijeta“ probudio je Karlo pjesnika u sebi.

„Voljela bih s tobom grliti to staro kamenje, upijati njegove poruke. Znaš, Karlo, ja ne znam kako je to biti čista, nematerijalna duša, ali mislim da ta materija koja propada, koju vrijeme neprekidno ništi i grize, da je ona jedino što imamo da se izrazimo, dotaknemo, osjetimo...“

Zita je zašutjela i bilo je u toj njezinoj šutnji nečega tako dirljivog da su se Karlove oči ovlažile od ganuća. Onda je ona nastavila govoriti.

Njezin tihi glas i lagano pucketanje vatre činili su da se osjetio nestvarno sretnim. Na trenutak se izgubio u boji toga glasa, a onda shvatio da mu ona priča povijest portreta koji visi u predvorju.

„Na slici je supruga plemića Eduarda Mazija, Rozita“, šaputao je ženin glas, dok su se prsti igrali njegovom kosom.

Otac ju je udao jako mladu. Jedva da je navršila šesnaest godina. Bila je ljepotica pa joj je našao dobru priliku, tog bogatog Eduarda koji je imao ogroman posjed, na kojem se nekada nalazila ova zgrada.“

Zita je duboko uzdahnula pa nastavila pripovijedati oslikavajući kažiprstom Karlove usne:

„Rozita se nije bunila protiv očevog izbora. Vjerovala je da otac zna najbolje što je za nju dobro. Eduardo se bližio tridesetoj, bio je lijep, samouvjeren pa je djevojka oko njega počela plesti niti romantične priče. Nije znala da je pristao na taj brak kako bi njezinim bogatim mirazom popravio posrnule financije i kako bi poslao poruku izvjesnoj Marti koja je s njime godinama očijukala, a onda se iznenada udala za drugoga.

Kada ju je prve noći uzeo, onako usput, kao da odrađuje zadatak, Rozita je bila razočarana. Očekivala je mnogo više, no, njezino ju je neiskustvo tješilo da to tako mora biti.

Nije često navraćao u njezinu postelju. U rijetkim, pijanim noćima, kada bi se u kasne sate vraćao tko zna od kuda, znao bi je posjetiti, ali ona se tim susretima više nije radovala. Primijetila je da je njezina sobarica Luiza sažalno glada pa je iz nje uspjela izvući istinu, čvrsto obećavši da ništa neće reći gospodaru.

Kako se služinčad iz raznih bogataških kuća međusobno družila, bilo je samo pitanje vremena kada će do Luize stići najnoviji tračevi. A u njihovom centru trenutno su se nalazili njen gospodar i određena Marta.

Rozita je patila, mnoge je noći zaspala u suzama. Ni prijateljica nije imala, a kada je pokušala nešto nagovijestiti majci, ova joj je odgovorila da o tim stvarima ne bi trebala misliti jer se te stvari ne tiču njezina doma.

Zita je uzdahnula pa je Karlo osjetio koliko se tuge sklupčalo u njoj. Šutio je i čekao da ona nastavi priču.

Ipak, postojali su periodi kada je Eduardo prema svojoj supruzi bio izrazito ljubazan. Bilo je to vrijeme kada bi priređivao zabave u svojoj vili i kada je svoju suprugu pokazivao kao trofej. Sjeća se

Rozita dana kada joj je donio zelenu haljinu, podatnu, nježnu, boje trave koja raste u sjeni, a koja je tako dojmljivo naglašavala njezinu put. Izrez na prsima činio joj se odviše drskim, ali Eduardo je insistirao da upravo tu haljinu obuče.

U sobi se odjednom smračilo, ali vatra je u kaminu i dalje lagano pucketala. Ne otvarajući oči, Karlo je stisnuo Zitin dlan kao znak da sluša i da može nastaviti priču.

„Rozita se iznenadila kada joj je sljedećeg jutra Eduardo predstavio slikara Lucijana. Unajmio ga je da naslika njezin portret.

Nije joj se osobito svidio. Srednje visine, plećat, gipkih kretnji više je nalikovao mornaru, nego slikaru. Nije joj poljubio ruku. Rukovao se s njom kao da je ona neki njegov drug. I ta gesta, zbog koje se Eduardo grohotom smijao, širom je otvorila njezino srce.

Dolazio je svakog jutra, čekao da se ona pojavi pa su odlazili na kraj parka, gdje bi on koristio jutarnje svjetlo da ovjekovječi njezinu ljepotu.

Uskoro je s nestrpljenjem čekala njegove dolaske. Doručak bi jedva okusila, obukla bi novu, zelenu haljinu i otrčala sa slikarom u park kao dijete željno igre. Između njih kao da je postojala prešutna urota. Znali su da će približavanjem zabave i završavanjem portreta, nestati razloga za njihove susrete, ali taj im se dan činio nestvarno daleko. Uživali su u svakom trenutku. On bi joj pričao o svojem djetinjstvu, velikoj, veseloj obitelji, putovanjima, a ona ga je slušala otvorenih očiju i zamišljala sebe u tim pričama.

Željela je svako ovo poklonjeno prijepodne pretvoriti u praznik, jednom u životu uživati u slobodi i ljepoti dana i srodnom biću kojem je srcem pripadala. Željela je stvoriti uspomenu koja će je grijati u budućem praznom životu. Živjeli su od svojih pogleda i dodira, kada bi joj on beskrajno nježno namještao glavu u položaj koji je želio, a ruke su mu gorjele i drhtale na njenoj koži izazivajući u njoj prvi put u njenom životu struju čežnje. Zavolješe se strasno i bolno. Njegov je kist slikao ljubav, a njen je lik zračio tugu.

„Odvedi me nekud gdje ćemo biti svoji“, govorile su njene oči, a on bi joj isto tako nijemo, bespomoćno odgovarao: „Nema takvog mjesta, ljubavi. Samo bih te izvrgnuo bijedi, preziru i smrti.“

Onda se dogodilo. Zaronivši u ljubav, neosjetljivi na sve uokolo, nisu primijetili da su ptice prestale pjevati i da ih promatraju dva zburada oka.

Slikar je odložio svoj kist. Njegov posljednji potez bio je dovršen. Prišao je Roziti i uzeo njezin dlan u svojoj. Polako i nježno

stavio joj je na prst prsten sa zelenim okom koji je naslikao na njenom portretu.

„Ti si moja žena pod zvijezdama“, govorile su slikareve oči, a ona ih je primala uhom posebne rezonancije. Usne su im se spojile u nježan poljubac. Divlji, muški krik proparao je zrak. Eduardo, koji se upravo vratio s tajnog sastanka s Martom, zaletio se kao divlja zvijer i oštricom svoga mača probo slikara.

Rozita se osvijestila ležeći na krevetu zatvorena u malenoj kuli s rešetkama na prozoru. U hipu se sjetila svega i opet se onesvijestila. Luiza joj je donijela jelo, ali ga je uvečer odnijela. Nedirnutog. Rozita je gledala zvijezde i šaptala; “Tvoja žena pod zvijezdama...”

Drugog dana kroz prozorčić kule gledala je vrtnu zabavu koju je njezin suprug priredio u njenu čast govoreći gostima da se gospođa iznenada razboljela.

Posjetio ju je kasno te noći očekujući suze i ispriku. Prošao ga je prvi bijes, a i zli jezici bi se mogli aktivirati, a to je želio izbjeći. Nije očekivao naći hladnu i odlučnu ženu koja mu je rekla: “Ubio si čovjeka kojeg volim. Sto godina da čekam zatvorena na jedan dan s njim, čekala bih radije, nego s tobom bila slobodna.”

Legenda kaže da je odbijala hranu i vodu. Njena je duša za nekoliko dana preselila u ovaj portret na hodniku s kojeg silazi svakih sto godina i na čudnovate načine pronalazi put do svoje ljubavi s kojom provodi taj jedan dan prije novog, stogodišnjeg čekanja.

Zadnje ženine riječi Karlo nije čuo. Utonuo je u miran san i probudio se tek poslije ponoći. Žene nije bilo. Samo se u zraku nejasno osjećao trag njenog parfema.

„Bože, sanjao sam!“ povikao je i odjurio u predvorje. Žena sa slike gledala ga je tužnim, nepokretnim očima. Na njenim rukama nije bilo nakita. Zažmirio je u nevjerici.

- Nema prstena! Umor se igra sa mnom. Želio je pobjeći, a istovremeno ga je strašnom snagom privlačio ženin portret. Teška tuga skupila se u čvor i ugnijezdila u grlu. Zgrabio je kaput i izjurio na ulicu. Dočekala ga je vlažna, hladna i pusta. Pogledao je u neprozirno nebo iznad sebe, neosjetljivo, prazno nebo.

Stisnuo je ovratnik kaputa i u tom je trenutku ispod zgloba lijeve ruke, u džepu košulje, baš tamo gdje je od rođenja nosio nekakav čudan ožiljak, osjetio nešto tvrdo. Posegnuo je u džep, živaca napetih poput strune. Drhtavom rukom, ukočenih misli izvukao je prsten sa sjajnim, zelenim okom, prsten koji je vidio na ruci žene s portreta u holu stare zgrade.

„Zita! Rozita! povikao je i dugo stajao gologlav na kiši koja je kapala malim, kristalnim suzama.

Boban Trifunović - Karneval

Kad je karneval sa neke neznane tačke u svetu, konačno, stigao u naš grad, smestio se nadomak napuštenog poljoprivrednog gazdinstva. Zabataljena zgrada poslužila je zabavljačima za smeštaj tehničkih sredstava, za najrazličitije sprave i mašineriju koja se starala za osvetljenje i ozvučenje. Ni za šta drugo. Tako su sugrađani, a i ja sa njima, isprva mislili. Kad je karneval, nakon nekoliko dana, pošao dalje, ko zna gde i ko zna kako, jer niko nije primetio kad su pokupili prnje i netragom nestali, iza sebe je ostavio očaj i ogorčenost zbog zlokobnih gubitaka po naš grad. Koliko li smo samo mojih vršnjaka, mojih komšija, poznanika i nepoznatih mi sugrađana pronašli u tom oronulom poljoprivrednom gazdinstvu...

Ne znamo kuda je karneval pošao, niti kuda je mogao da pođe, pošto nije posetio nijedan grad u našoj državi pre našeg, niti ima indicija da će to učiniti. Da smo išta znali o tom karnevalu, ne bismo mu dopustili da rasprostire šatre i postavi bine i izvodi predstave na toj poljani. Ne verujem da bi, da je iko išta u svetu znao o njemu, dopustio da igde dođe ili, potom, ikud pođe. Krvav je iza sebe ostavio trag. Sluzav i krvav, jer svuda smo, po telima, spazili nekakvu sjajnu tekućinu, lepljivu i, nekako, lepu za videti. Bila je crna, poput katrana, i presijavala se u mnogim bojama. Općinila bi me da me nije oterala svojim smradom – i smradom kojim su odisala raskomadana, transfigurisana tela. Kažem „transfigurisana“, jer upravo se tom rečju poslužio upravitelj karnevala u svom spektakularnom govoru. Njemu i njegovim brojnim zaposlenima, zabavljačima, mahom nakazama, nije trebalo dugo da mašineriju zabave puste u pogon. Dva dana, gore-dole. Drugog dana pred počinak sunca, grmalj u ofucanom odelu popeo se na bedno sastavljenu binu i zagrmeo, da ga čitav grad čuje. Govorio je našim jezikom, ali nevešto; mešao je reči, ponekad ih koristio u pogrešnom kontekstu, kao da je, zapravo, znao sve jezike sveta i mučio se da progovori samo jednim. Pokušaću da što verodostojnije i smislenije prepričam taj tajanstveni govor.

„Naš karneval je“, počeo je gromoglasno, „konačno gurnut u vaš grad. Da, *gurnut*, jer se u univerzumu u kojem smo slučajni

prolaznici, lutalice bez bilo kakve svrhe i cilja, naprosto ništa ne događa tek tako. Ništa nije nečim nepokrenuto, nasilno gurnuto, kao karika, u lanac uzročno-posledničnih zbivanja, jer ništa ni iz čega ne proizilazi. Nešto, što sve pokreće, ne mora biti pojmljivo ili predstavljivo u terminima koje poznajemo i kojim se svakodnevno služimo. Lično, verujem da je naš svet iz iskonskog haosa iščupao zli demijurg, stvorio ga i sve nas nagnao na neporecivu patnju. Pitate se, sad, kakve to dovraga veze ima sa karnevalom. Pitate se, a ja ću vam na to pružiti prikladan odgovor. Jesam upravitelj ovog karnevala, ali ne mogu da kažem ko je to bio pre mene, niti ko će to biti nakon mene. Ne mogu da kažem ništa do da je i karneval, kao i naš promašeni svet, stvoren iz haosa. Pogledajte moje kolegice i kolege, nakaze i degenerike, izgledaju li vam kao stvoritelji? Izgledam li ja, ovako ogavan, kao stvoritelj? Stvoreni smo iz haosa, a haos nas je nekako odveo k vama, k vašem gradu i ovom opustelom zdanju, na ovoj jalovoj grudi zemlje. Ova će livada postati naš pašnjak, a ovo zdanje naš hram; vaša šaka zemlje na kojoj ćete spoznati zabavu kakvu niste nikad, a u ovom zdanju se osloboditi svega što vas sprečava da se *stvarno* zabavljate. Stojimo vam na raspolaganju, moji zabavljači i ja; naše veštine, naša znanja i sposobnosti da vas vinemo u srce haosa iz kojeg smo svi potekli. Stoga, gosti – gostite se i gurajte nos gde stignete, jer na našem karnevalu, svuda mu je mesto. Dobrodošli!“

Premda ni na jednom licu u publici nisam pronašao ni najmanju naznaku zabavljenosti ili oduševljenja ovim govorom, svi moji sugrađani počeli su da tapšu i tako se smeju da sam se zaista zabrinuo. Tapšali su kao da dočekuju, da tako kažem, samog stvoritelja i spasitelja sveta, a smejali se kao ljudi na brašno. Štaviše, mislim da tad, u tom trenutku, kad se grmalj grozno nasmejao u mikrofona, svi sišli s uma. Ne znam, niti mogu da dokučim kako sam sačuvao prisebnost i smireno posmatrao kako masa halapljivo hrli ka šatrama i binama, ali znam da sam u njoj bio i ostao osvešćen.

Ostao sam i da stojim, da dozivam svoje prijatelje s kojima sam se na tu tamnu zemlju nevoljno dovukao. Dozivao sam i dozivao, a niko od njih nije mogao da me čuje od čudnovatog stanja svesti ili sveopšte gangrenozne gungule. Sa svih strana je zazvonio zvuk raspomamljene publike i poremećenih nakaza; zazvonila je i muzika koja prati pokretanje ringišpila, a čuo sam i vergl i doboš i bubnjeve i trube. Poglédao sam svuda i pokušavao da primetim gde su se denuli svi koje poznajem, ako su se, zapravo, svi zaputili na jedno mesto, na jedan štand, pred jednu pozornicu, pod jednu šatru ili u jednu od prodavnica čudnovatih drangulija i karnevalskih antraga. Napravio sam nekoliko nesigurnih koraka i stao, svestan da i sâm

nad sobom gubim kontrolu; da ću početi da urlam ili se uspaničim i potrčim ka putu, ka kući. Nestrpljivo sam nastavio da pogledam i potišteno puštam iz sebe glas, molbu da me neko čuje. I nastavio bih da nisam, nakratko, zaustavio oči na zveri na bini. Zaurlao bih na tu zver, zamlatarao rukama ili zavitlao kakvom šipkom, ali nisam. Ništa nisam preduzeo, ništa, prepušten potpunom haosu koji se spuštao, slivao u moj unezvereni um. A nacereni upravitelj na bini pogledao je pravo u mene, naklonio se, i na proćelavu glavu natukao narandžasti cilindar.

Milica Milanović - Kazna

„Uh, već je jedan sat“ mislila je Nađa, dok je podlacticom brisala znoj sa čela. Imala je još puno posla, a ponoć je prošla. Spavalo joj se, svaka koska u telu ju je bolela. Da je samo malo razmišljala danas, sada ne bi bila u ovoj situaciji. Opsovala je onog prokletog momka. Okrenula mu je leđa samo na sekund a on je to iskoristio i gurnuo ruke u kasu koju je zaboravila da zatvori. Odjurio je sa skoro celokupnim pazarom. Sve se to desilo pola sata pre nego što joj se smena završila. Podigla je tešku kutiju sa suhomesnatim proizvodima sa donje police i krenula ka staklenom frižideru da poređa robu. Svi su znali da je pazar ukraden njenom krivicom. I Nađa je to znala, zato se nije ni bunila kada se gazdin bes obrušio na nju. I ne samo njegov, već i gazdaričin (koje su se svi plašili jer je izgledala kao nekakva vračara). Plata joj je smanjena i moraće da odradi dosta sati prekovremenog ali, čutke je prihvatila kaznu koju su joj odredili. Kao i većina ljudi u ovom prenaseljenom gradu, očajnički se trudila da zadrži posao.

Radila je u dvospratnom supermarketu sa stražarom, koji bi prošetao marketom na svakih sat vremena, i gazdinom ćerkom, koja je na prvom spratu slagala garderobu. Ona je bila kažnjena jer je ušla u minus na platnoj kartici. Na drugom spratu je bila tehnička roba i tamo, na svu sreću, nije imala šta večeras da sređuje.

Napunila je frižider i krenula ka rafovima sa slatkišima kada je čula da je neko doziva.

-Nađa! Nađa!-

Došla je do stepenica odakle je čula gazdinu ćerku. Pokretne stepenice su bile isključene u toku noći a klinku je mrzelo da pređe tih dvadeset stepenika.

-Molim?- progovorila je Nađa i podigla pogled ka Vanji, koja je stajala na vrhu stepeništa.

-Idi u podrum i donesi mi jednu lutku za izlog. Srušila mi se jedna i ulubila joj se glava. Izgleda nakazno.-

-Zar ne možeš sama da odeš - došlo joj je da ošamari ovo lenjo derište.

-Reći ću tati da si zabušavala ako ne odeš da mi je doneseš.- manipulatorka je prekrstila ruke preko grudi i nasmešila se.

Nađa nije smela da se buni. Savila je glavu, da Vanja ne bi videla kako joj se usne pomeraju pri sipanju psovki, i krenula ka podrumu. Taj deo marketa ni jedan radnik nije voleo, iako je izgledao isto kao i u bilo kojoj drugoj prodavnici. U podrumu su se nalazile rezervne police, novopristigla roba za koju nije bilo mesta na rafovima, rashladni uređaji za sokove i lutke za izlog. U početku su u podrum silazili radnici koji su želeli na kratko da se iskradu i popuše cigaretu ali, onda su odlučili da je bolje da odu kod ulaza za utovar robe jer su, kako kažu, većito imali osećaj da ih neko posmatra. Nađa je čula kako se jedna radnica žalila prijateljici da je jednom dole čula kako neko jeca ali, ma koliko se trudila, nije mogla da pronađe izvor tog zvuka. Jedina osoba kojoj podrum očigledno nije smetao bila je gazdina žena Ivana. Znala je da siđe dole i provede sat vremena u samo njoj znanim poslovima, a zatim bi se sa zadovoljnim izrazom vratila gore u market.

Nađa se spustila mračnim stepeništem i brzo popalila sva svetla. Lutke su se nalazile na samom kraju te ogromne prostorije, postavljene u grupici u uglu. Prišla je najbližoj i taman kada je pružila ruke da je podigne, hladni dašak vetra ju je pomilovao po kosi, a sa vetrom je došao i čudan miris spaljenog bilja. Osvrnula se, ali nikog nije videla. Iznenada je začula plač tako blizu nje da su ruke počele da joj se tresu od straha. Okrenula se ka lutkama i krik joj je zamro u grlu. Sve lutke su bile okrenute tako da gledaju u nju. Nekima su tekle suze iz veštačkih očiju. Plastična ruka ju je zgrabila je za zglob. Nađa je vrisnula ali, znala da je odavde niko ne može čuti na gornjim spratovima.

„Jedna od nas, jedna od nas, jedna od nas“, tiho su uglas ponavljale lutke, iako im se usne nisu pomerale. Nađa nije mogla da se oslobodi čvrste i hladne plastične ruke koja ju je stezala. Lutka se polako okretala, povlačeći Nađu u središte grupe. Počela je da se otima što je samo izazvalo ostale lutke da se pokrenu. Više pari ruku ju je sada vuklo. Koža joj se lagano hladila. Kosa je počela da joj opada u pramenovima. Usne su joj se kočile, dok su lutke nastavljale da je okružuju i neprekidno ponavljaju „jedna od nas, jedna od nas, jedna od nas.“

-Ne znam gde je mogla da ode. Nije mi se javila, ni meni ni Vanji - pravdao se čuvar, dok je gazda besneo, jer je Nađa otišla a nije odradila kaznu.

Prvo su mislili da je negde sela da se odmori pa je zaspala ali, pretražili su sve prostorije i mesta koja su radnici obično koristili za odmor a Nađe nigde nije bilo. Nakon što su završili i sa podrumom, gazda je iznervirano objavio da se vraća u kancelariju i da ga više ne interesuje ni da čuje za Nađu. Niko se nije pobunio, niti želeo da nastavi potragu, jer su svi verovali da je radnica, ne želeći da se više nosi sa pritiskom, jednostavno pokupila stvari i otišla. Ne bi bila prva koja je to uradila. Dok su se svi vraćali ka stepenicama, Ivana je prišla lutkama za izlog. Pokupila je opalu kosu sa poda, zajedno sa uniformom radnje koju niko nije primetio jer taj udaljeni ugao prostorije niko nije pregledao, i sve to spakovala u torbu. Zagledala se u najnoviju lutku, a onda se, sa puno zlobe u očima, osmehnula i pomazila hladni, plastični obraz.

- Trebalo je ranije da te upozorim da ne dozvoljavam greške - tiho je rekla i okrenula se da pođe dok su je veštačke oči pratile, moleći je za slobodu koju im nikada neće dati.

Milica Milanović - Žetva

Sunce je odavno prešlo sredinu neba i senke su se lagano kosile i dužilemada, čoveka na konju, koji je išao pustim putem daleko od bilo kakvog hlada, čak i približavanje sumraka nije moglo spasiti od paklene vrućine pod teškim oklopom. Opsovao je par puta sebi u bradu dok mu se znoj slivao niz leđa što nije duže ostao u Sivogradu. Tamo je bilo mnogo krčmi i dobrih bordela u kojima se za par bakrenjaka moglo zabavljati celu noć. Ali, previše para je potrošio na opijanje i žene i znao je da ako se još zadrži u Sivogradu ostaće bez para koje je zaradio. Krvavozaradio. Bio je treći sin svog oca i još kao mali shvatio je da, nakon što njegova starija braća pokupe ono malo svojine koju su posedovali, za njega neće ostati ništa. Zato je vežbao mačem i lukom, i sa četrnaest godina odlučio da postane plaćenik. Nakon što je prvi put ubio čoveka zavoleo je krv a nakon što je prvi put bio isplaćen za to, novac je zavoleo još više. Voleo je i pljačku, a toga je u bitkama bilo mnogo. Baš ovaj oklop je skinuo sa nekog viteza kojem je proburazio vrat svojim mačem. Malo ulubljen

u predelu stomaka, verovatno udarcem nečijeg buzdovana, oklop mu je ipak dobro pristajao. Takođe je uzeo i štit koji je morao da ga oboji u crno kako bi prikrio krv i grb viteza čiji je štit bio. Voleo je da nosi dobar oklop jer je tako u svetini delovao kao važna osoba.

Upravo je prolazio pored spaljenog sela gde se odigrala poslednja bitka u kojoj je učestvovao pre skoro tri sedmice. Seljaci su navodno pomagali vojnicima lorda Divena, sa kojim je lord Balirot ratovao oko nekog glupog komada zemlje na granici. Plaćenika nisu zanimali razlozi već samo novac i, kada je čuo za predstojeću bitku, odmah je ponudio svoje usluge. Seljaci su optuženi za izdaju zbog skrivanja neprijatelja na zemlji kojom je vladao lord Balirot. Na radost plaćenika, lord Balirot je bio krvožedni skot kada su u pitanju izdajnici. Nakon što su pobili sve neprijateljske vojnike koje su našli u selu, počeli su da pale kuće i štale i ubijaju ljude i stoku. Muškarci stasali za borbu su pružili više otpora od staraca i žena ali, njihove vile i taljige nisu mogle da nadmaše koplja i mačeve. Dosta seljana je pobeglo u šumu odmah pored sela, pa je kapetan lorda Balirota, koji je predvodio napad, naredio da se ti seljaci ulove i spale živi u šumi jer kukavice ne zaslužuju brzu smrt. Čuvši to, jedna starica je pala na kolena pred kapetanom i molila ga da ne skrnavi šumu. Rekla je da je to sveta šuma i da je vatra ne sme dotaći, niti se njeno drveće sme seći. Plaćenik se sećao da se kapetan na to nasmejavao, obezglavio staricu jednim potezom mača a zatim dodatno naredio da se, pored seljana, spali i šuma. Plaćeniku je jedino bilo žao što je kapetan naredio da se pobiju i žene i devojčice. Rekao je da ne dozvoljava zarobljenike. A to je bila šteta, jer su neke bile dovoljno lepe da se na njima dobro zaradi prodajući ih bordelima dok su se deca mogla prodati kao služavčad. Ali, plaćenik je odavno naučio da sluša kapetana koji ga plaća, inače je mogao ostati bez para, a i bez glave.

Posmatrao je ostatke sela, prisećajući se vatre, krvi i panike seljana, a onda se zagledao dalje, ka obodu šume gde je silovao jednu devojkicu dok je šuma gorela, a zatim je preklao kada mu je dosadila sa vrištanjem.

Kako se približavao šumi i Sunce sakrilo svoje zrake iza visokih krošnj, primetio je da šuma nije mnogo izgorela već samo prvih pedesetak, možda i stotinu stabala, što je bilo čudno jer je vetar tog dana duvao u dobrom smeru, a šuma je bila puna opalog lišća. Slegao je ramenima. Šta to njega briga. On je svoj deo posla obavio. Vrativši pogled na put, ugledao je priliku uvijenu u smeđi ogrtač. Olabavio je mač u koricama dok se približavao. Osoba je stajala mirno, odmah uz ivicu zemljanog puta i posmatrala njegov dolazak. Na par metara razdaljine, shvatio je da je reč o ženi odevenoj u

jednostavnu haljinu od prljavog, smeđeg sukna i teškom ogrtaču sa kukuljicom od istog materijala. Osmeh je pretio da mu se pojavi na usnama. „Ovo je moj srećan dan“. Zauzdao je konja pred njom i brzo je odmerio. Koža joj je bila mermerno bela a oči krupne i tamne. Bila je bosa, a levom nogom je dodirivala zemlju samo vrhovima prstiju. Kada je pogledao malo bolje, shvatio je i zašto. Stopalo i zglobovi su joj bili uvijeni prljavim smeđim platnom na kojem se videla usirena krv. Devojka je bila povređena, što znači da ne može da beži.

-Dobro veče, moja gospo. Treba li ti pomoć?-

Devojka ga je dugo odmeravala u tišini, crne oči kao da su postajale tamnije. A onda, kada je plaćenik skoro pomislio da je nema ili maloumna, sklonila je kapuljaču i progovorila.

-Da, moj gospodar. Potrebna mi je pomoć. Noga mi je povređena i ne mogu da pešačim do grada, a mlađa sestra mi leži u krevetu, teško povređena. Ako bi ste mogli da prenesete moju sesticu do vidara u gradu, bila bih vam zahvalna.-

Plaćeniku se oteo smeh.

-Moja gospo, zahvalnost me neće nahraniti. Ja ne radim za džabe.-

Na tren je u devojčinim očima sevnuo besi nestao istom brzinom.

-Imam nešto novca. Rado ću vam platiti.-

Plaćenik je zastao da razmisli. Pastuv je bio dovoljno snažan da ponese njega i devojku, pa i dete pride. Devojka je bila prava lepota, iako je bilo očigledno da je siromašna. Kosa joj je bila kovrdžava i duga i tako vatreno crvena da je pomislio da ju je obojila, ali takve kao ona to nisu mogle da priušte. Dobar bordel će dati dosta srebrnjaka za nju, a i dodatno, ako se ispostavi da je nevina. A mlađa sestra o kojoj je govorila, pa, ako dete nije mnogo povređeno, moći će da proda i nju. A ako jeste, onda će joj skratiti muke. Bolesne i bogalje niko neće da kupi. Pristao je i pružio ruku devojci da joj pomogne da se popne na konja.

-Gde ti se nalazi sestra?-

Devojka je pružila ruku i pokazala prstom ka šumi.

-Zapadno od puta, videćete malu stazu. Koliba se nalazi na kraju, duboko u šumi.-

Plaćenik je na kratko oklevao. Šuma može biti prepuna razbojnika i pljačkaša, a devojka je mogla biti mamac. Možda su neki seljani preživeli, pa sada pljačkaju prolaznike kako bi nadoknadili gubitke. Okrenuo se u sedlu i pogledao devojku spreman da joj postavi još nekoliko pitanja ali, čim se zagledao u te krupne crne oči, kao da mu je tama u njima progutala sva pitanja koja su mu stajala na vrh jezika.

Skrenuli su sa puta na usku šumsku stazu. Nakon što su prešli dvadesetakmetaraokruženi pocrnelim i mrtvim stabalima, zašli su u potpuno drugačiji svet. Guste krošnje su sakrile sve tamnije nebo, a opalo lišće je prigušivalo zvuk kopita dok su polako napredovali.

-Koliko je stara tvoja sestra?- upitao je plaćenik želeći da prekine tišinu.

-Šest. Meni je petnaest leta.-

-Gde su vam roditelji?-

-Mrtvi, oboje.-

-Kako se zoveš?-

-Alkira.- odgovorila je i nije ga pitala za njegovo ime.

Osećao se pomalo uvređeno ali, kada malo bolje razmisli, tako je i bolje. Devojka ne mora da zna ime čoveka koji će je prodati.

Kada je mrak pod krošnjama već postao dovoljno gust, a plaćenik počeo da misli kako ga je devojka prevarila, mala drvena koliba se iznenada pojavila pred njima.

-To je moja kuća.- devojka je skliznula sa konja i odgegala se ka vratima.

Plaćenik se osvrnuo proveravajući okolinu. Nakon što se uverio da se niko ne krije iza drveća, sjahao je, privezao konju uzde za jedno stablo i krenuo ka kolibi. „Ovo je skoro ruševina.“ pomislio je kada su šarke na vratima zacvilele. Krov je bio ulegnut i na granici da se uruši. Kamin je bio neupotrebljiv baš kao i soba u kojoj se obreo, koja je bila sva u kršu.

-Moja sestrice je dole u podrumu. Njega koristimo pošto nemamo novca da opravimo kolibu.- rekla je Alkira.

-Pokaži mi je.- krenuo je za njom kroz drvena vrata i niz mračne stepenice, začuđeno zadovoljan njenim objašnjenjem za stanje kolibe.

Devojka je izvukla sveću koja je koliko toliko osvetljavala okolinu, ali je opet morao oprezno da stupa. Kada su napokon stepenice prestale da se nižu pod njegovim stopalima i on stigao da shvati da su ušli u veliku prostoriju, svetlost sveće je nestala. Zateturao se, najednom izgubljen.

-Alkira, gde si?-

-Ovde.- dopro je šapat desno od njega.

-Upali tu sveću il' daj neko drugo svetlo. Ovde je mračno ko u grobu.- ruka mu je držala mač, spreman da ga izvuče i na najmanju pretnju.

-U redu. Dobićeš svetlo.-

Dok odjek rečenice još nije zamro, plaćeniku se ispuni želja. Soba je bila ovalna, a u njenom središtu, podstaknut nečim nevidljivim, iz samog kamenog poda buknuo je plamen visok koliko i on sam.

Dvadesetak devojaka, sve vatrenocrvene kose i crnih očiju, stajalo je u krug oko vatre i gledalo u njega. Alkira je bila sa njegove desne strane.

-Šta je ovo? Šta se dešava?-

Nijedna devojka mu nije odgovorila. Osim boje kose i očiju, bile su potpuno različite po izgledu i rastu. Neke su bile tek devojčice, a neke već žene. A opet, iako različite, sve su bile nekako iste. I neprirodno lepe kao Alkira. Ali, njihova lepota nije mogla da odagne strah koji je iznenada stegao plaćenikovo grlo. Njegov um mu je govorio da je zašao na nepoznatu i opasnu teritoriju. Isukao je mač i uperio ga u Alkiru.

-Zašto si me dovela ovde, veštice?-

Lice joj je bilo kao isklesano.

-Da platiš.-

„ Da platiš, da platiš, da platiš“ reči su došle i sa usana drugih devojaka.

-Šta da platim?- bacio je pogled iza sebe kako bi se uverio da je izlaz još tu u slučaju da se ispostavi da mora da beži.

Prolaz kojim je došao je nestao. Tu se sada nalazio zemljani zid kroz koji je štrčalo korenje nalik isprepletenim zmijama. A na zidu, uvijen korenjem, visio je oklop. Na prvi pogled izgledao je prazno ali, kada je svetlost plamena dotakla kacigu, kroz podignut vizir plaćenik je video spaljeni leš otvorenih usta. Bilo je očigledno da je čovek umro u agoniji jer mu je lice ostalo zgrčeno u bolnoj grimasi. Oklop, nekada verovatno uglačan do visokog sjaja, sada je bio crn i garav.

Ustuknuo je zgađen i približio se plamenu u sredini prostorije. Unezvereno se okrenuo oko sebe i shvatio da još dvadesetak oklopa sa leševima visi sa zidova.

-Krvlju i ognjem ste nam okaljali zemlju. Krvlju i ognjem ćete platiti.- rekla je Alkira i krenula ka njemu.

Plaćenik je osetio miris spaljenog mesa ali, tek kada je podigao mač sa namerom da odseče veštici glavu, shvatio je da je balčak usijan. Kriknuo je i ispustio mač na pod. Zvuk čelika koji udara o kamen odjeknuo je ogromnom odajom. Alkira je napravila još jedan korak ka njemu. On opet ustuknu ne gledajući iza sebe. Tek kada je plamenlznulo preko njegovog oklopa i kacige, shvatio je da je zakoračio pravo u lomaču. Trzao je noge u panici, želeći da pobegne od vreline, ali nešto ga je snažno držalo za noge i ma koliko snage upotrebio nije mogao da ih odlepi sa kamenog poda. Živ se kuvao u oklopu. Plihovi su mu izbijali na obrazima, a mišići se grčili u nenasnom bolu. Vrištao je i pomahnitalo mlatarao rukama oko sebe kao da će tako oterati vatru.

-Ne! Molim vas! Ništa vam nisam uradio!- molio je dok su plihovi pucali, a masnoća u telu cvrčala.

-Mi sve vidimo.-odgovorile su devojke uglas.

-Prvu i poslednju baklju koje su bačene. Prvu i poslednju kap krvi koja je prolivena. Dobili ste upozorenje, a niste ga poslušali. Uzeli ste život iz naše zemlje, a mi ga sada vraćamo. Biće kažnjeni svi koji su učestvovali.-

Pre nego što su mu oči pukle i sva tečnost iz njih iscurela, plaćenik je video korenje drveća koje je brzo pružalo svoje gladne pipke ka njemu, spremno da ga primi u zagrljaj.

Starac je terao svoju mršavu mazgu da brže vuče kola dok se vraćao kući. Prodaja mu nije prošla najbolje. Jedan mali džak žita mu je ukrao neki mršavi dečkić, a jedno prase je uginulo čim je stigao u Sivograd. Sada se vraćao, četiri nedelje nakon što je otišao od kuće. Njegovo selo se nalazilo sa druge strane svete šume. Čuo je u gradu da su selo blizu njegovog spalili ljudi lorda Balirota, a sve seljane poklali. Mogao je samo da se nada da borba nije stigla do njegovog doma.

Bližila se noć i nadao se da će stići kući pre jutra. Nije mogao da podnese da spava još neku noć u svojim kolima, pokriven krpama koje nisu mogle da mu pruže dovoljno toplote jer su više služile da sakriju džakove žita od kiše, a nije mogao sebi da priušti da od bedne zarade plati toplu sobu u nekoj krčmi.

Ubrzo je naišao na ostatke spaljenog sela, a onda ugledao i svetu šumu u daljini. Iako je izgorelo svega dvadesetak ili malo više stabala, nije mogao da poveruje da je neko bio toliko glup da se usudi da tu šumu spali. Nedaleko od šume ugledao je nisku priliku na putu, uvijenu u smeđi plašt. Bila je to žena duge crne, kovrdžave kose. Zaustavio je svoja kola pred njom i zaustio da je upita da li joj treba pomoć, ali pogled na njene oči ga je naterao da utihne. Izraz tog avetno belog lica bio je kao isklesan od kamena. Oči nalik na dve zemljane kuglice su ga odmeravale. Osetio je jezu koja je prešla preko njegove kičme, najednom se setivši svih priča koje je slušao kao dete. Bio je potpuno siguran koje to stvorenje stoji pred njim. Šumski duhovi su živeli u svetoj šumi i pazili na nju. Prihvatili su žrtve koje bi im seljani prinostili, u vidu petla ili koze koje bi, jednom godišnje, žive pustili među drveće. Zauzvrat su pružali seljacima plodnu zemlju pogodnu za useve. Oni koji bi se usudili da zapale ili poseku neko njihovo stablo, bili bi surovo kažnjeni. Baka mu je jednom rekla da duhovi tu kaznu nazivaju otkupnom žetvom. Žanju život osuđenika, a seme te žetve koriste da vrate život šumi. Sećao se takođe da, oni koji su krivi za taj zločin, videli bi devojku

vatrenocrvene kose, a ta boja je predstavljala plamen i krv koji su oskrnavili zemlju. Odahnuo je što devojka ima crnu kosu. „Duhovi su izašli iz šume da žanju“ posmislio je.

Devojka je napokon progovorila,

-Idi s' mirom, moj dobri čoveče.-

-Ti takođe, moja gospo-

Osmeš koji mu je uputila bio je topao kao prvi zračak sunca koji rasteruje jutranju hladnoću. Poterao je mazgu, osvrnuvši se samo jednom, nakon što je prešao nekoliko metara. Devojka je i dalje mirno stajala pored puta. I čekala sledećeg.

Rajko R. Dvizac - Varoš tišine

Kiša je počela sve jače, sve glasnije da dobuje po šoferšajbni putničkog automobila koji je jurio pustim autoputem. U automobilu je sedeo samo jedan čovek, izmučen i isceden kao sunder, trgovački putnik. Pogledao je u nebo crno kao pliš sve više je klizilo ka zemlji. Povremeno, tamni pramenovi, kao meki ali zlosutni šalovi, spuštali su se i milovali put pred njim. Kao da ga opominju da stane, da se preda, jer nebo još niko nije pobedio.

Munje su se približavale većom brzinom nego što je jurio njegov automobil. Istrošen, baš kao i vozač. Još samo malo, još desetak kilometara i stići će do motela u kojem je nameravao da se skloni od nevremena koje se spremalo, da tu prespava i odmori se od dugog puta. Iza sebe je čuo tutnjavu. Prvo je pomislio da se radi o gromovima. Prevario se. Veliki kamion je jurio većom brzinom nego što je bilo dozvoljeno. Trgovački putnik uspori i daje migavcem znak kamiondžiji da ga obiđe. Na njegovo iznenađenje kamiondžija uspori. Zalepio se iza njega i nije se odvajao. Ako trgovački putnik ubrza svoj auto, ubrza i kamiondžija. Ako ga uspori, uspori ga i on. Tako su se vozili nekih 2-3 kilometra a onda se nebo otvorilo i izručilo na autoput gomilu kiše. Istog trenu put preplavi bujica vode. Trgovački putnik jedva je uspevao da obuzda volan automobila koji je podivljao kao konj koga prvi put sedlaju. Sekunde su odlučivale da ne sleti sa autoputa, da ga talasi jednostavno ne odnesu u svom snažnom naletu. I vetar se našao tu da se poigra sa njim i učini njegovu vožnju neizvesnijom i težom. Vozač automobila je oseti kako hladan znoj mu topi razdrljenu košulju.

Taman je odahnuo od prvog napada kada, sasvim neočekivano, voza kamiona dade pun gas i velikom brzinom poče da ga obilazi. Snopovi vode sručiše se na automobil i on poče lagano da klizi niz put u stranu, niz padinu. Ni volan, ni kočnic, ni gas nisu ga slušali. Stari automobil je sve brže i brže klizio niz vlažan kolovoz, sve dok točkovi sa asfalta nisu prešli na mokar travnjak. Blato se lepilo za točkove i auto neposlušno jurnu niz strmu padinu. Vozač je bio bespomoćan. Auto je jurio sve dalje i dalje sve dok se nije zaustavio u dolini, zaglavljen u gomili blata i granja.

Ovde je kiša manje padala. Kao da se sav gnev neba usmerio samo ka autoputu. Motor automobila se ugasi. Vozač je bio ugruvan i preplašen ali bez ijedne ogrebotine. Pokušao je da pokrene auto ali on je samo nemoćno brujaio ne pomerivši se ni za milimetar. Vozač izađe napolje, navuče kišni mantil i uze tešku trgovačku torbu. Noć je dodatno potamnela od crnih kišnih oblaka. Prvo je pogledao ka autoputu odakle su se slivali potoci nabujale vode. Bilo je gotovo nemoguće popeti se gore. Okretao se oko sebe tražeći zaklon. U daljini, dole niz dolinu, ugledao je svetla nekog, njemu nepoznatog naselja. Krenuo je ka tim svetlima i ubrzo izbio na kameni put koji ga je vodio ka svetlima spasa. Sad je već lakše koračao iako su mu cipele i pantalone do kolena bile uprljane blatom i prljavom vodom. Odmah iza šumarka ušao je u nepoznato naselje.

Ni selo, ni grad. Koračao je pravo pustim ulicama ka centru. Tek poneki pas lualica bi zalajao na njega a potom pobegao u mrak. Došao je do malog trga na kojem su bili parkirani jedan automobil, kamionet i stari autobus. Uz kuće je ostavljeno da kisne nekoliko zaboravljenih bicikla...

Mokar kao miš ušao je u maleni hotel oguljenih zidova i prljavih prozora. – Daj šta daš. Spavao sam ja i u gorim jazbinama od ove – pomisli trgovački putnik i uđe u hotel. Iznad trpezarije visio je veliki starinski luster ali samo sa jednom upaljenom svetiljkom. Dočekao ga je stari recepcioner koji je mirno pušio svoju lulu, slušao radio i po hiljaditi put prelistavao neke stare novine. Gotovo bez reči uzeo je ponuđene ključeve sobe i krenuo stepenicama na sprat. Iz restorana se čula glasna muzika i graja veselih, očigledno pijanih gostiju. Zastao je i provirio u restoran. Bio je pun ko oko veselih žena i muškaraca. Umor ga je naterao da ode u sobu. Bila je uredna i čista, što ga iznenadi. Skinuo je svoju mokru odeću i legao u krevet. Od umora, zaspao je gotovo istog trena.

Probudio se tek sutradan oko 10 sati. Osetio je glad. Istuširao se hladnom vodom, isčetkao blato sa odela i cipela i sišao u restoran da jede. Bio je potpuno prazan. Nigde nikog. Na stolu uz veliki prozor našao je rezervaciju sa svojim imenom – *Petar Petrović*. Na stolu je

bio postavljen doručak. Obilan, bogat i svež. Čak je i kafa bila još topla. U slast je pojeo sve i krenuo. Konobar se nije pojavio, recepcija je i dalje bila pusta. Izašao je na ulicu. Nebo je bilo sivo, bez kiše. Okretao se levo, desno ali nigde nije ugledao ni jednog čoveka. Nestali su automobil, kamionet, stari autobus i biciklovi. Nepoznata varošica mu je delovala avetinjski pusta. Šetao je malim gradskim trgom znatiželjno je razgledajući. Ušao je u jednu prodavnicu da kupi cigarete i flašu žestokog pića za put. Vrata su bila otključana a unutra nije bilo nikoga. Uzalud je dozivao prodavca, niko se nije pojavio. Njegov glas je odjekivao kao eho u planini. Pronašao je cigarete i piće, novac ostavio na pult i izašao. Ponovo nigde nikog?! Preko puta se nalazila berbernica. Petar Petrović pogladi svoju neobrijanu bradu i poželi da se obrije. Prijaće mu i osvežiće ga. I berbernica je bila prazna. Sve u njoj je bilo uredno i na svom mestu, samo berberina a ni mušterija, nigde nije bilo. Poželeo je da se sam obrije ali nekakav nepoznat, ledeni strah počeo da mu se uvlači u kosti. Žurnim korakom je izašao na ulicu i uputio se pravo prema hotelu. Ponovo nikog nije našao ni na recepciji, ni u restoranu. Spakovao je na brzinu svoje stvari i sišao na recepciju. Uzalud je udarao zvonce. Niko se nije pojavljivao. Trgovački putnik izvadi par novčanica, stavi ih na pult recepcije, te hitrim korakom napusti ovaj neobičan hotel.

Na trgu je zastao, okretao se ne bi li ugledao bar nekog. Njegove sive oči videle su samo oronule zgrade, zamračene prozore i lišće koje je vetar nosio. Imao je neki čudan osećaj da nešto nije u redu sa ovom čudnom varošicom. Da li je sve ovo samo ružan sam – nadao se. Osluškiavao je...I čuo samo – *tišinu*!!!! Ni cvrkut ptica, ni lavež pasa lualica. Svuda oko njega i iznad njega, vladala je samo sablasna *tišina*!!! Srce mu je počelo uzbuđeno da lupa i on užurbano krenu putem kojim je i došao u ovu varoš *tišine*. Želeo je što pre i što dalje da ode odavde. Usput, njegove radoznale trgovačke oči su zavirivale u kuće pored kojih je prolazio ali nikog, baš nikog nije video. Na izlasku iz ove čudne varošice, okrenuo se ni bi li video tablu sa natpisom mesta u kome je bio, u kome je prespavao proteklu noć. Nikakve table nije bilo?!

On nastavi da korača dalje ne zaustavljajući se, sve dok nije iza šumarka pronašao svoj zaglavljani stari automobil. Seo je u njega i okrenuo ključ. Auto je upalio bez većeg napora. Dao je gas i izašao iz gliba na kaldrmu. Krenuo je putem uzbrdo nadajući se da vodi do autoputa sa kojeg je sinoć skliznuo. Ni jednom se nije okrenuo, ni jednom nije pogledao u retrovizor da poslednji put pogleda mesta koje mu je sinoć bilo utočište a jutros – razlog za bežanje. Bio je u pravu. Kaldrmisani put ga je vodio pravo ka autoputu na kojem su

već zujala vozila. Na samom ukrštanju stare kaldrme delimično prekrivene travom i mahovinom i novog autoputa, u susret su mu išla zaprežna kola kojima je upravljao sedi starac.

-Uf, baš sam budala. Uplašio sam se bez ikakvog razumnog razloga. Mora da su ljudi iz one varoši otišli u polje da vide koliku im je štetu napravila sinoćna oluja. Zato i nisam mogao nigde nikog da vidim, da sretnem – sa vidnim olakšanjem zaključio je trgovački putnik. Po prvi put od jutros, pojavi mu se osmeh na licu. – Da nije tako, ne bi sada ovaj starac išao u tu malu, smešnu varoš koja me je tako preplašila. Ma sad ću da ga pitam. Tek da se uverim da sam u pravu.

Auto stade tik pored zaprežnih kola. Petar otvori prozor automobila i uz ljubazan, prijateljski smešak, obrati se nepoznatom starcu.

-Izvinite, sinoć sam spavao u onoj dole, moram priznati pomalo čudnoj varoši. Baš me interesuje kako se ona zove? Nigde nisam video natpis sa imenom.

Starac skide pohabani šešir i počea se po sedoj glavi. Delovao je zbunjeno i iznenađeno onim što je čuo od ovog stranca.

-Kažete da ste sinoć prespavali tamo, dole?!

-Da. Mislim, sve je bilo u redu. Samo, eto, zbunjuje me što sam sinoć video ljude, čuo pse kako laju a jutros...jutros nema nigde nikog?! Sve je sablasno pusto. Još nikad nisam bio na ovakvom neobičnom mestu.

-Gospodine, ali tamo gde vi kažete ne postoji nikakva varoš. U stvari, bila je tamo nekada... Ali, odavno je porušena i... – starac zastade u pola rečenice.

-Kako, ne postoji?! Pa ja sam spavao sinoć u njoj! Evo, čak sam jutros tamo kupio kutiju cigareta i flašu pića – ljutio se Petar što mu starac ne veruje. On besno izvadi i pokaza „*dokaze*“.

Starac uzdahnu i nedužno slegnu ramenima kao da se pravda.

-Ne znam šta da vam kažem gospodine?! Ovaj...za cigarete i flašu vam verujem. Ma, verujem ja vama i da se tamo sinoć prespavali. Ali...ali vi niste prespavali ni u kakvoj varoši, ni u kakvom hotelu!!! Vi ste...vi ste spavali – starac ponovo duboko uzdahnu. – Vi ste spavali na groblju!!! Da, na groblju! Ne lažem vas gospodine. Znae, ja sam godinama čuvar tog groblja. Ako mi ne verujete, hajdete vratite se sa mnom i sami ćete se uveriti da govorim istinu!!!

Trgovački putnik Petar Petrović prolede kao krpa. Bez reči je dao gas i popeo se automobilom na autoput. Jurio je pravo kući. Istog dana dao je otkaz u kompaniji u kojoj je godinama radio kao trgovački putnik.

Od tada, više ne izlazi nigde iz svog rodnog grada. A kad se pojavi nevreme, oluja sa teškom kišom, zatvori se u kuću i trudi se po svaku cenu da ne zaspi. Da ostane budan u *-tišini....*

Bojana Nikoletić - Zašto je vuk uvek bos?

Pao je prvi sneg. Videvši to, vuk reši da naruči čizme. Ode u grad da potraži majstora obućara koji će mu čizme sašiti. Idući tako po onom kraju grada sa sve samim obućarskim radnjama i čizmarskim, zaključi da će bolje proći ako donese svoju kožu.

Našao je u drugom kraju kožu po svom ukusu, tamnu, skoro crnu, pa krenuo da nađe i odgovarajući konac. Video je negde u nekom časopisu čizme opšivene izvanredno lepim šarenim koncem. Hteo je takve.

Posle još malo truda i šetnje po radnjama, našao je i to. Ode zatim u onaj prvi kraj, obućarsku četvrt. Išao je od radnje do radnje, zavirivao i gledao onako s vrata, dok ne nađe jednu u kojoj mu se sve dopalo – i tezgja, i izložena roba, i majstor. Uđe unutra, izvadi svoju kožu i stavi je na tezgu pred majstora, a uz nju i dva kalema šarenog konca.

- Hteo bih da mi napraviš čizme, - reče. – Brzo, koliko može.

- Dobro, - reče majstor, - ali, brzina košta.

- Nema problema, - reče vuk, - samo da su čizme dobre. Koliko košta?

Toliko i toliko, kaže majstor.

- Važi, - reče vuk.

Obućar uze meru i počeo da kroji čizme. Vuk je neko vreme sedeo i posmatrao ga kako radi a zatim ustade da ide. Dva kalema sjajnog konca ostala su na tezgi.

- Vратиću se sutra popodne, - reče. – Čizme neka budu gotove.

On izađe i krenu da luta po varoši i zagleda druge radnje, ne znajući kako da utuca vreme do zakazanog časa.

Idući tako vide drugu jednu čizmarsku radnju koja mu se isto dopade. Reši da uđe kad već ima toliko vremena, da vidi kako to ovde izgleda, da uporedi.

Ovaj je majstor upravo zašivao đon na jednom paru čizama. Nisu bile onako elegantne kao vukove, ali svejedno, on je želeo da vidi kako se to radi. Majstor ga ljubazno primi i ponudi da sedne.

Posmatrajući tako, vuk zapazi da majstor prvo stavlja sloj lepka na donju stranu podvijene kože lica, pa da zatim na nju postavlja debelu kožu đona, a da je posle i zašiva. Shvatio je to videvši druge čizme koje su stajale na kalupima, sušile se čekajući na prošivanje. Neobično mu je bilo, samo, što je ta majstorova mašina dva konca koristila – jedan gornji, i on je bio u boji kože lica, i drugi, donji, u prirodnoj boji kudjelje od koje je napravljen.

- A kako to? – upita vuk. – Vi koristite dva konca, različita?

- Nego? – reče majstor, čudeći se. – A šta si ti mislio? Pa kako će se đon držati za cipelu ako ga ne prišijem duplim koncem?

- A lepak? A onaj konac u boji? – upita vuk. Nije mu se to dopalo.

- A, da. Pa to jeste, zato ga i stavljam. Drži lepak, ali malo.

Vuk nije bio siguran da mu majstor govori istinu. Kakav je to konac, skoro bezbojan. Njemu je izgledao bezvredan: tako prirodna boja, i to neko tkanje, kudjelja, sve se vidi, izgleda nekako prosto, možda i jeftino. Bio je malo sujeveren. Konac je jak i debeo, to je istina, očigledno izdržljiv, ali prirodna boja kudjelje vuku prosto ide na nerve, da i ne govorimo. Osim toga, šta će to njemu, to je za seljake koji rade u njivi i gacaju kroz lepljivo blato. On živi u šumi, tamo blata nema. Samo trava i sneg. Više za paradu.

Proveo je nekako to veče, prenoćio u krčmi, sutradan se vrteo po gradu i tamo i vamo, prešpartao ga uzduž i popreko, sve obišao iako nije bilo bogzna šta da se vidi - crkva, škola i gradski muzej.

Najzad je stiglo popodne i ono zakazano vreme. Odšetao je do obućarske radnje i još s vrata video svoje čizme na polici. Bile su sjajne i nove, baš onakve kakve je hteo.

Vuk sede da proba. Kad ih je navukao, stajale su kao salivene.

- Recite mi, majstore, jeste li sve ovim istim koncem šili? – upita odmah, gledajući sjajni šareni konac na rubu.

- Sve, - reče majstor. – Zar se ne vidi?

- Vidi se, ali, zar niste i drugi neki konac koristili, ili sve samo ovaj jedan?

- A, da, pa jesam, koristio sam donji konac, onaj koji uvek koristim. Što pitaš? – zapita ga obućar.

- Ja sam rekao da hoću ovaj konac, - reče vuk. – Je l' ostalo nešto?

- Je l' ostalo nešto ovog tvog konca, šarenog? – upita majstor. – Jeste, malo. Hoćeš da ti ga dam? Nema problema, - reče i izvuče sa police šta je ostalo na jednom kalemu.

- E, hvala, – reče vuk. – Koliko sam dužan?

Toliko i toliko, kaže majstor.

- Dobro, - reče vuk. – Evo, ali, da znaš, nije trebalo da mi šiješ drugim koncem. Da si uradio kako sam tražio ja bih te i nagradio. Ovako, ništa.

On se okrete i ode, hodajući pomalo nesigurno u svojim novim čizmama, na novim glatkim đonovima. Koža je bila prvoklasna.

Odatle ode pravo u krčmu u kojoj je zadržao sobu i sede na krevet pa izu čizme. Uze zatim jedan oštar nož i preseče konac sa donje strane, tamo gde se na đonu beleo. Onaj gore na licu nije dirao.

Bilo mu je tad malo lakše. Držaće sigurno, em konac, onaj lepi, šareni, em lepak kojim je majstor dobro ulepio i lice i đon, video je on to. Video je s kakvim majstorom ima posla. A osim toga, koliko je samo obuće koja se uopšte ne prošiva, samo se lepi. Znao je i to. Nisu vukovi toliko neobavešteni. Žive po šumama, ali i blizu varošica, a i u pričama, naravno. Ljudi ih nose sa sobom kud god da idu.

Elem, vuk je sutradan krenuo natrag u šumu, da se vrati svom redovnom životu i zanimanju. Išao je u čizmama, razume se. Zato je i dao da se naprave. Ništa se nije desilo – još nekoliko dana. I duže, možda. Ipak, jednom kada je opet padao sneg, i to ne prvi ili drugi nego ko zna koji put te zime, vuk se krete kroz šumu kad iznenada oseti na šapama poznatu hladnoću. Pogleda, kad, ima šta da vidi - čizme zinule, razjapile se prosto, a njegove gole noge i šape pokrivene snegom.

Začudi se vuk u prvom trenutku ali onda sede pod jedno drvo da se izuje, bez mnogo žaljenja. Otkud su za vuka čizme? Bi mu i malo lakše, neće ga više ostali u čoporu gledati sa zavišću i skoro prekorno, kao da je izdajnik, otpadnik. Vratit će se tamo gde pripada.

Jelena Bunić - Paunova pera

Desilo se to sedme subote u mesecu oktobru. Gospodin Stoun je jedva čekao da dođe ta subota, bio je iscrpljen i samo je želeo da spava. Međutim, četiri snažna udara na vratima su ga probudila oko osam časova ujutru. Cimnuo se mrzovoljno, opsovao sebi u bradu i krenuo da otvori. Čuo je kako cipele gromoglasno odzvanjaju pretihim hodnikom – neko trči. Ubrzao je ka vratima, izleteo napolje i uspeo da vidi crnu priliku kako zamiče za ugao i spušta se niz stepenice. Viknuo je za njim, ali utvara nije obraćala pažnju i uskoro je bila predaleko – Stoun je znao je da ne može da je stigne. Osvrnuo

se ka svom stanu i ugledao duguljasti paket zavijen u zlatan papir. Nije bilo nikakve povratne adrese, nikakve cedulje, nikakvog znaka da je taj paket dostavilo neko živo biće. Osim one crne siluete koja je umakla.

Stoun je nevoljno uneo paket u stan, postavio ga na trpezarijski sto i krenuo da odmotava papir. Bela kutija koja je isplivala ispod slojeva papira sadržala je u sebi, ni manje ni više, nego dva paunova pera. Elegantna, zelena, plava, perfektna, dva paunova pera. Stoun je bio naprosto zbunjen, pa je počeo da prevrće kutiju i zlatan papir, tražeći nešto, neku poruku, nešto što bi objasnilo ovaj misteriozni paket. Počeo je da se znoji, ruke su mu podrhtavale a srce je ubrzano udaralo. Nije ni sam mogao da objasni zašto ga je prizor smaragdno zelenih pera toliko uznemirio. Bilo je tu nečeg podmuklog i potisnutog na šta su ga ta pera asocijirala, nekakvog sećanja koje je pokušavao da prizove u svest, ali nije uspevao. Kao nekakva loša uspomena koju je potpuno odstranio iz svog mozga, a sada, kada mu je očajnički bila potrebna, nije mogao da je se priseti. Počeo je da grize nokte. To nije radio već trideset godina, od osnovne škole kada je, kao večitro nervozno i uplašeno dete, stalno imao raskrvavljene prste.

Odlučio je da se urazumi – ovo je očigledno neka greška, a i, uostalom, nema on mesta u svom stanu za kojekakve ukrase, pera i drangulije. Spakovao je pera nazad u kutiju, obukao se i odlučio da izađe na doručak. Usput je bacio kutiju sa perima i zlatkastim papirom u kantu za smeće. Miris slanine, jaja i tople, crne kafe umirio mu je želudac, ali i um. Kutija sa perima mora da je bila neka greška, a ako ne, onda se neko pošteno zezao sa Stounom. “Mora da je to onaj mali što sam mu prošle nedelje dao jedinicu na testu”, pomislio je on. Sa tom utešnom mišlju je završio doručak i krenuo u šetnju i obilazak knjižara, ne želeći uopšte da sebe muči krajnje logičnim pitanjima. Kao prvo, učenik koji je od njega dobio lošu ocenu nije uopšte bio tip koji bi se svetio profesorima. Kao drugo, slanje paunovih pera nije baš efikasan način zastrašivanja bilo koga. Ali, kao treće, i najvažnije, ta pera jesu uspela da ga potpuno prestrave. Morao je da prizna da, ako mu se neko i sveti zbog nečega i hoće da ga zastraši, taj neko u tome i uspeva. Najbitnije pitanje, doduše, bilo je sledeće: kako je tajanstveni pošiljalac mogao da zna da će se Stoun preneraziti pri pogledu na paunova pera, kad on sam to nije mogao ni da zamisli?

Dok je iz centra stigao do početka svoje ulice, već je bio zaboravio na problematični paket. Neprijatnost od tog jutra je bila odstranjena iz njegovog mozga, kao da se nikad nije ni desila. Divio

se svom poslednjem ulovu (očuvan primerak Spinozine *Etike*, Gorderova *Misterija pasijansa* i Kingovi memoari) i razmišljao na koju policu će da ih smesti. Sva ova naivna maštanja su iščilela iz potoka njegovih misli onog trenutka kad je ugledao istovetni zlatni paket od jutros kako ga poslušno čeka ispred vrata. Isti onaj koji je svom silinom svog bića zafrljačio u kontejner pre samo nekoliko sati. Spetljano i užurbano je otključao vrata i nanovo ubacio paket unutra, kao da se bojao da će neko da ga vidi. Preplavio ga je osećaj *deža vua* jer sve što je Stoun uradio u narednih nekoliko minuta bilo je ponavljanje svega onoga od jutros, apsolutno identična kopija mahovitih pokreta i emocija – cepanje papira, otvaranje kutije, šok, neverica, zabrinutost, znoj, lupanje srca, zujanje u ušima. “Ovo je... ne, ovo je nemoguće, bacio sam kutiju, znam da sam je bacio.” Unutra su ga, naravno, dočekala dva sjajna paunova pera. Stoun je besno zatvorio kutiju sa perima, zamotao je u papir i, ne znajući šta drugo, ostavio ju je na stolu. “Moram da razmislim, dobro da razmislim”, rekao je sebi i povukao se u svoju sobu. Nije imao ni najmanju predstavu šta da radi sa sobom, sa kutijom, kao ni ko bi to mogao biti, da li je neslana šala, ili kakva pretnja; nije znao ništa i bio je potpuno van sebe. Iz očajanja je prešpartao svoju sobu stotinama puta i mora da je prešao jedno sto kilometara tog popodneva pre nego što se od iznemoglosti i nerviranja stropoštao u krevet i zaspao. Probudio se tek narednog jutra sa nekakvim novim osećajem elana i uverenosti da će se danas sve rešiti. Prvo se istuširao, presvukao, oprao zube i doručkovao, sve vreme ignorisući odsjaj koji je jutarnje sunce bacalo na zloslutni papir u dnevnoj sobi. Nekoliko minuta kasnije opet se našao pokraj kontejnera pokraj zgrade, isto kao i prethodnog jutra. Dobrano je osmotrio ulicu, uzduž i popreko, ne bi li video nekog ko ga posmatra, ko ga prati; međutim, ulica je bila avetinjski pusta. Obišao je svoju zgradu, pretvarajući se da opet ide do grada, ali se nekoliko minuta kasnije vratio okolo i ušao u zgradu preko drugog ulaza, nadajući se da je tako zavarao domišljatog gospodina dostavljača. Postajao je nervozan, pitao se da li je uspelo, šetkao se po predsoblju svog stana i nervozno se cimao na svaki zvuk koji je dopirao sa one strane vrata. Prošlo je nekih sat vremena, pa dva sata, pa i tri, a Stoun je i dalje neumorno gazio po rasklimatanom parketu svoga stana. Pažnja je počela da mu popušta, počeo je da se ubeđuje da odustane, da nije uspeo, da on neće doći, a onda su se začuli koraci na hladnom betonu stepenica na spratu ispod. Stoun se prilepio uz vrata, lagano uhvatio kvaku i, ne dišući, bio je spreman da ih svakog trenutka širom otvori. Nije, međutim, dobio priliku da to učini jer je sledeće sekunde neko pokucao na Stounova vrata.

Na vratima je stajao sredovečni čovek, zlatkasto – bele kose i plavih očiju. Smešio se blagonaklono. Delovalo je kao da mu je Stoun neki stari prijatelj koga nije video dvadeset godina, a sada ga konačno vidi i srećan je. Imao je aristokratsko držanje, onakvo kakvo je Stoun želeo da ima i često (neuspešno) pokušavao da imitira. Primetio je da stranac nosi skupoceno teget odelo i da se oslanja na štap (“saobraćajna nezgoda”, kako je kasnije rekao). Cipele su mu bile toliko uglancane da je Stoun skoro mogao da vidi svoj zblanut izraz lica u njima, te se nekako sabrao i uspeo da prozbori. Jedno neprijateljsko “šta hoćete?” je sve što je uspeo da procedi, doduše, ali se stranac nimalo nije pokolebao, čak se nasmešio još više i nonšalantno ušao u stan. Stoun je bio zgranut, ali se osećao i nekako čudno, nekako... pobeđeno.

“Ko ste vi, šta hoćete i šta tražite ovde?”, rekao je, trudeći se da deluje mnogo opasnije nego što se zapravo osećao.

“Ah, pa naravno da me ne znate, ali ja Vas vrlo dobro znam, čak bi se moglo reći i odlično. Možete me zvati gospodin Rajder.”, rekao je stranac.

“Fino, sad kad smo ustanovili Vaše *ime*”, naglasivši ovu poslednju reč jer je bio ubeđen da mu je čovek dao lažno ime, “recite mi ko ste, kog đavola, i šta ovde tražite? I zašto mi šaljete one pakete?”

“Molim Vas da sednemo i da popričamo.”

“Nemamo šta da sedamo, odmah ćete mi reći ko ste ili ću zvati policiju, prijaviću Vas i za pakete i uznemiravanje i upadanje u stan i...”

“U stan Vam nisam upao, pustili ste me”, mirno je rekao gospodin Rajder.

Stoun je ostao da stoji zabezeknut, razjapljenih usta, dok se gospodin Rajder šetkao po stanu, razgledajući zidove i police i nameštaj kao da je u kakvom muzeju i posmatra artefakte stare hiljadama godinama, diveći se bojama, linijama i pričama koje svaki predmet nosi u sebi.

“Pera su bila upozorenje, nekakav signal koji sam želeo da Vam pošaljem da znate da dolazim, da me očekujete”, počeo je gospodin Rajder. “Vi to niste baš tako protumačili”, zavrteo je prstom kao da hoće da kaže da je Stoun nekakvo nevaljalo dete koje odbija da se igra. “No, evo me konačno, tu pred Vama, i evo Vas, od krvi i mesa.”

“Smesta mi recite o čemu se ovde radi, kakva upozorenja, kakav dolazak, ko ste vi, čoveče?!”, dreknuo je Stoun. Naprosto više nije znao šta da radi i dozvolio je da ga emocije potpuno obuzmu.

“Ja sam Vaš tvorac”, rekao je gospodin Rajder i značajno izvio obrve, kao da je ta rečenica sve objasnila i da su sve nedoumice otklonjene. Stoun je prasnuo u smeh i uspeo da vikne jedno, krajnje visoko, “molim?!” pre nego što je ovaj staloženo nastavio:

“Ja sam Vas stvorio, tačnije, napisao. Vi ste lik u mom romanu. Kako sam dospao ovde, u Vaš svet, moj svet, svet koji sam ja stvorio, ne pitajte me jer nemam ni najmanju predstavu. Znam samo da sam zaspao nad rukopisom jedne večeri i da sam se stvorio ovde. Prvo sam se uspaničio”, nasmejao se gospodin Rajder i odmahnuo glavom pre nego što je nastavio, “posle sam shvatio kako da se šetam između svetova. Odlučio sam da Vas posetim, to jest, morao sam! Koliko pisaca može da kaže da je uživo videlo i pričalo sa svojim likovima!”, gospodin Rajder se sada smejaio, od sreće, čiste sreće, mada je počinjao da izgleda kao potpuni ludak.

Stoun je konačno došao k sebi. Sve mu je bilo jasno: ova kultura koja je stajala pred njim je bila potpuno poremećena, sišla s uma, nisu joj sve bile na broju. Bilo mu je lakše kad je shvatio s kim ima posla, čak mu ga je i bilo pomalo žao. Ipak, prisetio se onog straha koji je osećao kada su paketi počeli da pristižu i njime je ubrzo ovladao bes. Pre nego što je uopšte shvatio šta čini, zamahnuo je i razvalio gospodina Rajdera pesnicom po licu. Ovaj se zateturaio, ali nije delovao uopšte iznenađeno, kao da je udarac očekivao, možda ga je čak i priželjkivao.

“Izaći ćete iz mog stana i više Vas nikad neću videti”, rekao je Stoun. “Više nećete prići ni meni ni mojoj zgradi, niti ćete mi slati kojekakve pakete. Ako me sretnete na ulici, okrenućete glavu i preći na drugu stranu. Nećete prozboriti ni reč”, smireno je rekao Stoun i, videvši lice svog uljeza, bio je siguran da je postigao ono što je hteo. Gospodin Rajder se držao za vilicu koja je bridela, ali nije bio zatečen onim što je čuo – delovao je pomireno sa svojom sudbinom, a njegov pogled je odavao izvesnu dozu tuge. Krenuo je ka vratima bez reči, ali se predomislio i, bez hrabrosti da uhvati Stounov pogled, kratko kazao: “Samo sam želeo da Vas vidim pre nego što... umrete”, i bez ikakvog daljeg objašnjenja, napustio je njegov dom.

Stoun je nepomično stajao u predsoblju narednih pola sata. Bio je nemoćan da se pomeri, ali čak i da je mogao, ne bi znao šta bi sa sobom. Na kraju se odlepio sa mesta na parketu i odlučio da više neće da razmišlja o bizarnom gospodinu Rajderu. Rekao je sebi da je čovek nekakav ludak, da je sigurno zaboravio da popije lek, da je pobegao iz neke ustanove, da je pao sa Marsa i da ama baš ništa od onoga što je govorio nije bilo upućeno njemu, Stounu, već da su to sve imaginacije koje se odigravaju u bolesnom i namučenom umu

tog gospodina Rajdera. Večerao je, okupao se, legao da spava. San mu nije dolazio na oči sve do nekih četiri sata ujutru. Sutradan je ustao iscrpljen, ali nije bilo važno, njegov život se sada vratio u normalu, treba samo da izdrži dan u školi pa će se večeras pošteno naspavati. Dan je bio naročito lep – sunce je u snopovima ulazilo kroz zastore i osvetljavalo njegov mali svet, njegova brda knjiga, slike na zidovima i uramljene fotografije dragih, davno izgubljenih, bića. Nije se sećao kad je poslednji put toliko uživao u doručku, cela kuhinja je mirisala na sveže pecivo, a tek paradajz, pa taj paradajz kao da je bio onaj isti paradajz iz bašte njegovog dede! Dvadeset minuta kasnije bio je na putu ka školi kada su na njega naletela kola kojima je upravljao stariji čovek. “Srčani udar, nažalost”, tako su rekli policajci sa lica mesta, “zbog toga je izgubio kontrolu nad vozilom i pokupio čoveka”. Roman Stoun nije ni video kola kako jure ka njemu. Bio je previše zauzet posmatranjem jednog neobičnog drveta koje nikad ranije nije video u toj ulici, iako je tuda prolazio hiljadu puta. Bilo je jarko zeleno, išlo je u vis nekoliko metara i imalo je par gnezda u svojoj krošnji. Izdaleka je čak nekako izgledalo kao preraslo paunovo pero. Telo Romana Stouna izdahnulo je i pre nego što je dotaklo zemlju. Poslednje što je video dok je leteo kroz vazduh bilo je jutarnje nebo izbrazdano sunčevom svetlošću, kao kakvo svetleće more koje ga vodi ka nečemu... daljem.

Vušковиć Nikola - Kloniranje

- Dobar dan direktore, ima nešto neobično da vam pokažem?
- Zdravo. O čemu se radi?
- Ovo treba lično da vidite, da bi ste se uverili...
- Zar mi to nećete reći sad? Kažite o čemu se radi.
- Nije problem da vam kažem, ali bi ipak trebalo vi to da vidite.
- Dobro, idem sa vama, ali mi usput, barem recite nešto o tome.

Direktor i pratilac su krenuli kroz hodnik ka određenom mestu. Usput njemu je malo rečeno o nastalom problemu, sa kojim mora lično da se suoči.

*

- Dve novčanice sa istim serijskim brojem, a nijedna od njih nije falsifikat? Zaista ovo jeste neobično, kako li je ovo moglo da se desi?

- Mi ne znamo inspektore, ali moja je dužnost bila da vas obavestim. Ove novčanice se ne razlikuju ni u čemu, pa ni u serijskom broju. A to je ipak ono što sve apoene mora da razlikuje. No kada smo sa sumnjom pregledali obe novčanice, sada ni za jednu ne možemo reći da li je krivotvorena. Tako da ne postoji opravdani razlog za vaše angažovanje, osim da vas obavestimo o tome. Na vama je da odlučite ili nam predložite, šta treba da radimo.

Inspektor koga je direktor banke pozvao toga dana, spustio je pogled sa njega na apoene na stolu. Širio je oči kao da će tim svojim gestom da uoči neku grešku na novčanicama i time ukazao na očigledan višak koji bi trebao da postoji na stolu. Ali on to sigurno nije mogao tako da uoči, jer to nisu mogli da urade ni sa brojnim pregledima i analizama, koji su toga dana urađeni u banci.

- Sada jedino što može da se uradi jeste da se ove novčanice sklone i drže odvojeno. Pa će možda još neki pregled utvrditi da li ovde postoji savršeno urađeni falsifikat ili je postojala greška tokom njihove izrade... Uglavnom njih treba držati na oku ili pri ruci., do daljnjeg.

- Ovo su apoeni od dvesta evra, a njih ne možemo duže zadržavati, jer to nije mala suma koju svaki dan treba opravdati. – Reagovao je direktor.

- To jeste razlog, da one stoje na vidno mesto, sve dok se ne utvrdi o čemu se radi. Niko se ne usuđuje da krivotvori velike apoene, jer oni se mnogo više kontrolišu i u njih se više sumnja prilikom svakog prolaska kroz nečije ruke.

- Dobro, ako nam ništa drugo ne preostaje. Ali ipak da bi njih duže zadržavali moram obavestiti centralu.

Od tog događaja prošlo je dvadesetak dana, a inspektor je pored stalnih obaveza, već bio zaboravio na odlazak u banku i dve potpuno iste novčanice. Bližio mu se kraj smene, pa je on sređivao beleške i tako očekivao da mu istekne radno vreme u kancelariji. U tom trenu, zazvoni telefon. On nevoljno podiže telefon sa stola i pritisnu taster. Nije ni stigao reč da kaže, a začuo je glas.

- Alo gospodine inspektore, ovde je direktor banke. Pretpostavljam da vam je smena pri kraju, ali možete li da dođete do mene u banku. Nije baš hitno, ali je ipak poželjno da to bude što pre.

Inspektor se priseti direktora i njegove banke, a u isti tren seti se i onih novčanica. Pomisli tada, zašto ga direktor ranije nije zvao i obavestio nešto o njima. Očekivao je da će to biti mnogo ranije, a sada ga zove da dođe, umesto da mu samo kaže šta su saznali.

- Ne bih hteo da se zadržavam, niti da dolazim do vas. Mislim da će biti dovoljno da mi kažete to šta ste hteli..., telefonom.

- Ne bih vas zvao da dođete, da je to moglo tako. Zato se izvinjavam, ali ipak želim da se vidimo, ako je to moguće.

- Dobro evo dolazim za desetak minuta. Nevoljno je odgovorio inspektor i počeo da se sprema da pođe prema banci, umesto da krene kući.

*

- I vi tvrdite da su i u drugim bankama nađene nove novčanice od po dvesta evra, koje imaju isti serijski broj kao one ranije? Zaista je neobično što za nijednu ne može da se utvrdi da je falsifikovana, a sve imaju isti serijski broj. Takva greška nikako se ne bi provukla na štampanju novca. Pitanje je, da li neko tamo, to uopšte zna?

- Neko ponešto zna inspektore. Od onoga dana kada smo našli iste apoene, svi službenici cu upozoreni i tada su oni počeli sa više pažnje da prate sve novčanice. Teško je bilo njih naći u nekoj drugoj banci..., ili u drugom gradu... Ko je znao da li one još negde postoje? No one su ipak nađene. Za to je trebalo više vremena, pa vam nisam ništa javio, niti sam vas zvao. Ali sada kada znamo da trenutno ima par desetina istih novčanica, sa istim serijskim brojem, morali smo ne samo vas da pozovemo, već su sa time upoznati i inspektori iz drugih gradova u kojima su nađene iste novčanice.

- To znači da nisam jedini, koji će da radi na otkrivanju ove tajne. Samo ko od nas, zna način kako i odakle uopšte da krene? Da li među kolegama ima nekog da je nešto saznao?

- Mislim da nema nijednog koji je nešto otkrio, osim naravno nagađanja ili pretpostavki. Zato je od strane naše banke poslato saopštenje centralnoj banci, o postojanju ovakvih novčanica i očekujem da ćemo uskoro svi dobiti neko pojašnjenje ili objašnjenje o tome šta da radimo i kako da se ponašamo. Sve ono što je u vezi sa ovim novcem, za sada se ne objavljuje u javnosti, pa se to očekuje od svih koji su upoznati sa time, da ovo strogo zadrže kao tajnu. Tako i vas moram da upozorim na to. Kao i to da sve što se ubuduće otkrije, da mora sačekati odobrenje da bi se objavilo. Nadam se da vam to neće padati teško?

- Ne postoji razlog da se to prikriva, jer ako se sa time upozna i šira javnost, onda se mogući falsifikatori mogu uspaničiti i napraviti propuste zbog koji će biti otkriveni.

- Može da bude tako, ali treba imati na umu, da ako postoje oni koji ovako krivotvore novac..., budući da niko do sada na to ne reaguje..., bar ne javno..., da se oni opuste i da tada naprave one propuste, koje ste pomenuli.

- Dobro, držaćemo ovu tajnu i dalje za tajnu, pa ćemo čekati ili se načekati da je nekada rešimo.

#

Na periferiji osrednjeg grada, prostiralo se naselje koje se tek izgrađivalo. Iako nije bilo nikog da zagleda u malu zgradu na kraju ulice, unutra se videlo da se pomeraju senke. Neko je prolazio između svetla i vrata, pa tako ostavljao veliku senku na njihovom malom staklu. Povremeno bi senka zaskočila staklo, a onda bi se brzo izgubila. No kroz zatamnjeno staklo na vratima, tamo se nije moglo ništa videti. Nikoga to nije ni zanimalo, osim onoga ko se nalazio unutra.

A tamo je bio čovek u odelu koje i nije izgledalo kao radno. Ipak sve oko njega ličilo je na radionicu u kojoj je na brojnim mestima stojao različiti alat. Po tome se moglo zaključiti da cela ta prostorija njemu služi kao radionica. Koračao je žurno po prostoriji i često se vraćao u onaj deo, gde nije bilo prozora na zidu. Sa te strane do zida postojala je mašina koja je imala kabinu, na kojoj je ona stajala nameštena kao kupola. Do nje, na zidu bila je neobična sijalica postavljena dosta nisko. Upravo ona je bila glavni uzrok onih senki koje bi se povremeno pojavile na malom staklu ulaznih vrata.

Njeno svetlo bilo je usmereno prema kupoli na mašini, a tako se videlo da je ta mašina bila unikat. Nju je napravio čovek koji se sa većom pažnjom kretao oko nje. Njegovo lice osobe kasnih srednjih godina, nosilo je određeni grč kao masku. Sa nje mogla se očitati angažovanost na projektu, koji je ovde radio sa velikom pažnjom. U blizini nije bilo nijednog pomagača, ali se po nekim detaljima na mašini, moglo pretpostaviti da nije sve radio sam. A da li mu je neko tu pomagao ili je to radio na drugom mestu, a on to ovde sklapao, o tome je istinu znao samo on.

Maska angažovanosti na njegovom licu nosila je i onaj grč koji se kod mnogih javlja u momentu velikog iščekivanja. Očito je bilo da ono što je u tom trenu radio, činio je to tako, kao da se za to spremao dosta dugo, a sada je nastupao, taj jako očekivani trenutak. Tada je lagano prilazio do kupole i podigao svoju desnu ruku ka njoj. Na svetlu koje je osvetlilo celu njegovu ruku, mogao se videti mali kavez u kojem se nalazila živahna životinjica koja je ličila na malog belog miša. Čovek je stavio kavez negde na sredini ploče u prostoru mašine i lagano vukao kupolu, tako da je ona klizila vodoravno i time zatvarala ceo prostor oko kaveza. To je činilo da ona izgleda kao kabina.

Čoveku su prsti drhtali od uzbuđenja, ili je to bila nervoza u iščekivanju onoga što treba da se dogodi. Verovao je da će to biti ono što je zamislio, ali da li će se to zaista i desiti, u to je trebao da se se uveri kada povuče polugu ka kojoj se nervozno približavao. Odmičući se od kupole, prilazio je zidu i gledao u ručicu-polugu.

Kada je prstima nju obuhvatio, okrenuo je glavu ka kupoli i naizgled započeo odbrojavanje u sebi. U prostoriji tada se ništa nije čulo, osim ubrzanijeg disanja čoveka koji se spremao za završni čin u njegovom scenariju. Grč je usledio na licu, a taj grč je značio spuštanje poluge nadole i pažljivo posmatranje kupole, ka kojoj je tada bio uperen pogled. Jedan, dva, tri... deset. Da li je brojao ili mu se činilo da broji? Ni sam nije znao do koliko je stigao, ali se već dugo ništa nije desilo. Zar je moguće da je sve bilo uzalud? Toliki trud, a ništa se nije...

Tada munja sevnu. U trenu munja sevnu u prostoriji, ali kako je nastala, ona je još brže nestala. Zaslepljen čovek je tražio mesto odakle je nastao izvor munje. On je to mesto očekivao i zato je gledao u tom pravcu. A ono je bilo izvan svetlosti sijalice, sa kojom je bila osvetljena kupola ispod koje je stavio mali kavez. Sada se donekle videla i druga slična mašina, koja je stajala pored istog zida, ali u uglu, tako da je tamo dopiralo mnogo manje svetla. Sada je siguran da se tamo nešto dogodilo. Isčekivanje nije isčezlo, već je ono bilo još veće. A sve više se uvećavalo od kada je podigao polugu i polako prilazio drugoj kupoli. U prolazu bacio je pogled na prvu, a tamo osim nekog oblika magle, ništa više nije mogao da vidi. Kad je bio blizu druge, stanje je izgledalo isto. Nije bilo veće razlike. Isčekivanje mu je uvećalo nervozu i on je morao brzo da pomeri kupolu u stranu. Tada se magla polako širila izvan kupole i napuštajući mali prostor i ostavila sve bolji pogled na ono što se nalazilo tamo. A tamo kavez.

Samo kavez i neka mrlja u njemu. On je znao šta je bila ta mrlja, ali tada još uvek nije imao sređene misli šta se desilo. Od tada moralo je da prođe više sati da sredi sve misli o tome šta je uradio.

Napokon shvatio je da je on tada napravio novo kloniranje. No to nije bilo isto ono kloniranje koje se radi sa živim bićima. Naprotiv njegovo kloniranje nije bilo dobro, za sve što se uradi sa živom materijom. Shvatao je da bi se ona uvek pretvorila u bezobličnu masu, kao što se desilo sa malim mišom u kavezu. Najgore je bilo to što ona više nije bila živa. Ovo kloniranje dosta se razlikovalo od kloniranja živih bića, zato što je u kratkom roku mogao da dobije potpuno isti predmet ili stvar u drugoj mašini, kao onu koju bi stavio u svoju prvu mašinu. Osnovna ideja sa kojom je krenuo da napravi transporter u vremenu i prostoru sa PET DIMENZIJA, preobratala se u nešto drugo. Umesto prostornovremenskog stroja, napravio je neku vrstu kopir mašine, koja može da *klonira* nežive predmete.

Kada je eksperiment ponovio sa predmetima koji su mu se našli pri ruci, uvideo je da svaki predmet, stvar i sve neživo što stane u

prvu mašinu, da sve to može da se *klonira*. U nekom trenu doseti se da to uradi sa nečim što je vrednije od alata oko njega. Pogledao je u svoj novčanik i u njemu našao novčanicu od dvesta evra. Sa njom je ponovio isto što je radio i ranije, pa je u kratkom vremenu imao dve novčanice. Tada je počeo da ponavlja istu radnju stalno iznova i iznova. Nije pravio pauzu a nije ni brojao, dok se gomila novca sve više uvećavala. Sve dok u jednom momentu ispod obe kupole umesto one magle na koju se ranije navikao, nije počeo da kulja crni dim. Tu je bio kraj svakog novog ponavljanja. Jedna mašina ili obe su u istom trenu otkazale i pokvarile se zbog opterećenja. Kada je shvatio šta se dogodilo, čovek se tek tada pribrao od one svoje lude zamisli koju je imao. A želeo je napraviti što više novčanica.

Tek kada se mašina pokvarila, počeo je da misli o posledicama onoga što radi. Da li je to što je radio ispravno? Ali ako kloniranje živih bića, pa čak i ljudi, nikom ne izgleda opasno, pa zato nije ni zabranjeno, zašto bi onda neko drugo kloniranje, bilo opasno ili zabranjeno? Da li je ispravno ono kloniranje koje ljudi rade, samo da bi nekome stvorili nove organe? Ili ako to rade sa ciljem koji će samo bogatima da omogući duži ili bolji život? Svaki takav cilj uvek će biti sebičan. A pri tome o novonastalom biću uopšte niko mnogo i ne razmišlja. Da li sve ono što se stvori na takav način, može da bude jednako vredno kao i ono od čega je to nastalo? Uvideo je da postoji mnogo razloga da sumnja u opštu korist svog izuma, ali još nije hteo da odustane od pokušaja, da napravi ono što je ranije naumio.

Ako nastavi istu ideju sa kojom je sve započeo, na kraju će možda i doći do ostvarenja cilja. Odlučio je da ne prekine tu ideju i da nastavi da radi sa njom i dalje. Sada će imati i određeno olakšanje u mogućnosti da finansira takav poduhvat. Uz gomilu *kloniranih* novčanica, taj pokušaj u nekom narednom peridu, biće mu znatno lakši. U to se brzo uverio, kada je zamenio svoju prvu novčanicu, a tada mu niko nije dao primedbu na njenu ispravnost. Samo tada još više je u mislima razmišljao o brojnom kloniranju, za koje se mnogi trude i žele to da nastave. On tada, to više nije želeo da radi, čak ni sa neživim stvarima ili predmetima. A za sve slično, što drugi budu radili, svako će to nositi kao svoj teret, verovatno mnogo duže od trajanja njihovog života.

Vušković Nikola - Jeti u ravnici

Belina, čista i nepregledna, pružala se horizontom dokle je pogled mogao dosegnuti. Sneg nije gubio čednu belinu, jer prašine i dima odavno nema u vazduhu. Zraci Sunca koji uspeju da se probiju između oblaka, gube svoju snagu u naletu hladnih vetrova. Čini se da nema ničeg više u beloj ravnici.

Ipak u moru beline, čije čvrste talase su vetrovi povremeno pomerali u smeru kojim duvaju, postojali su se tragovi. Onaj ko je njih napravio poznavao je put kojim ide. Iako je duvao hladan vetar njegovi koraci su bili odmerani i stabilni. U njegovom hodu nije bilo posrtanja. Naleti vetra su bivali vušestruko jači, ali ni tada koraci se nisu promenili.

Polako jedna senka izranja kroz belu prašinu koju su vetrovi nosili. Kad bi nalet vetra oslabio, u pauzi koju vetar čini da napuni svoje mehove, pojavio bi se lik koji se kreće. U velikom prostoru koji je oko njega, on ne izgleda velik, iako ima visinu preko tri metra. Ta visina mu i daje tu snagu sa kojom se lako kreće po dubokom snegu, kao da ne oseća vetar. Nekog slabijeg bi vetar i samim svojim sviranjem naterao da se tetura dok hoda. Uz tu snagu štitila ga još duga i gusta dlaka koja mu prekriva telo. U tom pokrovu tek je deo lica mogao da se nasluti i velike gole šake.

Prilika je nastavila da se kreće prema poznatom cilju, da potraži zaklon gde će se skloniti od oluje. Za kratko vreme u velikoj beloj ravnici, bez traga da u njoj nešto postoji, on je našao zaklon. Svojim dugim rukama odbacivao je sneg koji se nakupio na mestu koje je prepoznao. Svom snagom je podigao predmet nalik na manju tablu lima i njime odbacivao sneg. Ubrzo je ušao u prostoriju koja spolja nije mogla da se nasluti. Bio je to deo zgrade koji je odavno bio zatrpan pod snegom. Unutra nije mogao da se probije trag svetla kroz debeo sloj snega.

Nije ni belina od snega mogla da prođe kroz prolaz koji je brzo bio zatvoren za njim. Ipak svetla je bilo u prostoriji.

Ono je dosta bledo stizalo negde sa zidova prostorije.

Bile su to lampe ispunjene gasom koji svetli bez energije koja ih pokreće. One daju svetlost dugo vremena od kada se tu nalaze, iako ih niko odavno nije menjao.

Bledo svetlo je dalo priliku onome ko je našao zaklon, da se rasonodi u toj prostoriji. Nakon preturanja i pomeranja predmeta koje je odbacio, pažnja mu se zadržava tamo gde je video slike. Bile su to novine koje su na svojim prvim stranama izbledele od dugog stajanja. Dok ih je preturao po šakama na jednom delu se zadržao.

Izgledalo je da ih na tom delu pažljivo čita. Krupnim slovima ispod njegovih prstiju bilo je napisano.

Dnevnik 03. avgust 20 (broj se ne vidi od prsta).

„Problem otopljanja možda bude neplanirano rešen! Mnoge probe koje se čine sa atomskim oružjem donele su nam sneg u ovo doba godine. Ako se te probe nastave i padavine mogu da se nastave nekontrolisano dugo!“

Zadržao se neko vreme na toj strani, a onda naglo odbaci novine, pa one padoše pored zida dižući oblak prašine. Potom se opruži na starom dušeku preko kojeg su mu noge do kolena ostale na podu. Prošlo je kratko vreme posle kojeg nastade tišina napolju. Ona kao da ga je pozivala da izađe. Protegao se i izašao, pa brzo poče da gazi po dubokom i smirenom snegu.

U njegovoj svesti još je bilo tragova slika koje je video u novinama. Nekim delom svoje svesti mogao je da dokuči uzrok svog postojanja na tom mestu. Mnogo je vremena prošlo i mnogo je predaka imao, koji su nekada živeli na visokima planinama. Tamo su se oni krili od ljudi. Istih onih ljudi koji su stvorili uslove da se njegovi preci nastane na mestima gde nikada ranije nisu živeli. Nije znao da li za to treba da im bude zahvalan ili treba da ih žali, jer njih više nema.

Rea Sartori - Poslednji Sarin svet

Izašla je zadovoljna iz „ Refreshing salona“. Pogled u ogledalo govorio je da je tretman bio uspešan. Trudila se da održava sebe u formi, da uvek bude sveža i odmorna. Dan na poslu bio je jednako sterilan, kao i uvek. Znanje koje je posedovala bilo je i genetski usadjeno u nju, nije joj predstavljalo poseban napor da radi to što radi. U laboratoriji za ispravljanje retkih anomalija kod humanih genoma koji su se koristili u reproduktivne svrhe mogla je svoj kapacitet da iskoristi maksimalno. Povremeno bi se pojavljivali neželjeni efekti pri kreiranju novih beba. To se moralo redukovati. U odredjenom trenutku, pre same primene genoma, ako bi se uočila anomalija, njen tim bi pokušao da nadje rešenje za potpuno uklanjanje anomalije ili njeno svodjenje na prihvatljiv nivo. Znala je dobro da je više puta stručnjacima promaklo da na vreme uvide

anomaliju. Takve bebe bi ipak odlazile u dalji tok, prolazile kroz proces odrastanja, učenja i pripreme za život. Dešavalo se da su morali neke od njih da „resetuju“ u kasnijim stadijumima odrastanja. To je znalo da bude prilično stresno. Njen posao je bio da se takvo „resetovanje“ svede na minimum.

Zračila je. Osvežavanje je bila jedna od stvari u njenom životu koju je posebno volela. Bar jednom nedeljno bi svraćala u salon, uglavnom petkom, pred slobodan vikend. Mada je odlazak na mini odmor mogla sebi da priušti i neosvežena, ipak se bolje osećala kad u virtuelnu stvarnost udje s osećajem „kao nova“. Već neko vreme je primećivala taj čudan nemir kod sebe, kao da nešto nije u redu, kao da se centralni nervni sistem destabilizovao. Mogla je da proveri u svojoj laboratoriji kompletnu sliku. Nije to želela da uradi. Imala je osećaj da će joj autoritet hladnokrvnog naučnika opasti tim činom. Ipak je bila šef laboratorije i nije mogla sebi da priušti taj rizik. Zato je bila rešena da ovaj vikend otputuje na ostrvo Eros. Htela je da da svom telu odušak, da se potpuno raspusti i uživa u neobuzdanom seksu.

„Oh, Lorde, hvala ti na tome! Hvala ti na toj predivnoj mogućnosti da biram kako ću, gde ću, s kim ću uživati u svojoj telesnosti!“, pomisli ona, nasmešena pred svojim odrazom.

Iste večeri, potpuno naga, ušla je u svoj „kovčeg“. Spustila je poklopac, unela potrebne podatke u displej i zadovoljno pritisla Enter. Automatski je zatvorila oči i putovanje je otpočelo...

Čamac je pristao uz obalu. Predivni peščani nanosi, zlatno bele boje, milovali su joj stopala dok je izlazila iz čamca. Ruku joj je pružio preplanuli „domaćin ostrva“.

„Izvolite, madam! Idemo na Vaše omiljeno mesto. Čekaju Vas prijatelji.“, reče on, ne skidajući osmeh s lica.

„Plastični osmeh s lica.“, pomisli ona.

Istog trena se zgrozila nad svojim mislima. Nije shvatala odakle joj dolaze tako nervozne i pritajeno nezadovoljne misli. Opet je uvidjala oprečnost između svog delanja i mišljenja. Bio je to znak da nešto ne štima, da je nešto u njoj pomeren. Ipak, samouvereno je krenula za „domaćinom“. U velikoj dvorani ostrvskog svetionika čekalo je na nju nekoliko savršeno oblikovanih muških primeraka.

„Lorda im! Čak i ne treću dok ih ja ne dodirnem. Program funkcioniše perfektno. Sjajno! Svaki ima na grudima mali ekran na kojem se mogu pregledati mogućnosti upotrebe istog. Savršeno oblikovan penis. Hmm... Jezikom čini čuda. Ovaj je nešto obdareniji i nekako siroviji, kao artefakt... Hahahaha!“

Misli su joj se nepovezano rojile glavom. Nije uspevalo ništa od ponudjenog da je zainteresuje za malo orgijanja. Jednostavno je ostajala hladna na sve.

„Drugi put ću pokušati s dodatnim stimulansima.“, pomisli ona dok je izlazila, prilično nezadovoljna, iz „kovčega“.

Putovanje je bilo potpuni promašaj. Bila je ubedjena da joj to treba. Očito bejaše ozbiljno omašila. Pogledala je na svoj merač vremena. Blinkalo je svetlo na njemu i na ekranu se ispisivalo ime: Andrej.

„Strašno! Potpuno sam zaboravila da će Andrej večeras svratiti da mi donese onu iskopinu.“

Ona požuri u sobu da se prikladno obuče. U prolazu, jednim dodirrom na sigurnosni uređaj, otključala je vrata. Na ekranu se pojavi slika Andreja koji ulazi. Smešio se. Uvek je uspevala da sekund pre njegovog dolaska otvori. Kao da je u sebi samoj imala alarmni uređaj.

„Andrej! Sačekaj me trenutak!“, doviknu ona iz sobe.

„Da te nisam uhvatio na izlasku iz „kovčega“?“, našali se on, kao da je znao.

„Hmmm... Da...“, progundja ona nejasno.

„Ta tišina mi govori da nisi bila zadovoljna uslugom „kovčega“. Zašto ne nabaviš sebi Papija? Lepo sam ti rekao da ta mala, čupava, robo-životinja, može da ti ulepša svakodnevicu!“

„Za ime Lorda! Ostavi me na miru, Andrej! Rekla sam ti da ne želim da budem jedna od tih žena. Baviću se naukom i kad se povučem iz aktivne službe. Nikada neću svesti svoj svet na Papije!“, odvrati ona nervozno.

„Sara, u priličnoj sam gužvi večeras! Čeka me nekoliko takvih dama da im popravim Papije pre vikenda. Ostaviću ti knjigu na stolu, pa je ti prouči. Molim te, vrati mi je do nedelje uveče! Moram već u ponedeljak da je predam u Arhiv. Ne želim da rizikujem otkaz!“

„Ok. Hvala ti na usluzi! Zaista me zanima kako to izgleda. Nikada nam nisu davali da zavirimo u taj svet. Nešto me vuče da konačno zavirim među naše pretke.“

„Luda žena! Naučnik! Sve mora da istraži, makar od toga nemala nikakve koristi. Bolje bi se provela u „kovčegu“ da si pametna!“, dobaci on izlazeći.

Sara je ponovo zaključala vrata. Prišla je neobičnom paketu, uvijenom u svilu. Razvila ga je i prvi put u svom životu ugledala papirnu knjigu. Lagano, skoro kao da dodiruje kakvu relikviju, okrenula je prvu stranu i počela da čita. Pred zoru, zatvorila je knjigu. U glavi su joj se i dalje rojile poslednje reči iz knjige „Svila“,

nekog Alesandra Barika, koji je jednom, negde daleko u prošlosti, voleo...

„Povremeno, za vetrovitih dana, spustio bi se do jezera i provodio sate posmatrajući ga, jer mu se činilo da pred sobom vidi, ispisan na vodi, neobjašnjiv prizor, blag, koji beše njegov život.“

Sara spusti knjigu, uredno uvijenu u svilu, na stočić pored kreveta. Rukavom otare suze s obraza. Iz fioke izvadi mali zamotuljak, odmota ga, ubaci tabletu u usta i proguta je uz čašu vode.

Na ekranu svog personalnog računara ona ostavi kratku poruku:
„Ljubav je i život i smrt. Ovo je bio poslednji Sarin svet.“

Mladen Marković - Dan kada je sunce palo na zemlju

Dan je bio nesnošljivo topao. Nad ogromnim zelenim okeanom krošnji što su se pružale u nedogled prema plavičastim planinama odjednom zavlada mrtvačka tišina. Samo se nekoliko velikih ptica otisnulo sa grana u plavetnilo neba i stalo da obleće iznad jedne velike čistine gde kud načičkane busenima sasušene trave na kojoj se uzburkani oblak prašine lagano slegao.

U polju se začu režanje, tiho i preteće, a potom i šuškanje mekih šapa po sasušenim vlatima. Čovek koji se tu našao nemo je posmatrao užasni prizor; ogromna mačkasta zver vukla je kroz prašinu u svojim sabljastim zubima gomilu krvave mase koja je samo izdaleka nalikovala ljudskom biću. Iz njegovih očiju nije se moglo pročitati da li je to što oseća bio strah ili bes. Nepravilne crte na njegovom grubom licu bile su iskrivljene u neljudski grč. Jedva da je prošao dan od kako su lovci iz njegovog plemena koje obitava u krševitim brdima na južnom obodu velike šume povelili tek stasale mladiće u svojevrsnu inicijaciju. Setio se njihovog gromoglasnog pokliča kada su im u ruke data koplja – znak da su odrasli u muškarce – i njihove nepokolebljive volje da se kao takvi dokažu svom narodu. Podelivši se u manje grupice, raštrkali su se kroz pravcati lavirint stabala rešeni da oprobaju blagoslov plemenskog vraća u lov. Međutim, u tmuni pod krošnjama, njegova dva saplemenika i on, poneti osećajem nadmoćnosti koju pruža brojčanost, udaljili su se od drugih a da to nisu ni primetili. Nisu čak ni obraćali pažnju na zlokobnu tišinu koja je nastupila. No, jedan od

njih ubrzo je zapazio dve tačke koje su smaragdno sijale u tmni. Sledećeg trenutka iz žbunja je izletela zver i poput besne furije se obrušila na njih. Glasni urlik smenio je užasavajući smrtni ropac jednog od njegove braće. Njegov preostali drugar je hitnuo koplje na masivna pleća koja su se prelivala u senkama, a potom su se obojica dali u beg. Ali, trud im beše jalov; čim su se bosim stopalima dotakli čistine za njima se sjuri ogromni tigar i baci se na drugog nesrećnika. Čovek, svestan da ne može umaći, dočeka tu gromadu od mišića i kandži u momentu kada se obrušila na njega. Poslednjom snagom očajnika uzmahivao je kremenim nožem na zver, ali svaki mu je napor bio izlišan. Moćne čeljusti zarivale su se u vrat i telo rasecajući meso i drobeći kosti. Ostao je još samo on, Gor'Na, lovac iz horde* Altahi.

Zla kob je nad njime ovog dana, mislio je. U osvit zore bio je kopljonoša svog plemena koji je sa mladima slavio život. Sada, vredeo je koliko i zec uhvaćen u zamku, čekajući gnusnu smrt za koju je znao da ga neće izbeći. Čvrsto je stegao svoje koplje žilavim rukama kada primeti da ga dva smaragdna oka fiksiraju tu gde stoji. Mrmljajući sebi u bradu, zakljinjao se manima** svojih predaka da neće umreti a da ne pokuša da povede u smrt i svog ubicu, iako je duboko u sebi znao da kameni vrh koplja ne vredi ništa naspram razularene snage zveri. A ona, evo, već se lagano približava, vrebajući svoj plen. Naperio je koplje prema tigru koji kao da ga je čikao svojim režanjem koje obećava smrt. Potom urlik označi početak napada našta hrabri lovac na mamute jedva primetno zadrhta. Za tren oka uzmahnuo je svojim kopljem. Ali, u momentu kada se tigar spremao na skok, njegove moćne čeljusti se zaklopiše; on načuli uši i zastade. Potom poče da tupo zvera okolo i da lagano uzmiče pred zbunjenim čovekom koji se tih trenutaka pitao kako još nije mrtav. Sledećeg trena u očima ogromne mačke ugasnu ubilački plamen a na njegovo mesto dođe neka nejasna bojazan. Zver frknu prema svojoj žrtvi, uzmahnu glavom i ubrzo nestade među stablima, ostavivši zabezeknutog čoveka da nemo stoji kao skamenjen. Njegovo gotovo nago telo ponovo prodrmusu drhtaj i naposletku on spusti koplje i uzdahnu. Šta god da je nateralo zver da tako bezglavo utekne i ostavi svoju lovinu nije mu tog časa bilo važno. Važno je bilo samo da je živ... On... Gor'Na... od horde Altahija...

No, nekoliko slabašnih otkucaja srca potom, pažnju mu naglo privuče neko čudno brujanje... Glasno i udaljeno... Kao da dolazi odozgo. On se trže i pogleda ka svodu; plavetnilo vedrog neba lagano je poprimalo neku grimizu nijansu koja se mešala sa bojom plamena a samo sunce učini mu se sjajnije. Gor'na poče da žmirka mada još nije skretao pogled. Naposletku, nebom se pronese

grmljavina a sunce kao da se raspali; delovaše kao da se od danonosne zvezde odvoji jedna plamena suza a njen bljesak proguta svaku drugu svetlost. Gor'Na zakloni oči svojim kosmatim rukama ali, kada ih je opet otkrio, video je nešto poput vatrenog koplja kako stremi na dole. No, mešto da beži, strah pomešan sa tupom radoznalošću prikova mu stope u mestu. Plamena lopta buktala je kroz vazduh nekoliko trenutaka i potom se uz gromoglasnu eksploziju zakucala u šumu – svega ligu ili dve od zabezegnutog lovca. Plamen bljesnu belom svetlošću a Gor'Na pokuša da pokrije uši usled praska. On dreknu i pade na zemlju kada ga neka sila nalik snažnom naletu moćnih vetrova odbaci iz mesta. Video je kako se veliki stub dima i vatre uzdiže poput gigantske kobre koja širi svoj lepezasti vrat. On stade da se koprcu po prašini u bezuspešnom pokušaju da ustane, a kada se konačno uspravi, poče da beži kao bez duše. Sve oko njega pretvorilo se u metež; padala je vatrena kiša od kamenja, stenje i drveće padali su na zemlju i razbijali se. Jato preplašenih ptica oduvao je nalet ravan tajfunu, a samo nebo se naglo pomračilo. Oblaci dima uvijali su svoje pepeljaste pramenove poput strašnih zloduha koji se kote u košmarima ludila kada plamen utihne u noći a vračevi bacaju kosti uz koje prizivaju seni mrtvih.

U momentu kada ga je zamalo smlavila stena koja munjevito pade tik uz njega, on stiže do jednog kamenitog krša obraslog u mahovinu i baci se među gromade. Stena pogodi mesto sa kojeg se samo treptaj oka ranije odbacio snažnim nogama i umalo ga ne prikuca za otkriveni zaklon. Sklupčavši se poput deteta, osećao je kako mu se duša odvaja od tela dok je udarni talas nosio kamenje i grane koje su ga zatrpavale. Nikada pre njegova čula nisu iskusila ovakav užas. Tigar mu se činio kao ništavna napast spram ovakvog razaranja koje je čupalo šumu iz zemlje. Zar se nebesa slomiše pod stopama Oca Sunca koji pade da i sam pogine i svojom lučom spali vasceli svet? No, u svojoj primitivnosti nije mogao, i da je hteo, da zamara svoj prosti intelekt takvim pitanjima. Smrtonosna oluja je prošla jednako brzo kako je i došla a on, još uvek nesvestan i prostora i vremena, počuta koji moment dok sve ponovo ne zamuče. Zatim stade da razmiče grane i šljak koji ga je pokrio maločas pa izmile iz svog skloništa. Stene među kojima je našao zaklon bile su iskrzane. Ogolela stabla skršenih grana stajala su kao grobni belezi a svuda je padao pepeo, poput snega na povetarcu. Lovac načini nekoliko koraka hramajući; jedna kamenčuga izazvala je na njegovoj butini krvavu oteklinu. Krv iz razbijenog čela slivala se niz njegov vrat i široke grudi. Umalo se ne srušivši, on zastade nem pred prizorom. Činilo mu se da je sam život istrgnut iz zemlje nad kojom se sada nadvijalo mrškasto nebo gde se sunce više nije dalo nazreti.

Zakoračio je unazad u svoj toj buri pomešanih osećanja želeći da ode odatle. Potražiće svoju sabraću za koju se nadao da su još uvek u životu. Da. I vratiće se sigurnosti svoje kolibe. Svuda samo ne ovde – tamo je želeo da bude. No, njegove stope kao da otkazaše poslušnost razumu, a on polako pođe nazad u istom pravcu iz kojeg je maločas pobegao. Korak za korakom, svaki beše bolan i težak. No, uskoro lovac zaboravi na bol koji mu je pričinjavala povređena noga i poče da osmatra oprezno. Bio je ranjen i nenaoružan, i uz to sam. A usamljenik je ovde predstavljao lak plen. Ali, zverinja više nema. Bar u to je bio siguran.

Gor'Na je bio srednjeg rasta poput ostatka njegovog naroda. Njegova ramena bila su široka a ruke mišićave i snažne. Vitki struk kao da mu se nastavljao u uskim kukovima koje je pokrивao komadić uštavljene kože, a noge su mu bile tanke ali užilavljene. Lice koje su karakterisale široke vilice i izraženi čeonni lukovi činilo je da više nalikuje kakvom divljem stvoru nego li čoveku, a svaki njegov pokret uprkos zadobijenim povredama odavao bi hitrinu i spremnost koja prevazilazi ono što će potonji sinovi civilizacije nazivati živošću. Trgao je jednu skršenu granu koja će mu poslužiti kao batina i krenuo. Niko nikad, pa ni on sam, neće znati reći šta ga je tih trenutaka mamilo napred. Hramao je, klizeći po košmarnom krajoliku pogledom otupelim od vrtoglavice, sve dok teren ne poče da prelazi u blagi pad kao da se spušta u kakvu dolinu. Njome se širio gust oblak dima čija ga je ljutina ujedala za oči. No, odjednom se oseti nekako čudno, lako poput pera, kao da je nošen nečijom nevidljivom rukom. Iskrsavao je i nestajao u tim lelujavim pramičcima poput fantoma. Uskoro se dim i razvejava, a Gor'Na zastade kao po komandi. Odatle je mogao videti udubljenje nalik jami kojeg tu ranije ne beše. On se lagano primače obodu.

Beše to krater, dubok preko dvadesetak koraka, savršeno kružnog oblika i kosog pada. No, ono što se naziralo u njemu učini da lovac zine tupo. Na mesto umiruće zvezde koju je očekivao da vidi izdisala je čudna magličasta tvar i stremila na gore nalik vretenu, a iz te se neprirodne izmaglice mogla videti nejasna figura. Lovcu se iz daleka učini nalik kumirima*** koje su Altahiji podizali svojim bogovima. Uprkos upozorenjima koja su mu se rojila u umu, počeo je da se spušta dole. Želja da vidi šta je to što je uništilo njegov mali svet bila je jača. Usporio je hod kada se našao u neposrednoj blizini misteriozne figure. Ali, ono što je usledilo zatim učinilo je da se ranjavi lovac ukopa u mestu. Iz prva je delovalo da ljudska prilika pognute glave kleči na jednom kolenu, oslonjena na svoje pesnice. Ali, najednom, u njoj se nazreše znaci života, a pred uzneverenim lovcem se uspravi pravi pravcati kolos. Izgledao je kao čovek, ali

takav čovek nikada nije gazio prahom zemlje. Gor'Na jedva da mu je dosezao nešto iznad pasa. Njegovo potpuno nago telo bele puti bilo je sazdano od snopova vretenastih, punih mišića, gotovo bolesno simetričnih. Lice mu je bilo maska vanzemaljske lepote – a beše strašno. Na njemu su dva oka blistala poput uglačanog ahata, a kosa mu beše duga crna griva. Lovcu jezik udari u nepce. Njegov pogled pun neverice na tren se ukrsti sa neizdrživim pogledom diva u kome se ogledaše nedokučive tajne i vanvremenska mudrost. Ali, u tom pogledu nije se dala nazreti ni trunka ljudskosti. A ni milosti.

Div zakorači napred našta lovac načini korak unazad. Činilo mu se da će mu srce iskočiti iz grudi. No, div se nije zaustavljao a Gor'Na, koji se blizu smrti tog dana našao već nekoliko puta, instinktivno zamahnu svojom batinom pa uputi udarac ka divovom pločastom truhu. No, batina puče poput trule grančice o jednu golemu šaku koja polete poput zmije i zgrabi nemoćnog lovca za vrat podigavši ga sa zemlje kao da je perce. Iako se divljački borio protiv tog gvođenog stiska, Gor'Na naposljetku pogleda u oči koje su sada tinjale poput crne vatre. Njegovo batrganje uskoro se umiri a izraz mu posta staklast. U jednom momentu učini mu se da tone u mračnu izmaglicu van vremena i prostora. No, u njoj počese da se rađaju oblici, isprva ništa više stvarni od pričine koja ih je kotila. Odnekud zasija rastopljena magma prkoseći mraku, a svaki put kada bi odjeknuo udarac čudnog malja, plamen bi zaiskrio belo rasipajući se poput zvezdica u prvobitnom haosu. Magma je postajala čvrsta, uobličavala se u nešto što naposljetku zacvile kada bi bačeno u led. A taj spoj leda i vatre tada beše ponet snažnim rukama; novo blistavo oružje koje je presecalo meso i kost i žile. Ta čudna vizija postade gotovo opipljiva, i Gor'Na posvedoči nesanjanom usponu svoje rase. Poput mrava ljudi su jurcali tamo amo gradeći čudne kolibe od kamena koje su se u neverovatnim oblicima uzdizale ka nebu blješteći poput zažarenog ugljevlja na suncu. Gledao je ljude, odevene u čudnu sivu odeždu koja je odbijala sunčeve zrake. Video je uzdizanje ovog palog boga i sudare hordi koje jašu na tankonogim zverima dok se na njihovim kopljima vijore čudni znaci. Gledao ih je kako umiru i krvare u blatu, dok se nad njima nadvija olovno nebo poput znamenja sila koje će se tek zvati ratom. Osećao je svu patnju i bol i sumanutu želju za ubijanjem kakva ne beše svojstvena ljudskoj rasi. A onda usledi pad čovekov i oblak otrovnog crnog dima koji prekri nebo, preteći da poguši sve živo na zemlji. Za njime uslediše kolosalne plime koje su nosile smrt svetu. No, video je i novi uspon čovekov koji će u čudnim čamcima leteti nebom, dok zemljom koju će prekrivati sivkasta tvar ljudi gone beživotne naprave čija brzina daleko prevazilazi i najbrže zveri. Video je i

čoveka u čudnoj odeći pod kukastim simbolom koga nebrojeno mnoštvo pozdravlja visoko podignutom rukom, i plamene suze koje će padati s neba rušeći kamena naselja crvenih krovova u zaglušujućoj grmljavini. Bogovi će biti zaboravljeni a zemlja pusta spram jada koji će odrešiti ljudske ruke. Poslednje što mu se ukaza beše čovek koji leti prazninom među zvezdama u nečemu što naliči santi leda. A potom sve poče da nestaje i da se rastapa.

Tada gigant podiže svoj pogled ka mrškastom nebu.

„Baciste me dole i time ste izgubiste bitku“ odjeknuo je njegov gromki glas u prazninu svoda „Survaste Mene u prašinu, i time gurnuste svet u kaos... Jer Vaš je sklad krh koliko i Vaša tvorevina, a Ja ću podići sebi tron na njenom vrhu! Vaš svet će goreti! A na njegovim razvalinama Ja ću izgraditi bolji!“

Rekavši to, on pođe prema ivici kratera. Zlosrećni Gor'Na je ostao da leži u pepelu i prašini, očiju užasnutih i uperenih u nebo. U njima se više nije nazirao ni tračak razuma. Njegovi udovi bi se čas trgli, čas opustili, a isprekidani dah lagano je slabio dok naposletku sasvim ne utihnu, a celo se njegovo telo potpuno umiri.

Tajanstveni div izbi na površinu i osmotri. Pred njime je ležala razorena pustoš. U obličju čoveka je pošao, ali nije ljudska prilika zašla među skršena stabla, već nešto dugo i vijugavo odgmiza kroz prah i uskoro se stopi sa sumrakom. Zlokobna tišina avetinjski se izrugivala kroz tamu, noseći sa sobom šapat koji prethodi lavini. A duga noć nadvijala se nad snenom zemljom.

*Horda – pleme, skup više porodica, upotrebljava se i u značenju reči 'vojska'

** Mani – duše davno pomrlih ljudi i predaka (prema starim verovanjima)

***Kumir – idol, kip rađen u drvetu ili kamenu, najčešće predstavlja nekog boga

Miroslav Pavlović - Ogledalo

Emilija se šminkala veoma dugo, svakoga dana, tražeći način da svoj izgled dovede do savršenstva. Iako joj je muž govorio da preteruje, nikako nije bila zadovoljna onim što vidi u ogledalu. Evo i danas, muči se da popravi šminku iznad levog oka. Nekako joj je

izgledala mutnija od desnog, slabije izražena. Ili je to samo njoj, jedva vidljiva senka slala neku lažnu sliku, koju u svojoj svesti nije mogla da definiše.

O Ovo mi ogledalo nije baš najbolje, ne znam šta je s njim? Nikako mi ne reflektuje lik u pravom svetlu, čak mi se čini kao da je malo iskrivljen. Na kraju, zašto ga ne bih promenila? Mislim da bi to bilo pravo rešenje. Ionako je kupljeno odavno, a i dosadio mi je ovaj kičerajski ram na njemu □ govorila je, mrmljajući sebi u bradu.

Sećala se – tačno pre dvadeset četiri godine muž joj ga je kupio za prvu godišnjicu braka. Poklonivši joj, poželeo je da joj dugo godina služi na njihovu obostranu radost. Nije znala zašto, ali tada, mlada i neiskusna, nije primetila da sa ogledalom nešto nije u redu.

– Zar je moralo da prođe toliko godina pa da to primetim? – reče glasno, da se i sama trže.

U Ne, ipak ću morati da kupim drugo, □ nastavi malo tiše, zagledana u svoj lik □ ali, kako ću mužu da objasnim zašto mi treba novo, kad će on ravnodušno reći da je staro sasvim u redu. Moram izmisliti razlog zbog čega ga kupujem, ustvari, što više razmišljam, ništa mi pametno ne ide u glavu. Možda će najbolje biti da ga razbijem? Kazaću da mi je ispala bočica sa parfemom, odskočila, udarila u ogledalo i...

Uzela je jednu takvu bočicu, zamahnula i kad je htela da je hitne prema ogledalu...

Č Šta to nedostaje ovom ogledalu? □ začu nečiji glas. Nemate potrebe da ga razbijate.

Okrenula se, u kupatilu nije bilo nikog. Muž je bio na poslu, deca više nisu živela sa njima. Definitivno, bila je sama u kući. Zastala je na trenutak zagledana u svoj odraz, iluzorno shvatajući da taj glas dolazi baš otuda, s one strane.

i Draga gospođo, nemojte da se nervirate, evo učiniću vam jednu malu uslugu, □ začu se glas iza ogledala, □ ja sam profesionalni kozmetičar, pređite ovamo kod nas, našminkaćemo vas najbolje što umemo bez ikakve nadoknade, mislim da će vam se svideti.

Kao hipnotisana, sve vreme je gledala u ogledalo, ne shvatajući šta se dešava. Više nije imala snage da se odupre svojoj nedefinisanoj želji da vidi svog sagovornika.

Čvrsto je stezala bočicu parfema, dok je drugom rukom mahinalno dodirivala kosu i zažmurevši udahnu duboko, kako bi odagnala ovu neobičnu halucinaciju. Posle nekoliko trenutaka, otvorivši oči, pogledala je s nevericom mesto na kome stajalo ogledalo. Zapanjila se. Nije ga više bilo. Stajala je pred nekim bleštavim vratima koja su se odjednom tu stvorila. Sve se događalo

kao u nekom snu iz koga je svim silama pokušavala da se probudi, međutim, osećala je kao da posmatra neki neobičan film u kome je njoj dodeljena glavna uloga.

□ Izvolite gospođo, uđite slobodno, □ trže je glas.

Još uvek u transu, uhvati kvaku, otvori vrata i uđe unutra. Prostorija je bila prostrana i svetla, i stvarno je ličila na kozmetički salon. Nekoliko mušterija je već sedelo u stolicama. Šminkeri, pedikiri i manikiri čuteći i sa uživanjem radili su svoj posao. Momak koji ju je pozvao, uhvati je za ruku i pokazavši na praznu stolicu, reče joj da sedne. Opčinjena ovim prizorom poslušala je naređenje, očekujući šta će dalje da se desi. Šminker je pogleda oči, nasmeši se, a onda, uzevši pribor otpoče svoj umetnički rad. Osećala je toplinu od dodira mekanih, spretnih ruku ovog divnog momka. Obuzimala ju je neka prijatna jeza i prepusivši se trenutnom uživanju, poče lagano da tone u nekakvo blaženstvo, iz koga nije želela da se probudi. Nije znala koliko je sve to trajalo, dok...

□ Završili smo gospođo, □ trže je glas šminkera, l možete ustati i pogledati se u ogledalu. D Mislim da izgledate božanstveno.

Nije se ni pomerila. Želela je da ovaj zanos potraje što duže. Međutim, kada se malo pribra, pride velikom ogledalu koje se nalazilo u dnu prostorije i u trenutku se zbuni. Umesto svog lika, ugledala je jednu neobičnu prostoriju, koja joj je ličila na kapelu. U sredini, na platou, stajao je odar. Zagledavši se malo bolje, vide lepo obučenu i do perfekcije našminkanu ženu, koja je ležala na njemu. Žena je neverovatno ličila na nju, pa onako zabezegnuta sama sebi postavi pitanje:

Č Da li je moguće, pa ovo sam ja, šta se ovo dešava sa mnom, nisam valjda mrtva? Pa ja uživo posmatram svoju sahranu.

Kao na nekom trodimenzionalnom filmskom platnu, pred njom se odigravao ovaj čudan događaj, ali, šok je tek usledio kada je ugledala svog muža. Stajao je pored odra i primao saučešće od njene prijateljice Goce.

i Emilija je danas neverovatno lepa, dragi moj Mićko, kako je divno našminkana, samo što ne progovori. I kako to izneneda, šta joj se desilo? □ ljubopitljivo je govorila njena najbolja prijateljica, ne ispušajući ruku njenog muža.

) Lekar kaže da je srčani udar □ začu muževljev glas.

i Našao sam je pored ogledala našminkanu i sređenu, kao da je izašla iz kozmetičkog salona, a znam, nikada nije umela tako perfektno da se našminka. Kao da je znala da joj je zadnje, jutros je to uradila do savršenstva.

Baš tako dragi moj Mićko, šta ćeš, sudbina, ali, ako se koji put osetiš usamljenim, pozovi me na kafu, da popričamo malo, biće ti lakše da prebrodiš ovu iznenadnu tragediju □ govorila je, ne baš žalostivo, gledajući njenog muža pravo u oči.

i E nećeš kućko, nisam se pošteno ni ohladila, a ti već bacaš udicu na mog muža! Pokazaću ja tebi! □ histerisala je Emilija, stežući pesnice.

Tek tada je primeti da u ruci još uvek drži onaj isti parfem, kojim je htela da razbije ogledalo. Zamahnu svom snagom i baci ga, ciljajući na svoju dojučerašnju prijateljicu Gocu. Ogledalo ispred nje se rasprsnu u paramparčad i ona odjednom oseti nečiji dah na svom licu.

i Emilija, Emilija, hajde dušo probudi se, šta ti se to desilo? Hajde, mila moja, tebi se izgleda samo snizio pritisak i zavrtelo ti se u glavi “ govorio joj je muž, milujući je po obrazu.

□ Hajde, skuvaću ti kafu, videćeš, biće ti bolje.

Gledala je u muža uplašeno, ne znajući šta joj se dešava.

i Našao sam te u kupatilu pored razbijenog ogledala, bila si kao u bunilu, stalno si nešto mrmljala i pominjala onu tvoju Gocu.

i Mićko, mužiću moj, ja sam razbila ogledalo, omaklo mi se. Ne znam, htela sam samo da se našminkam, ali... □ drhtavim glasom šaputala je Emilija.

Mićko ju je sve vreme nekako zaljubljeno posmatrao i smešeci se rekao:

O Dušo, pusti sad ogledalo, kupićemo drugo, a i vreme je da nešto u kući promenimo. Znaš, ni meni se u zadnje vreme nimalo nije sviđalo.

Mislim, srećo, da si učinila nesmotren, ali, pravi potez.

Marat M'saev Daan - Ostrvo bez nade

Više nisu mogli da se sete koliko je vremena prošlo u zatočeništvu. Svaki dan bi dobijali neke nove zadatke da rade po Ostrvu. Jednostavno nije bilo lako biti rob. Sve više i više su gubili razum. Jedina stvar kojoj bi se svaki dan radovali bile su pomije koje bi dobijali za obrok. Da, to je bilo jedino čemu su se radovali. Nada da će nekada napustiti Ostrvo bivala je sve manja, skoro nikakva. Šta više, nisu znali ni gde je to Ostrvo. Pokušavali su da saznaju od njihovih „gospodara“ gde se to nalaze ali nakon nebrojenog

bičevanja kao odgovora na postavljeno pitanje su naučili da je bolje da budu gde jesu bez nekog novog zapitkivanja. U nekoliko navrata su imali prilike da vide i pobune zarobljenika u želji da pobegnu. Avaj, pirata je ipak bilo bar deset puta više i čak korišćenje Moći ne bi pomagalo jer u svojim redovima oni nisu imali samo razbojнике i lopove. Imali su osećaj kao da mogu da predvide šta će se desiti. Bilo je priča da je Upravnik jedan od jaćih magova koje je svet ikada video, neki su pričali da čak ni ne živi na Ostrvu već ga posećuje samo noću, da ima sposobnost da Putuje kroz dimenzije. Čitali su i čekali.

Sam kamp je bio veoma prostran, bar se njima tako činilo. Na samom severu do oboda šume su se nalazile barake u kojima su pirati spavali, na istoku oružarnica i kuhinja, na jugu opet barake a u centru su bile njihove ćelije i zgrada Upravitelja. Na zapadu su se nalazili dokovi i okean. Sve građevine su bile sagrađene od drveta i kamena. Jedan veći deo robova bi krčio neprohodnu šumu za gradnju brodova i novih građevina dok bi drugi radio u Kamenolomu smrti na istoku kampa. Da, Kamenolomu smrti jer je ogroman broj robova tu izgubio svoj život, što od teškog rada, što kao kazna za neposlušnost. Pirati su imali svoju kopnenu verziju „šetanja po dasci“ gde bi neposlušne bacali u provaliju. Valjda im je davljenje i hranjenje morske nemani vremenom dosadilo pa su uživali da slušaju kako koske pucaju pri udaru tela o tlo. Manji deo robova bi radio na brodogradilištu dok je najmanji obavljao razne poslove po samom kampu.

Bilo ih je šestoro u družini i uglavnom ih nisu razdvajali već bi stalno dobijali iste zadatke jer su pirati primetili efikasnost njihovog međusobnog pomaganja u radu. Od svih robova svoje zadatke bi često uradili najbolje i najbrže. Nekada bi čak dobili i nagradu da ostatak dana budu slobodni i da sede negde u kampu i da se prže na suncu ukoliko ne bi uspeli da se dokopaju hlada na vreme. Tu privilegiju nije imao svako i ostali robovi ih nisu voleli zbog toga. No, to nije bio njihov problem što su bili nesposobni da svoje zadatke obave kako treba ili da se bar malo bolje organizuju i pomognu jedni druge. Na kraju, ipak su se oni poznavali od pre i zajedno su zarobljeni i prodati u belo roblje.

Šuškalo se da će veći deo pirata napustiti Ostrvo i otići u nove pohode u Ratu duša. Bio je to rat, veliki rat u kojem su učestvovalе nacije sa pet kontinenata. Teško je bilo biti neutralan u tom ratu. Počelo je kao građanski rat u Parnikur provinciji velike kraljevine Vazziy i varnica nesuglasica i ratovanja se polagano širila kao požari u vreme sušnih godina. Kao da nekome mir na drugim mestima nije odgovarao pa su mahom spletkama uvlačili druge države u same

otvorene sukobe, dok su mnogi tu videli prilike da svoje teritorije prošire i tako nedužne nacije uvlačili u vojni sukob.

Sam piratski kalifat je bio rasut svuda po planeti sa mnogobrojnim uporištima. U njemu su uglavnom bili odmetnici iz svih krajeva sveta, razbojnici, ubice, silovatelji, prognanici. Jedno od uporišta bilo je baš Ostrvo na kojem su se oni nalazili. Nisu znali da li je bilo manje ili veće. Niko to nije znao. Mora nisu bila sigurna za plovidbu bilo gde a njihova uporišta su bila dobro čuvane tajne od spoljašnjeg sveta. Ma koliko noću polemicali na tu temu u svojoj ćeliji, njihovo znanje geografije i istorije bilo je nedovoljno da bi odgonetnuli te neke misterije. Ma koliko u prošlosti imali želju da uče, svi su bili deca sa sela u kojem nije bilo puno knjiga za čitanje, a sami prolaznici bi nekada pričali laži nekada istine i u moru informacija za koje se nije moglo proveriti poreklo nije ni čudo što su sve uzimali sa velikim dozama nepoverenja i rezervisanosti.

Tih dana je pristizao veli broj piratskih brodova na velike dokove a sve više robova je radilo po samom kampu, u šumi i na brodogradilištu a najmanje u kamenolomu. Činilo se kao da dan dolazi kada će isploviti i otići u nepoznata prostranstva po novi plen, bio on materijalni ili ljudski.

„Hej vi!“, viknu jedan od pirata. „Dođite ovamo! Imam za vas jedan kiseli zadatak.“ Smejao se dok su se članovi družine samo međusobno pogledali u čuđenju.

„Kiseli zadatak?!“, svi promumljaše u glas i kretoše da prate pirata na istok kampa.

Nakon nekoliko minuta hodanja u potpunoj tišini našli su se ispred ogromne zgrade u kojoj je bila smeštena kuhinja. I dalje im ništa nije bilo jasno.

„Sačekajte me ovde“, reče i uđe unutra.

Neko vreme su stajali u tišini i Xenaphia konačno progovori da razbije tu tišinu.

„Zašto uvek moraju da pričaju u zagonetkama pre nego da nam kažu šta žele da odradimo? Mislim, zar nije lakše odmah reći i završiti sa time?!“

„A šta ćeš draga, vidiš da su iskompleksirane budaletine koje nikada školu nisu videle. Dobro, videle su možda nekada samo spoljašnjost svojih škola u koje nikada kročili nisu“, frknu Temi na šta ostali počеше da se smeju.

„Sarkastična kao i uvek“, oglasi se Marlana.

„Naravno da sam sarkastična! Muka mi je više od tih njihovih idiotskih zagonetki i izigravanja neke umišljene veličine koju ne poseduju!“, obrazloži Temi.

„Možda su umišljeni,“ reče Tommu dok je zamišljeno gledao ka dokovima i okeanu, „ali smo mi i dalje njihovi robovi i moramo da trpimo sva ta njihova proseravanja. Ja bih posle ipak da jedem nešto.“

„Aman Tommu, ti samo na hranu misliš! Da li su ti svi ti tvoji mišići smanjili moždanu masu?“, pisnu Temi.

Svi prasnuše u smeh, svi osim Tommua.

„Naravno da nisu, samo ja bih ipak nešto da jedem kasnije.“, smireno odgovori.

Temi otvori usta da mu odgovori, verovatno nešto u njenom stilu ali nije uspela jer se pojavio pirat na vratima sa jednom od kuvarica. Bila je to najdeblja od svih njih, Mama Vasilisa, kako je sama sebe zvala. Nije bila nešto inteligentna ali je uvek umela sa drugim ljudima i nikada niko nije uspeo da izađe iz diskusije sa njom kao pobednik. Marleni je to bilo veoma dobro poznato jer je njena rasprava sa Mama Vasilisom družinu koštala oba obroka čak tri dana. To je bilo nešto što joj Tommu nikada neće moći oprostiti.

„Ooooo, vidi vidi, šta mi to imamo ovde.“, reče Vasilisa i pogleda u Marlenu na šta ova samo frknu. „Ooo, pile Mamino, da li to imamo problema?“

„Neee, nema ovde nikakvih problema!“, uskoči panično Tommu.

„Tako sam i mislila!“, promumla sebi u bradu žena veličine jednog poštenog brda.

Nastala je tišina u kojoj je Mama Vasilisa odmeravala sve prisutne. Marlena je frktala sama sebi u bradu, Tommu se tresao kao prut u uraganu da ne ostane bez još jednog obroka dok je ostatak družine pokunjeno gledao ispred sebe u svoja stopala, kao da su nešto izgubili u prašini.

„Pilići moji, imam za vas jedan zadatak.“, konačno progovori Vasilisa.

„Da pogađam, kiseo zadatak?“, Marlena se drznu da je prekine dok je i dalje gledala negde u daljinu izbegavajući pogled debele kuvarice.

„Mala“, započe Vasilisa dok se gegala ka njoj, „posle je večera, zar ne?!“

Zastala je na trenutak i taman kad je Tommu hteo da progovori, nastavila je sa pričom.

„Znaš kako kažu, za dobru svinju nema loših pomija, a Mama Vasi uvek vodi računa o svojim prasićima u oboru.“

Tišina i samo predubok Tommuov izdah olakšanja.

„Treba da prenesete kace kiselog kupusa i ukrcate ih na brodove“, reče Vasilisa.

„Aaaaaaaa“, svi viknuše u glas.

„Šta ačete kao kokoške kad im ukradu jaja? Hajde brzo, brzo! Kiseli kupus vas čeka u kicama čim uđete u podrum sa desne strane, ne možete ga omašiti, zvaće vas svojim opojnim mirisom!“, smejala se grohotom onako iz baš velikih i punomasnih dubina svoje duše.

Polako, jedno za drugim kretose ka podrumima kuhinje. Što su bivali bliže vratima, smrad kiselog kupusa bivao je sve veći. Otvoriše vrata i umalo se nisu onesvestili od siline smrada koji je dolazio iznutra.

„Kako ovo neko uopšte može da jede?“, upita Tommu dok se borio za dah.

„Lepo reče debela Vasilisa, za dobru svinju nema loših pomija“, progovori Temi gledajući u Tommu dok je pokušavala da zadrži jutrašnje pomije u sebi a ne da ih povрати.

„Temi, mislim da bi ti bilo bolje da držiš taj tvoj jezik malo za zubima, bar dok ih još uvek imaš!“, odbrusi joj Tommu.

„Ti to imaš neki problem Tommu?“, Temi mu se unese u facu. „Da li opet želiš da spavaš viseći sa plafona?“, podsetila ga je na njihov davni okršaj i on se samo skloni na stranu uz neko mrmljanje sebi u bradu.

„Malo manje svađe a malo više razmišljanja kako da iznesemo ove kacetine iz podruma i prenesemo ih do brodova“, konačno progovori Zig.

„Xenaphia i ja možemo da ih iznesemo same“, reče Temi gledajući ispred sebe u kiseli kupus odmeravajući koliko bi im trebalo da to odrade.

„Ne! Znaš da ne smemo da koristimo Moć ovde Temi!“, odgovori joj Xenaphia. „Iskreno“, nastavila je, „i meni se jede posle.“

„Šta je sa vama ljudi, samo na hranu mislite?!“, Temi nije mogla da veruje šta čuje.

„A kako da ne mislimo kada nam stalno daju milijardu i jedan posao u toku dana a sve što dobijamo je neka šačica hrane za doručak i večeru koja je dovoljna tek toliko da nas održi u životu.“, kaza Marlena.

„Ok, šta god!“, Temi je bila besna. „Idemo u parovima, jedan muškarac i jedna devojka!“

U trenutku ih je sve organizovala i počese sa radom. Ona je bila uglavnom ta koja je pratila tuđe instrukcije zbog njenog veoma prekog temperamenta ali ovaj put, konačno, rekla je savršen predlog i ostali su se momentalno složili sa njom i latili se posla.

U nekoliko navrata su morali da stanu sa poslom da bi na smenu trčali u neki budžak da povrate. Smrad je bio nesnošljiv. Osećali su kao da im taj miris izlazi iz njihovih pora, kao da su i oni postali taj smrdljivi kiseli kupus.

Prošli su sati i sati pre nego su i poslednju kacu ukrkali na brod. Kako su sišli sa broda na plažu samo su popadali u pesak od umora. Bio je skoro sumrak. Blizanačko sunce, dve zvezde koje su kružile jedna oko druge su već bile skoro pri dnu horizonta a to je značilo samo jedno – pomije za večeru.

„Jaooo, kako samo smrdiiiiim!“, žalila se Temi. „Povraća mi se od same sebe!“

„Zar svi ne smrdimo?“, upita je Garlon. Od kompletne družine, on je bio nekako najčutljiviji i najneprimetniji. kada bi progovorio, ostatak ekipe bi bio iznenađen, kao da je baš u tom trenutku naučio da govori.

„Da, da... Svi smrdljamo na kiseli kupus!“, reče Tommu. „Biću srećan ako posle budem mogao da jedem!“

„Ja ću vala da se okupam!“, mudro reče Temi i ustade sa sebe rukom skidajući pesak koji joj se zavukao u odeću.

„Gde ćeš da se okupaš?“, upita je Xenaphia.

„Kako gde? Pa vidi koliko je vode ispred nas!“

„Okupaćeš se u okeanu?“, začuđeno upitaše u isti glas Marlen i Gib.

„Da! Šta mi fali?!“, odgovori im.

„Ali Temi, zar ne misliš da je...“

Nije čula Xenaphiu koja joj je nešto pričala. Već je bila skroz gola i u vodi. U svom kraljevstvu Oso skoro da nije bilo lepše devojkice od nje. Koliko je njena lepota bila beskrajna toliko je njen temperament bio i te kako ograničen. Obe njene karakteristike bile su poznate u mnogim krajevima kraljevstva i svi potencijalni udvarači bili su samo potencijalni i ništa više jer nisu smeli da joj priđu. Utoliko više jer je mogla da koristi Moć. Bila je mlada i daleko od svog punog potencijala ali i u tom trenutku je bila moćnija no mnogih drugih daleko starijih magova

Temi je uživala u vodi, u spiranju sveg tog smrada kiselog kupusa sa sebe. Prosto je uživala u penušavim talasima koji su zapljuskivali njeno nago telo. *Savršen kraj dana*, pomislila je.

Iz njene idile i misli je trgnu stisak jake muške ruke na njenom desnom ramenu. Okrenula se i ugledala jednu grdosiju od pirata kako se kezi sa njegovim krezubim osmehom.

„ŠTA?!“, vrisnula je.

„Hehehehe“, smeja se pirat.

„Šta hoćeš od mene? Pusti me akrepu jedan!“, vrištala je.

U svom tom otimanju nije mogla da se dovoljno koncentriše da koristi Moć. Sve što je uspela da vidi je kolonada pirata na plaži i njenu družinu kako se otima. Nemoć je sve više kucala na vrata ali

se ipak i dalje bacakala i otimala dok ju je krezubi pirat izvlačio na plažu.

„Pusti meeee!!!“, vrištala je i vrištala. Uzaludno.

Oko nje su se skupljali novi pirati sa spuštenim pantalonama. Znala je šta sledi i to nikako nije mogla da izbegne. Nedugo nakon što je reakcija na njenu nepromišljenu akciju počela, onesvestila se.

Bojan Tomić - Na granici

„Borba u unutrašnjosti bića, ko pobeđuje? Ti ili on? Odgovor je jednostavan: Pobednik je onaj koji se suoči sa svojim strahom, i njega iskoristi kao oštricu kojom će pobediti protivnika - samog sebe“.

Sunce je isticalo edemsku lepotu, u trenutku njegovog uzdizanja na nebo. Kao da se sama priroda trudila da od ovog krajolika stvori čudo. Jedan momak prolazio je šumom i koračao je nečujno sve do reke, koja je proticala u blizini planinskih visova. Stao je uz reku i pogledom razgovarao sa likom koji vidi u njenoj čistoti. Blistava reka je tiho tekla, dok je mladić pratio njeno kretanje kojim je vetar upravljao. Iako je bio viteške krvi, zanimao se za filosofiju. Vetar mu je bio osnovni element, od kojeg je nastalo sve, a samim tim, i kraj svega stvorenog. Vetar je bio njegov miljenik, jer je shvatio da se njegovo ponašanje kreće poput vetra, čas je brz i nepromišljen, čas je spor i mudar. Vreo i hladan. Redovno je upadao u rasprave sa starim okolnim šamanima, koji su se klanjali Vatri. Govorio im je da Vetar može, u svoj svojoj snazi, ugušiti njihovu Vatru, a takođe, može istu okrenuti protiv njih. Mladić je sebe nazivao Uraganom, čuvši da dalekim prostranstvima gospodare moćni vetrovi. Stanovnici ovog grada su ga zbog njegove „vetrovite“ filosofije nazivali čudakom. Krećući se, praćen povetarcem, posmatrao je vodu dok ga nije odvela do centra malog grada.

Podne je. Sunce se već uzdiglo nad Dengordom, gradićem na severu Srebrnog Kraljevstva. Nizak crnokos mladić, širokih ramena i fine građe, po imenu Ksavijus, vraćajući se iz viteške škole, na putu do kuće, svratio je do stare gradske krčme kako bi razgalio dušu valjanim, dobro prevrelim, pivom. Umeo je provoditi sate uživajući u božanskom nektaru. Inspirisao je duh prirodnom lepotom, koju je posmatrao kroz prozor krčme, a i lepotom devojaka. Običavao je da sedi sam za stolom.

Krčmar je, nedavno, gostima, doveo plesačicu, da bi što više zlatnika prikupio. Mladić ju je poznao. Posmatrajući je, pitao se koji li se to polubog ogrnu tvarima telesne vaseljene. Plavokosa devojka dobrog stasa, bujnih grudi i duge kose, prilazila je stolovima noseći u sebi svu blještavost nestvarne lepote. Pijanci su pretakali pivo iz čaša u dobro podmazana grla i željno pratili pokrete mlade devojke. Razgovarali su o devojci i dodavali bi da je vrlo lepa za jednu bludnicu. U tom trenutku, Ksavijus je naišao na vrata krčme i zastao tu, slušajući razgovor zadržanih pijanica. Čuo je da govore o njoj. „Je li prijatelju, šta misliš, sa kim će ovo čeljade prvo da zavoli krevet? Sa ovim mojim pobratimom Delijusom, ili sa mnom?, reče pijanac koji devojku nazva kurvom. „Brajko, ne znam sa kim će, ali bih voleo da sam ja taj srećnik!“, dobaci drugi i uvede masu u gromki smeh. No, mladić se suzdržavao. Pijanac po imenu Mizerijus, Delijusov rođak, krenu za devojkom. Ksavijus krenu za njim i reče:

„Devojka je sa mnom. Zato gledaj svoja posla!“.

„Ko se to usuđuje da prkosi nama, Krvožednicima? Ko je taj srećnik koji želi da oseti gnev njihov?“, upita Mizerijus pokazivajući na kratki mač.

„Ja se usuđujem!“, zagrmje Ksavijus.

„Da si držao jezik za zubima, ne bih sada morao da upotrebljav...“, ne stiže da završi rečenicu, glava mu spade sa ramena brzim pokretom Ksavijusovog mača. Krv se prolila po podu krčme, a ostali „Krvožednici“ krenuše na Ksavijusa.

Drugog pijanca, sa nadimkom Nedodirljivi, je odgurnuo, dok je Delijusa izpesničio muški, sve dok krv nije potekla, što je izazvalo opšti haos u krčmi, udarao je ko je koga stigao. Kretanje njegove desne ruke naglo je zaustavio uplašeni glas devojke, koja je tankim glasom i uplašenim pogledom, a zatim i gestikulacijom zamolila Ksavijusa da ode, jer joj je naneo previše straha. Iako bezvoljno, mladić poslušao to. Izleteo je iz krčme pun besa. Uputio se putanjom koja ga je vodila kući. Dug je to hod bio. A borba je trajala i dalje – borba se vodila i u njemu.

„Nauči da se kontrolišeš! Vitez treba da bude častan čovek, zaštitnik, a ne besni rušitelj. Svakodnevno navlačiš na sebe gnev bogova. Šta li sada preci misle??. Danas je taj dan, moram konačno da uspem, moram!“ pomisli samouvereno Ksavijus.

Pored stare kuće, dobro očuvane i finog izgleda, u kojoj je živeo, i dvorišta prepunog cveća, mladić produži do šume, gde se nalazio jedan veliki hrast koji je imao jedan rascep. Kroz taj rascep mogao je da prođe čovek koji bi mogao tu i da prespava. Taj hrast bio je sklonište, u kome se Ksavijus usamljivao, razmišljajući o smislu i

besmislu svega, o Vetru, o sopstvenom postojanju. Tu je napravio grubo tesana improvizovana vrata koja su dobro prekrivena lišćem.

Došavši do hrasta, naglo je otvorio vrata.

Čim bi ulazio u sklonište, morao bi zapaliti sveću koja je osvetljavala sav taj mrak. Po zidovima su se videle reči ispisane krvlju. Unutar tog mraka nalazile su se lobanje životinja, kosti različitih veličina, knjiga koja je stajala na sredini, tegla u kojoj se nalazila tečnost crvene boje - krv, drvca za vatru, perje, odeća sačinjena od krzna, veliki drveni štap i maska, čudnog oblika, sačinjena od drveta, crteži vetrova... Ksavijus je sa svim ovim „stvarčicama“ pokušavao da prizove duhove predaka da bi uz razgovor sa njima uspeo da prevaziđe sve prepreke koje mu kaljaju naziv Vitez..

Spremao bi se za svoj ritual oblačeći odelo od krzna i stavljajući masku, zatim bi iza hrasta upalio vatru. Poređao bi dve lobanje sa leve i desne strane vatre, zatim bi ih okružio kostima. Završni čin je predstavljalo prolivanje krvi iz tegle na obe lobanje i polivanje vatre. Perom bi ispisao ime nekog od predaka uz izgovaranje tajanstvenih šamanskih reči.

Ovog puta je sve identično uradio, čak je prosuo i zrnca crvenog peska u vatru, koji ju je rasplamsao. Ali... I ovog puta je usledilo razočarenje.

Gledajući vatru kako se gasi, u jednom trenutku se okrenuo ka severu. Ugledao je neku senku koja je ubrzo nestala. „Da li je to – to?“ pitao se Ksavijus. Gledao je unaokolo ne bi li naišao na bilo kakav znak da je njegov ritual izvršen kako valja. No, ničega nije bilo.

Stajao je tako par minuta sve dok nije ugledao čudnu senku kako se širi duž njegovog tela i pada pravo na njega, i u tom se trenutku našao na zemlji. Disanje mu poče čas usporavati, čas ubrzavati, dok najposle sasvim nije utonuo u mrak.

San

„Budi se, ustani, budi se..“ nepoznat glas se čuo duž horizonta. Ksavijus trljajući oči pogleda oko sebe. Da li je ritual ovog puta uspeo? Budeći se, Ksavijus je razgledao oko sebe, ne bi li proverio tu misao. „O, čujte me precima, dozvah vas uz silno poštovanje, javiste li se meni, podaniku vetra“, upita glasno Ksavijus, podižući svoje telo sa poda. Ipak, ničega nije bilo, osim zelene livade koja se prostirala širom granice mladićevih očiju. Rešio je da pročešlja okolinu i da vidi gde se zapravo nalazi. Idući livadom naišao je na nekakve pločice. Bilo ih je po celoj livadi. Sakupljajući jednu po jednu, shvatio je da su one zapravo delovi nečega, nekakve slike...Videvši ogroman broj pločica po tom prostoru, rečio je da ih

sakupi i složi. Nakon što je složio par slika. Ksavijus zbunjeno zadenu pogled u pločice pitajući se šta one predstavljaju i kakav mu to znak precizno ostavljaju. „Vidim da si već našao pločice. Kako prošlost utiče na čoveka u sadašnjosti? Da li su sećanja ključ za razumevanje sopstvenog postojanja?“ , začu se glas u daljini, a tamo se nalazio čovek. Potpuno nepoznat, i sa te udaljenosti potpuno neprepoznatljiv. Sećanja? Pogledavši u pločice primeti da su one zapravo slike nekih događaja iz njegovog života. Zatim krenu da mu se približava, no, što se više približavao, tajanstvenik se sve više udaljavao, i polako nestajao u daljini. „ Neka ti ove reči budu vodilje po putu na kome se trenutno nalaziš“, glas se uz ove reči izgubi. Pokušavao je da dozna ko je to. Primeti mladić da je taj glas nalikovao glasu njegovog učitelja. No, ostade u neznanju jer čovek nesta sa horizonta.

Ksavijusu behu čudne ove reči. Zastade pa potom nastavi da sakuplja pločice i da sastavlja slike. Sećanja su proradila. Prisećao se svakakvih događaja, ali nije bio siguran zašto mu je neznanac govorio sve ono. Prisećao se i svega što je učio kod Prognanog. Prognani je šaman koji je bežao od gradske garde jer je zamalo ubio vrhovnog šamana Klemencija sina Vatre, prijatelja vladarske kuće Mezermnon - porodice koja je bila zaštitnik grada.. U toku bega od gradske garde je pobio sve članove iste. Zbog toga je prognan. On je prvi ukazao mladiću na Vetar i njegovu moć. Svime ga je naučio. Naučio je da bude prkosan kao vetar. No, od kako mu se izgubio svaki trag, mladić je smekšao, postao je ranjiv - podložan strahovima. Kada je Ksavijus sastavio poslednju sliku, a bilo ih je podosta, ambijent se promenio. Umesto da se nalazio na nepreglednoj livadi, Ksavijus je dospao u neku šumu, punu mraka. U blizini se začu žubor reke. Pratio je zvuk, ne videći ništa oko sebe, osim par „sećanja“ koja su počela da blede, što je iskoristio da osvetli put. Tek mu sada ništa nije bilo jasno. Šta sve ovo treba da znači, i da li je sve ovo stvarnost ili nekakva iluzija, pitao se. „Lavirint, tu se nalaziš“, začu se odnekud uz isti glas koji se maločas izgubio. Nakon ovih reči, ambijent se smenjivao, nakon livade, šume i reke, nalazio se u viteškoj školi, zatim na planini...

Pogledao je u „sećanja“ i video je neki čudni lik, neko biće. I dalje ga je mučilo značenje svega ovog. Prolazio je detaljno kroz prošlost, razmišljajući o svim ovim znacima, ne bi li konačno došao do odgovora koji je tražio. Povezivao je ambijente sa onim što su mu pločice govorile. Tražio je konačnost.

„Lavirint?“, uzviknuo je. Sve ovo je samo lavirint u ludoj glavi, ali na šta to snovi ukazuju?

Pretražujući uzroke koji su prizvali sva ova sećanja, na drugom kraju lavirintne „sobe“ pojavio se odgovor. Pločice su nestale, a tama je odjednom obuzela horizont. Osim njega, u tami su stajala vrata, obasjana zaslepljujućom svetlošću. „Zatvori ih dok ne bude kasno“, začu se ponovo nepoznati glas. Ksavijus se približi vratima ne bi li ispunio naređenje. Ali prekasno. Pokušavajući svom snagom da ih zatvori, čudnovata sila ga odbaci i u tom trenutku nađe se na podu. Ksavijus je brzo ustao ne skidajući pogled sa tog „čuda“ izgovarajući šamanske molitve...

„Prokleti kukavče, umesto da budeš srećan što si ovde, ti bacaš te vradžbine! Pogledaj se, kukavice, da ti nije mene, ostao bi šuplji zub koga gazi svaka džukela proklete Zemlje! Klekni pred gospodarom! Pokloni se drevniku, gospodaru snova, i podariću ti sve što si ikada zaželeo!“ začu se sa druge strane vrata.

Ksavijus se tada priseti.

Lice tog vražijeg sina mu je uzdrvalo um i telo. Zar ga nije zarobljen još za vreme učenja pod Prognanim? On ga je stvorio da bi video Ksavijusovu moć, koliko se mladić sećao, u potpunosti. Po tom sećanju, trebalo bi da je iščezao nakon svih silnih napora da ga mladić ukloni, poslednjom snagom vetra.

„Zasmejavaš me, Neustrašivi. Da li stvarno misliš, da nakon one kletve koju je bacio na tebe onaj ludak, Prognani, da sam mogao da se predam? Pa, debelo si se prevario. Nije te bezrazložno poredio sa Inkubusom. Razmisli malo bolje! Da li si stvarno mislio da tim imenom možeš da me se otarasiš. Tvoja magija je nestala onog trenutka kada se njemu izgubio svaki trag. No, ja sam tu i nudim ti izlaz iz tog beznada. Pogledaj se, vidi se ta demonska iskra u tvojim očima. Učini to, ispuni bednu sudbinu!“

Ksavijus je poludeo. Inkubusom ga je učitelj nazvao, da bi, u nadi za pobedom, uspeo dokrajčiti demona koji ga je u detinjstvu progonio. Nesigurnost ga je sasvim obuzela.

„Da li su istinite ove demonske reči? Da li me je samo izigrao Učitelj? Nee! Opet sam izneverio pretke, opet sam pokazao neuspeh! Dokle više, doklee??!“

Sena koja je stajala pred njim beše demon, jedan od drevnih Inkubusa. On se nasmeši, videvši ovo. Izgleda da je uspeo da ispuni svoj cilj, duševno razorenje mladoga viteza. Ksavijus se opirao rečima demona ujedno pokušavajući da mu pronade slabost ne bi li ga pobedio. U svom tom bunilu, demon, u trenutku mladićeve slabosti započe borbu pokazavši na tren odrubljenu glavu Prognanog. Vrata su i dalje bila otvorena. Inkubus je udarao Ksavijusa, kidajući mu delove tela kandžastim prstima. Krv se slivala niz Ksavijusovo, izbezumljeno, lice. Inkubus je neprekidno

udarao, menjajući brzinu i jačinu udaraca. Mladić stajao nepomično, trpeći sve udarce koje mu je zadavao demon.

U trenutku bunila ukazaše mu se reči:

„Kada budeš pobedio strah bićeš oslobođen svih kočnica, moćićeš da postaneš ono što želiš i da činiš ono što želiš. Strah je otrovni bršljen koji već dugo nosiš, on paralizuje sav potencijal u tebi. Veruj u sebe, samo ćeš tako uspeti da ga pobediš!“

Ove reči su mu zvučale poznato. Učitelj? Ksavijus poslednjim atomima snage uzvraća udarac i odgurnu demona do vrata kroz koja je došao. Udarci su uzajamno bukteli, obojica su bila na izdisaju. Ksavijusove oči su, osim onih vrata, bile jedino svetlo u tami, ali ih je sve više gutao mrak. Oči su gorele od besa. U tom trenutku pogleda kroz vrata i vide tamnicu. „To je to!“, pomisli Ksavijus „Ovoga puta ću te pobeediti tamo“, dohvati demona i provede ga kroz vrata.

Tamnica. Ništavilo. Lavirint. Um.

U umu je ključ. Sve je ovo njegova kreacija.

Nakon što zatvori vrata, odgurnu spodobu u tamnicu, te je brzo sa poda dohvatio ključeve. Zatim ga je ključevima udarao poslavši ga strmoglavce u sobu. Zaključa tamnicu ostavivši demona u njoj. Pojaviše se nova vrata i Ksavijus samouvereno krenu prema njima. „Nee, proklet bio! Vрати se, ispuni sudbinu!“, poslednjim atomima snage uzviknu demon. Ksavijus se na to samo nasmeja i prođe na drugu stranu vrata zatvorivši ih za svagda.

Sunce spremajući se za počinak, obasjalo je Ksavijusovo telo, koje je ležalo zemlji iza hrasta. Zraci su mu otvarali oči. Probudivši se, Ksavijus shvati da je sve bio samo loš san. Zahvali se bogovima za pređašnje iskustvo, i njima u čast ispisa po telu reči: „Vivere est militare“. Beše mu to znak da je borba završena.

Ustade i uputi se kući. Na nekoliko metara od skloništa našao je pločicu, nalik na „sećanje“. Potrčao je ka reci, zaboravivši na kuću. Svetlost sunca je već iščezla. U reci vide osim mesečevog odraza, nečiji lik. Utrnuo je. To je bio lik demona. No, odmah se uspravi Ksavijus baci pločicu u reku. Okrenu se i konačno krenu kući. Iznada se stvori pred njim prikaza..

„Ne brini se. Strah se ne može tako lako pobediti. Ali, mu ti, viteže mladi, možeš pružiti otpor. Zato hrabro istupi uvek pred nj!“ izgovorivši to, prikaza nestade. Mladić nastavi tiho svojim putem, pod pratnjom noći.